

Vischnaunca
Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
2020/2023

18. Radunonza dil cussegl da vischnaunca

dil trienni 2020/2023

**mesjamna, ils 11 da matg 2022 allas 20.00 uras
ella Sala Cristalla a Sedrun**

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 17 dils 6 d'avrel 2022
3. Project archiv cultural Tujetsch – contribuziun unica
4. Rendaquens 2021
 - a) Vischnaunca Tujetsch
 - b) energia alpina
5. Orientaziuns
6. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg

Vischnaunca
Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
2020/2023

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 17-2020/23 dils 6 d'avrel 2022

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 17/2020/23 dils 6 d'avrel 2022

allas 20.00 uras entochen allas 21.10 uras ella Sala Cristalla a Sedrun

Presidi:	Arno Berther	
Actuara:	Corina Flury	
Dumbravuschs:	Simon Beer e Cyril Steiger	
Presents:	11 cusseglierAs, total 11 votantAs (<i>absolut pli 6</i>)	
Aspectaturs:	5	
Cusseglers/as:	Simon Beer, Rueras Arno Berther, Surrein Gebharda Berther, Rueras Toni Cathomen, Rueras Otto Curschellas, Sedrun Patric Deragisch, Gionda	Sabrina Flepp, Sedrun Guido Friberg, Sedrun Ignazi Monn, Sedrun Riccardo Monn, Sedrun Cyril Steiger, Zarcuns
Suprastonza:	Martin Cavegn, president communal Renato Decurtins, genau Nicole Giossi, geraua	Guido Monn, genau Daniel Schmid, genau
Officials:	Simon Collenberg, menader center communal	
Perstgisas:	Reto Schmid, cusseglier da vischnaunca Primus Deragisch, cumissiun da gestiun	

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 16 dils 9 da mars 2022
3. Zona da mistregn Drun - prolungaziun d'in dretg da baghegiar
4. Alp Val Giuv – credit d'impegn per mesiras da sanaziun
5. Orientaziuns
6. Varia

1. Tractanda Avertura

Arno Berther, president dil cussegl da vischnaunca:

Il cussegl ha da tractar oz duas fatschentas - d'in maun decidin nus davart la prolungaziun d'in dretg da baghegiar giul Drun e da l'auter maun davart baghegiar ora e migliurar l'infrastructura dall'alp en Val Giuv. Prima vista han quellas duas fatschentas da far nuot ina cun l'autra. Sch'ins mira denton pli exact, sche ves'ins che omisduas han il medem fundament e quel ei l'activitad economica en nossa val. En omisdus cass va ei per metter a disposiziun infrastructura e premissas per che privats sappien exequir lur activitads economicas. D'in maun la branscha da baghegiar, da l'auter maun l'agricultura.

Il quitau per l'economia locala ha in impurtont plaz ella politica communal. Buca per nuot essan nus lunsch entuorn ina dallas sulettas vischnauncas che ha fixau la promoziun dall'economia en ina lescha e fa era diever dils instruments previ en quella lescha. Buca per nuot essan nus lunsch entuorn era ina dallas sulettas vischnauncas che ha pigliau sut bratsch a nossas interpresas localas che han pitiu il pli fetg dalla pandemia da corona. E quella tenuta favoreilva enviers tuttas activitads economicas en nossa val semanifestescha era el messadi da nossa suprastanza davart las duas fatschentas che nus tractein oz. Ins savess perquei era metter quellas duas fatschentas sut il tetel communabel "promoziun dall'economia locala" perquei ch'ins vul porscher als pertuccai sligiazions beinvulentas e favoreivlas.

Sch'ina vischnaunca promova l'economia locala, sche ston ins risguardar certs principis. Ina gada eisi impurtont ch'ins promovi buca l'economia mo en ina direcziun. Nus havein buca mo il turissem ella val, nus havein era autras branschas dallas qualas ins sto haver quitau e ch'ins sto tgirar. E ch'il focus ei buca mo sil turissem, quei documenteschan las duas fatschentas dad oz.

In auter impurtont principi cu ei vegn susteniu e promoviu l'economia ei da tractar tuts a moda eguala. Concret va ei pia buca da tractar las interpresas ch'ei staziunadas giul Drun different e forsa pretender differentas tariffas per far diever dil terren public. Nus havein intervegnu ord il messadi che la suprastanza ha gia concludiu en atgna cumpetenza contracts cun differentas interpresas. Fixar oz autras cundiziuns per la Loretz SA duvrass tut novs e buns arguments. Il cussegl ei pia en in cert grau ligiaus vid quei che la suprastanza ha dau avon, era sch'ins sa tuttavia constattar che la calculaziun cun in tscheins da mo 1.25% sil capital ch'ins metta a disposiziun lai resultar in fetg bass respectiv favoreivel tscheins pil dretg da baghegiar. Sch'ins applicass principis spirontamein economics, sche stuess ins era adattar il tscheins sil capital aschi spert sco il tscheins da referenza semida e buca schar il tscheins sil capital sin in nivel bass dad 1.25 % per ils proxims 30 onns. Cunquei ch'ei va denton in ton era per promoziun dall'economia san ins giustificar quellas cundiziuns. Nus vulein promover l'economia e buca generar ina rendita maximala e nus vulein tractar tuts egualmein.

Tractar tuts egualmein – gie tgei munta quei? Savein nus giustificar il fatg che nus baghegiein per l'agricultura infrastructura da menaschi, puschigneras, plazs per las vaccas da mulscher, ina pintga se-

renera etc. Stuessen nus lu buca era baghegiar per la bransch da construcziun hallas da deposit e garaschas? Sin quell'idea vegn naturalmein negin e mia damonda ei perquei era plitost stada retorica. In tractament egual vul naturalmein buca dir che nus tractein mintga branscha tuttina. E che l'agricultura ei ina bransch empau aparti nua ch'il stadi intervegn, sustegn e diregia fetg bia, gliez savein nus tuts. L'agricultura ha sper la producziun era ulteriuras impurtontas funcziuns egl interess public. Ina da quellas ei da tgiar e mantener nossa cuntrada cultivada. Perquei ha il sustegn dall'agricultura tut in'otra muntada ed intenziun ch'il sustegn dalla bransch da baghegiar. Perquei ston ins tractar quellus duas bransch cun differentas mesiras. Era tier l'agricultura locala san ins denton metter en damonda, sch'ei drova tontas alps che ston vegnir mantenidas entras la vischnaunca. Mo per la bellezza stuein nus buca mantener quellus. Las alps valan mo, sch'ellas ein in basegns ed han in nez per l'agricultura. Ei fuss en mes egl buca ina catastrofa, sch'ins stuess dar si ina u l'otra alp tuatschina. Dar anavos in spazi alla natira e schar reger la natira sa buca esser falliu. Nus stuein buca formar e modificar nies entir mund e nossa natira tenor nies nas. Quei ch'ei oz alps ei stau per mellis e mellis onns spazi natural, avon ch'il carstgaun ein vegnius. Nus stuein perquei buca cun tutt'energia empruar da mantener tut nossas alps, mo per la bellezza. La natira fa buna lavur, il pli savens megliera ch'il carstgaun. Dar si in'alp ni l'otra ei perquei buca dispet ina sperdita, quei stuein nus esser cunscients cura che nus tschintschein dad investir en infrastruttura dad alp, quei fagein nus surtut pils purs e las puras e buca per la natira.

Nus vesein, era sche las tractandas dad oz paran sill'emprema egliada buca aschi pretensiusas e cumpladas, sesarvan cun seder giu e mirar pli detagliu differentas damondas ed aspects. Jeu selegrel perquei silla debatta e la discussiun dad oz el cussegl.

Cun quels plaids arvel jeu la 17. radunonza dil cussegl da vischnaunca el trienni legislativ 2020/2023.

2. Tractanda Approbaziun dil protocol nr. 16 dils 9 da mars 2022

Il protocol nr. 16 dils 9 da mars 2022 vegn approbaus unanimamein.

3. Tractanda Zona da mistregn Drun - prolungaziun d'in dretg da baghegiar

Presentaziun dalla tractanda entras Martin Cavegn, president communal:

Il contract che nus tractein oz ei in dils davos dils dretgs da baghegiar giul Drun. La gronda part dils contracts havein nus gia saviu prolungir cunquei che tals schaian en la cumpetenza dalla suprastanza communal. Buca decidiu ei aunc tgei che schabegia exact cun la parcella nr. 3057 (Punt Baselgia) che nus havein saviu acquistar dacuort. L'impresa Strabag SA demuossa grond interess per l'entira parcella, bugen vulein nus denton era dar la pusseivladad ad autras firmas da far diever da quella parcella da deposit. Ord quei motiv sclarin nus actualmein giu tgei interpretas che han interess vid la parcella per

deponer material, avon che serrar giu contracts en connex cun quella parcella. Tier la revisiun dalla planisaziun locala vegn la parcella nr. 3057 attribuida alla zona da deposit.

L'intenziun d'avon onns dalla suprastanza era da stipular cun tut las firmas secasadas egl areal Drun il medem mument novs contracts cun las medemas cundiziuns. Quei ei denton buca stau pusseivel, cun-quei che la vischnaunca ha differents contracts differents temps da dretg.

En in davos pass preveda la suprastanza communal uss aunc da prolungir il dretg da baghegiar cun l'interpresa Loretz SA sco era da metter a disposiziun la parcella nr. 3057 alls firmas ch'ei sin la tscherca da plaz da deposit.

Sco vus saveis far persenn ei la parcella utilisada dalla fima Loretz SA vegnida engrondida naven da 3'940m² sin 4'577m². Il tscheins annual munta a frs. 4'004.90. Actualmein munta il tscheins a frs. 1'868.00. Per calcular il tscheins vegn la valeta dil sulom multiplicada cun il tscheins da referenza. Sco basa vala il prezi da sulom da frs. 70.00 per m². Il contract ei indexaus sin basa digl index naziunal dils prezis da consum. Tuts il contracts dil dretg da baghegiar sebasan sin quei model da calculaziun.

La suprastanza communal propona al cussegl da vischnaunca da prolungir il dretg da baghegiar cun l'interpresa Loretz SA entochen ils 31 da december 2052 e d'approbar il contract corrispudent.

Debatta d'entrada e tractaziun:

Ei dat negins votums.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da prolungir il dretg da baghegiar cun l'interpresa Loretz SA (parcella nr. 3157) entochen ils 31 da december 2052 e d'approbar il contract corrispudent.

4. Tractanda Alp Val Giuv – credit d'impegn per mesiras da sanaziun

Presentaziun dalla tractanda entras Martin Cavegn, president communal:

Bugen vi jeu cuort dilucidar la situaziun legala denter la vischnaunca da Tujetsch e l'Uniun purila Tujetsch. Sco emprem ligiom denter quellas duas partidas vala il regulativ da pasculaziun cumina. Ils artechels principals en quei regulativ ein:

Art. 2 Alps e pastiras ein proprietad dalla vischnaunca politica.

Cheu dat ei duas excepziuns: L'alp Nalps ch'ei en possess dalla Corporaziun dils purs da Segnas e l'alp Curnera che s'auda a dunna Mettauer.

Art. 3 La direcziun e survigilanza dallas alps e pastiras cumpeta alla suprastanza communal.

Art. 5 In uorden d'alp, elaboraus dall'Uniun purila, regla ils fatgs d'alp (e pastiras).

La nova ordinaziun ei vegnida luvrada ora igl onn vargau.

Art. 7 Taxas da pasculaziun

- ils indigens ein deliberai dalla taxa dalla pasculaziun

- ils animals jasters pagan:

30 frs. vaccas/taurs (pusseivel denter frs. 20 – 60)

15 frs. Stiarlas (pusseivel denter frs. 10 – 40)

10 frs. Vadias (pusseivel denter frs. 10 – 40)

5 frs. nuorsas/cauras (pusseivel denter frs. 5 – 25)

Cheu semovan las taxas plitost sin bass nivel.

Art. 22 La vischnaunca promova la cultivaziun e gudida dallas pastiras cun reparter las contribuziuns federalas e cantunalas tenor lescha.

Pil mument survigilescha denton l'uniun purila tut quels pagamenti, quei ch'ei era stipulau en l'ordinaziun d'alps e pastiras per la perioda 2021-2025.

Art. 23 La suprastanza communal procura plinavon che la pastira vegni buca strapazzada e donnegiada entras campar e parcar.

Igl ei impurtont che la suprastoza communal hagi quita ch'ei vegn buca campau e parcau dapertut, era ord quei motiv ei lu la nova lescha da parcar impurtonta.

Il secund ligiom ei l'ordinaziun d'alps e pastiras per la perioda 2021-2025:

Art. 17 Per mintg'alp procura il gerau/la geraua d'agricultura per in ugau. Quella persuna duei esser il ligiam denter l'alp e la vischnaunca.

Art. 18 Igl ugau d'alp survigilescha ensemen culs ulteriurs purs indigens da quell'alp e las tegias e baghetgs en quella alp e procura per uorden en ed entuorn ils objects.

Art. 29 Per igl incasso e la repartiziun dallas contribuziuns d'alpegiaziuns, igl incasso dils pustretschs da mintga alp e tutta autra lavur incassescha l'Uniun purila Tujetsch annualmein e da mintga alp (senza Cuolm Cavorgia) 2% dallas contribuziuns d'alpegiaziun e las contribuziuns per animals da mulscher nettas (senza la contribuziun BFF e tratg giu la contribuziun alla vischnaunca). Cun quell'entradas vegnan las spensas bancaras, spensas da biro, lavur dils suprastants dall'uniun pagai. Las pastiras da casa pagan negina contribuziun.

Art. 30 La cumpart dallas contribuziuns d'alpegiaziun che la vischnaunca ha dabien sedrezza tenor las directivas dil cantun Grischun.

Quellas directivas hai jeu denton anflau negliu. La vischnaunca survegn actualmein 25% dall'alp Giuv e 15% da tut tschellas alps.

Il quen annual dalla vischnaunca da Tujetsch muossa ora las suandontas cefras en connex cun l'agricultura:

Expensas:

- Mantenimet alps/pastiras frs. 77'496.82. *Quella posiziun cuntegn la lavur cumina ed ils donns da lavinas e malauras. Cheu ha ei dau gronds cuosts igl onn vargau.*
- Manteniment baghetgs d'alp frs. 36'281.32.

Entradas:

- Taxas d'alps e pastiras 9'000.00. *Quei ein las taxas per ils tiers jasters.*
- Tscheins d'affittaziun che cumpeglian tut las tegias, era quellas che vegnan utilizadas dallas pendicularas sco la tegia dil nurser ni las palas. Totalmein setracta ei da frs. 26'759.95.
- Contribuziuns d'alpegiaziun frs. 47'239.80. Ord in total da pagaments directs da ca. frs. 300'000.00. *Quei ei ina summa indicativa che muossa che l'agricultura contribuescha significantamein a l'economia da nossa vischnaunca.*

Miu meini persunal ei che l'agricultura ei fetg impurtanta per nus. Damai che l'alp da nuorsas vegn buca cargada uonn, savein nus far persenn tgei influenza che quei ha, priu il cass che alps vegnan dadas si. Plinavon essan nus dil meini che l'infrastructura existenta ei da mantener nua che quei ei pusseivel. Gest l'alp da latg ei fetg impurtanta e cheu ston ins era mirar sur ils cunfins ora sco sin la cascharia ora Mustér, era quella s'auda tier l'infrastructura che sto vegnir mantenida per la regiun. Igl ei necessari da mantener las alps buca mo ord vesta dalla bellezza, mobein ei quei era da gronda impurtonza pil turissem. Per saver porscher pusseivladads da viagiari eisi indispensibel ch'ei vegni mess en uorden donns da malauras e tratg giu auas.

Presentaziun dalla tractanda entras Nicole Giossi, geraua:

Sco Martin ha gia explicau han tut las alps da contribuir alla vischnaunca 15% ni 25% dils pagaments directs. Per mintga animal jester che pasculescha tier nus, eisi da contribuir ina summa. Vitier vegn il tscheins annual dallas alps ch'ei schadas vi a tscheins. Quella summa stat pli u meins tuttina mintg'onn cun quei ch'il diember d'animals e las contribuziuns directas semidan buca considerabel dad in onn a l'auter. Uonn vegn naturalmein la contribuziun dall'alp da nuorsas a muncar aschia ch'ei resulta pli paucas entradas 2022.

L'alp Giuv ei vegnida cargada igl onn 2021 da 10 purs cun totalmein 126 vaccas. Ei setracta cheu da treis purs indigens, dus purs giuvens da Mustér e da mo in pur d'ordeifer dil cantun. Ei dat adina puspei damondas da purs che vulan vegnir cun dapli animals ad alp ni era da purs che vegnessan bugen niev ad alp tier nus cun lur animals. Quei demuossa che la damonda ei avon maun ed ei regia negina munconza dad animals. Per saver cultivar tut nossas alps e pastiras essan nus dependents dad animals jasters.

Ils davos dus onns eisi vegniu mulschiu sin l'alp Giuv mintg'onn rodund 95'000 liters latg d'alp. Las vaccas dall'alp Giuv secattan igl emprem meins e miez ella Val Giuv, silsunter ein ellas per in meins si Cuolm Val. Naven da leu vegn il latg menaus en ina lingia giu tochen ella Val Giuv en in tanc cun in volumen da circa 3'000 liters. Las davosas duas entochen treis jamnas pasculeschan ils animals puspei ella Val Giuv. Mintga auter di vegn il latg transportaus cun camiun tochen tier la Sennaria Surselva a Mustér.

Il messadi cumpeglia in pign sbagli: Treis purs dalla Val van buca gia en pensiun en dus onns, mobein pér sin la fin digl onn 2024.

Sco era menziunau el messadi eisi d'eliminar las munconzas sin l'alp Giuv entochen la fin fenadur 2022. Tenor mei ei quei buca pusseivel. Jeu hai sclariu la situaziun e saviu spustar il termin per finalisar la sanaziun sin la fin fenadur 2023.

Actualmein secatta la regiun Cuolm Val ella zona da schurmetg S2. Quei vul dir ch'ins savess far neginas midadas en quella zona. Tenor in discuors cugl Uffeci per la natira ed igl ambient dil cantun Grischun eisi previu d'adattar quella zona, aschia che la vischnaunca sa interpreter las adattaziuns necessarias. Quella decisiun survegnin nus aunc a scret.

Tenor miu manegiar han las alps era ord vesta dalla cultura ina fetg gronda muntada. Tgei fuss la Svizra senza nossas alps? Ils animals da tuts razs e tuttas colurs cun lur stgalins s'audan semplamein sin l'alp, medemamein era las historias e detgas d'alps ch'ins auda adina puspei. Senza las alps perdessen nus ina impurtonta tradiziun sco era cultura.

Sche nus mantenin buca l'alp Giuv sco alp da mulscher ein nos purs pertuccai sfurza dad encurir autras sligiazziuns per lur animals la stad. Quei ei in cumplacau e car process. Priu il cass ch'in pur anfla negina pusseivladad da schar ir ad alp ils animals, crodan grondas parts dallas contribuziuns directas naven. Las consequenzas fussen considerablas per in menaschi e savessen el mender cass menar tier la liquidaziun da tal.

Era senza il sustegn dalla vischnaunca ei l'agricultura tuatschina periclitada. Da buca mantener l'alp Giuv fuss in schliet signal per purs giuvens che havessan forza la pusseivladad da suprender in menaschi tier nus.

Engraziel fetg per vossa atenziun. Jeu stundel fetg bugen a disposiziun per damondas.

Debatta d'entrada e tractaziun:

Otto Curschellas, cusseglier da vischnaunca:

En general san ins dir ch'ils purs ein impurtonts per nossa val. Els garanteschon denter auter ina buna tgira dallas alps e dallas pastiras. Quei ch'ei era gest ord vesta turistica fetg impurtont. Biars hosps vegnan "gie" tier nus pervia da nossa biala ed intacta natira.

Cul turissem ein denton era ils conflicts carschi. Jeu patratgel cheu vid ils viandonts e bikers, seigi quei cun vaccas mumma ni cun tgauns che protegian las nuorsas. Per far attents sin il prighel ha la vischnaunca tarmess la stad vargada a mintga casada treis brochuras pertuccont il secuntener enviers las vaccas mumma, ils tgauns da protecziun ed era il luf.

La vischinonza dil luf ei il mument in grond problem per ils possessurs da nuorsas sco era per quels da vaccas mumma. La lescha vertenta ei insumma buc adattada per sligiar quei problem. Igl ei gnanc da smarvegliar ch'ei dat purs che patratgen da calar muort la situaziun actuala.

Fatg ei ussa che senza ils purs carschessen nossas alps e pastiras en. Quei ch'ins sa gia perseguitar en differents loghens en nossa val.

In fatg ei era ch'ei dat en Svizra adina pli paucs menaschis purils. Tier nus ei quei nuot auter e sco ins auda vegnan ils proxims onns in ni l'auter pur ella val a calar e sch'ei dat successurs negin che sa.

Sch'ins mira ussa sin il diember d'animals che pasculeschan sin nossas alps croda ei si, che da 2'245 animals ein mo 625 animals indigens. Senza ils animals dalla Bassa carschessen nossas alps schon daditg en. Percletg tscherchan ils purs dalla Bassa alps da schar passentar lur animals la stad. Lein spe-
rar che quei resta aunc vinavon aschia.

Per che nossas alps vegnan vinavon cultivadas el futur, basegna ei ina infrastruttura moderna ed ade-
quata al di dad oz. Ils cuosts da manteniment e las investiziuns ein perquei giustificadas.

Guido Friberg, cusseglier da vischnaunca:

Sco communicau el messadi haiel jeu giu giavischau che la suprastanza presenta en connex cul credit
d'impegn per las lavurs da sanaziun ina survesta co las alps vegnan nezegiadas.

Jeu engraziel cordialmein per las diversas informaziuns. La situaziun muossa ch'il puresser dispona da
biaras alps cun gronds territoris, ils quals cuvieran pliras gadas il basegns dils purs indigens. Per pascu-
lar e tgirar la cuntrada ein las alps gia oz visadas vi sin in grond diember d'animals d'ordvart. Quei vegn
egl avegnir forza aunc a semanifestar pli fetg.

Il sulet punct che ha muncau a mi el messadi ei ina trasparenza tgei entradas che las alps genere-
schan e co quellas vegnan impundidas. La relaziun legala e co las entradas vegnan repartidas ha presi-
dent Martin dilucidau en sia introducziun. Cunquei ein mias damondas rispundidas.

Jeu partel il meini da procurar era pil puresser bunas cundiziuns da rama per igl agen basegns sco era
pil pensum enviars la diversitad ed il maletg dalla cuntrada. En quei senn saiel jeu sustener las investi-
ziuns previdas cul giavisch che la suprastanza sco era l'uniun purila vivan activamein la strategia da
menar vinavon egl avegnir ina alp cun vaccas da latg.

Votaziun:

**Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da conceder in credit d'impegn ella summa da
frs. 202'130.00 per las mesiras previdas sin l'alp Val Giuv.**

***La fatschenta vegn aunc suttamessa al referendum facultativ (art. 17 alinea b dalla costituziun
comunala).***

4. Orientaziuns

Martin Cavegn, president da vischnaunca:

Fugitivs dall'Ukraina

Il cantun Grischun ei s'informaus sche la vischnaunca savess metter a disposiziun loschi per fugitivs. Quei savein nus. Ei dat pusseivladads en la veglia casa s. Vigeli ni era ella scola enta Rueras. La gronda damonda che sto aunc vegnir sliada en caussa ei l'integraziun dils affons en scola. La geraua Nicole ha priu enta maun la caussa ed era Andreas Deflorin ei gia informaus. Nus vulein segidar e savein far quei spert.

Prime Elements

La Prime Elements SA ha fatg recuors e tratg vinavon la decisiun dalla dertgira administrativa tier la dertgira federala. El medem mument ha la Prime Elements SA dumandau la dertgira federala da spustar il termin per spazzar igl edificii e restructurar il plazzal entochen suenter il giudezi federal. La supraponza ha ensemen cun nossa advocata decidu da cuntervegnir e pretender dad immediat exequir las lavurs. Era sche la dertgira vegn ualti carteivel buca a sustener nossa objecziun sedat igl effect che la dertgira sto cheutras giudicar pli spert il cass. Nus sperein sin ina decisiun definitiva sin la fin digl onn. Sinaquei sa lu la supraponza communal pretendere da baghegiar anavos il plazzal da baghegiar ton pli spert. Sche la Prime Elements SA vegn buca suenter a sia obligaziun, sto la vischnaunca surdar las lavurs e dar vinavon ils cuosts alla Prime Elements SA. Nus fagein tut per vegnir ton pli spert alla fin cun quella procedura. Era havein nus mobilisau quella parcella per treis onns en connex cun la revisiun dalla planisaziun locala.

Vail Resorts

Jeu hai entginas cefras che dattan ina investa en l'interpresa Vail Resorts:

L'interpresa ha fatg 2021 ina sviulta da \$ 1.9 milliardas ed in gudogn suenter taglia da \$ 127milliuns. Medemamein ha ella registrau in cashflow da 500 milliluns. Vail Resorts dispona en tut d'ina facultad da \$ 6 milliardas. 2021 ein ils deivets vegni augmentai per \$ 700 milliuns, da quei ein \$ 575 milliuns daners jasters. Jeu sai s'imaginar che quei stat en connex cun la planisaziun dad expander. Cun quels daners ei la cassa vegnida emplenida e Vail Resorts ha serrau 2021 il quen cun \$ 1.2 milliardas mieds da liquiditad.

Vail Resorts investescha rodund frs. 150 milliuns ell'Andermatt-Sedrun Sport SA. Cun quels mieds vegn il capital d'acziun augmentaus sin rodund frs. 227 milliuns e Vail Resorts acquistescha aschia 55% dalle acziun. Actualmein ei la vischnaunca Tujetsch en possess da 5.53% dil capital d'acziun. Suenter igl alzament da capital sereducescha la participaziun sin 2.6%. Nies dretg d'in post el cussegl d'administraziun croda tier ina participaziun da sut 2%. Ei vegn pia stretg e nus savein aunc buca sch'ei vegn aunc augmentau pli fetg il capital.

Jeu hai giu la pusseivladad dad engraziar a Samih Sawiris a caschun dad ina tscheina cun l'ASA e Vail Resorts ed en quei connex surdau ad el ina cristalla. Igl ei impurtant da mantener in bien ed aviert con-

tact. Cun nies vischin Pancrazi Berther havein nus in fetg capavel um el cussegl d'administraziun che representa bein ils interess dall'interpresa e dils Tuatschins. Ad el admettel in cordial engraziament per siu sustegn. Nus vegnin a veser tgei che schabegia culs novs possessurs. Els san en tuttacass tgei ch'els cumpran ed era co far daners. Jeu crei buca ch'els vulan far quei mo cun hosps beinstonts, gliez funcziunescha buca tier nus e quei san els era.

Nus havein fixau treis puncts vid ils quals nus vulein setener. Quei ei per l'ina la reducziun sigl abbonament da 50% per indigens, sco secund punct vulein nus buca plir schar a tscheins tegias d'alp allas pendicularas mobein ad indigens che vulan far fatschenta. Sco tierz punct eisi impurtont ch'ei vegn creau bunas plazzas da lavur per indigens.

Enzatgi ei prompts dad investir en nossa regiun. Quei ei fetg positiv.

Nicole Giossi, geraua:

Fundazin Puntreis

Cun 75 onns ha Peter Hüssy contonschiu la vegliadetgna maximala tenor las statutas dalla Fundaziun Puntreis per esser commember dil cussegl d'administraziun. Ord quei motiv ha el abdicau siu post. Sco nova commembra dil cussegl d'administraziun ei Gelgia Deplazes vegnida elegida.

Proximas radunonzas dil cussegl da vischnaunca

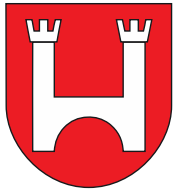
La proxima seduta ha liug ils 11 da matg 2022, tractau vegn il quen annual. Ils 18 da matg 2022 vegn lu tractau, denter auter, la sanaziun dil Bogn Sedrun.

5. Tractanda Varia

Neginas damondas da prender il plaid.

actuara:
Corina Flury

president:
Arno Berther

Vischnaunca
Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
18-2020/2023

Project Archiv cultural Tujetsch ***contribuziun unica***

Messadi

dalla suprapostanza communal al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziadas cusseglieras
Preziai cussegliers

1. Situaziun da partenza e ponderaziuns pertuccont la fatschenta

Tujetsch ha ina immensa ierta culturala. Quella s'auda ei da carezar cun tgirar e conservar ella en in archiv cultural. Las proximas generaziuns vegnan ad engraziar a nus.

1.1 Patratgs introductivs

La Val Tujetsch ei documentada sco quasi negina autra vischnaunca dil Grischun, cun excepziun dils marcaus. Quei grazia e sia posiziun geografica sisum la Surselva, serrada en cun la stretga da Garmischeras ed il Pass Alpsu; era grazia a siu special svilup enteifer quei ambient empau lontan e serrau; forse era grazia alla porta alla Svizra centrala e forse era pervia da siu unicat prezius, il patua da Tujetsch.

La retscha da studis, tractats historics e litteratura ei numerusa. Davontier stattan pader Placi a Spescha cun sia descripziun dall'entschatta dil 19avel, lu suonda G. Casper Muoth cun la historia ord vesta dils documents vegls e suenter pader Baseli Berther cun ses profunds tractats historics, lavurs screttas d'in dils nos, cull'olma per cultura e patria. Silsuenter suondan numerus auturs che han schau fascinar nossa val cun sia historia e cultura. Era numerusas persunas da lungatg tudestg ha la val fascinau. Aschia in Walter Leemann cun siu studi dils anno 1929. La retscha da cudischs che dattan spirontamein perdetga da cultura e historia dumbra la biala summa da ver 200 tocs. Vitier vegnan tractats cuorts en numerusas ovras cumparidas el 20 e 21avel tschentaner. Medemamein fa la retscha da litteratura da nos scribents gronda honur alla val, ordavon cun nies caposcribent Vic Hendry.

Spegl aspect cultural nudaus a scret dat ei las fotos ed ils films. Il grond diember da fotos ord il relasch da Teofil Schmid documenetscha la val sur 30 onns ora. Ils films da Lucas Berther dils anno 1930 muossan a moda sorprendenta la veta da lezs onns che ha cuzzau tochen ils 1950, lu cu la gronda midada ha priu sia entschatta. Ina midada che ha era giu consequenzas per la cultura dalla val.

Il temps dil film super 8 ha possibilitau da filmar era a laics ed amatur. Oz possibilitescha la digitalisaziun da filmar a mintgin – ed ei vegn magari da memia! Las scartiras da famiglia, aschia diaris, brevs, scartiras da vendas e cumpras, notizias, testaments ein ulteriurs documents culturals da pli baul. La cultura sacrala cun las cartas da morts e quellas da sontgas e sogns documenteschan la cultura religiussa en nossa val.

1.2 Tgei ei in archiv cultural

Igl archiv communal ei quel dalla documentaziun administrativa e politica; igl archiv cultural ei quel dil pievel, dalla cultura populara dalla val el senn dils patratgs introductivs da quest scriver.

Las directivas per in archiv cultural ein semeglientas a quellas d'in archiv communal: davontier stattan la segirtad encunter fiug, encunter enguladetsch e donns d'aua. Per ordinari cumpeglia in tal archiv ina partiziun cun las actas, fotos e la biblioteca libra en ina „stiva“ da consultaziun cun tuts mieds tecnics actuals. Lu dat ei la partiziun serrada cun tut ils auters documents ch'ins sa consultar tenor giavisch. In register digital ed in program ella reit possibiliteschan d'anflar tut igl archivau egl archiv cultural.

1.3 La situaziun dad oz

La part culturala dalla val ei oz integrada egl archiv communal e dumbra:

- 260 scatlas cun documents, scartiras, fotos, films, testaments, brevs, cartas da morts e da sogns, documents dallas uniuns tuatschinas, artechels da gasettas e bia bia auter. (mira <https://www.archiv-communal.ch/images/galerien/tujetsch/22Cultura.pdf>)
- 703 cudischs ella biblioteca documentara dalla val
- Biblioteca Vic Hendry, Cavorgia/Schaffusa
- Biblioteca da frar Silvio Deragisch, Sedrun/Tumegl
- Biblioteca dalla litteratura romontscha digl archiv cultural cun partiziun da cudischs religius, da cudischs da scola ed aunc d'autras tematicas
- Biblioteca documentara tudestga
- Documentaziun tuatschina da Norbert Berther, Zarcuns, (actualmein 38 scatlas da bananas)
- Gronda collecziun da dublettas

Nus duvrein localitads per saver “mussar” al pievel tuatschin, a nossas vischinas e nos vischins, mo era a nos hosps, nossa cultura. Ord quei motiv eisi previu da realisar in archiv cultural.

Il acts digl archiv communal restan vinavon en Tgèsa communal.

2. Project digl archiv cultural

2.1 Descripziun dil baghetg

Presentaziun dil project entras igl architect Gion Caminada, Vrin

Igl archiv cultural duei esser preservaus d'influenzas exteriuras sco ina truasch. Ils fundaments schurmegian il lenn dalla humiditad e las alastetg dalla plievgia. L'architettura lai parer la casa sco in scazi. Igl archiv ei ni casa ni clavau. La moda e maniera dallas finiastras accentueschan quei. L'entrada ei encunter cuolm. In spazi clar ei il preludi dalla casa. Cheu segruppeschon biro ed igl archiv serrau. In liung corridor enserraus da cudischs accentuescha la casa da cudischs e meina en sala, il local principal digl archiv. Era en sala domineschan cudischs e documents. Il plantschiu su cun segns iconografics sutlingian la funcziun dalla casa. Segns e scartiras ein ornaments. La sala posseda ina accustica ruasseivla e migeivla. Igl ei in local dils eveniments, mo era da contemplaziun.

Igl archiv cultural duei esser in curial dalla hierarchia dils edifizis el vitg da Sedrun. In liug cun capacitad da dar senn per basegns pratics ed immaterials – in auter mund d'ina autra realitad dil liug.

Igl intern digl archiv

In vast foyer beneventa ils visitaders e las visitadras el mund dil scartiram e dils documents. Il corridor ei in passadi atras cudischs. Enamiez sesanfla il local cullas archivalias, dretg ina sala multifunziunala cun la biblioteca publica. Ina scala meina el sutterran en ina local plurivalent, in magazin ed in local per la tecnica.

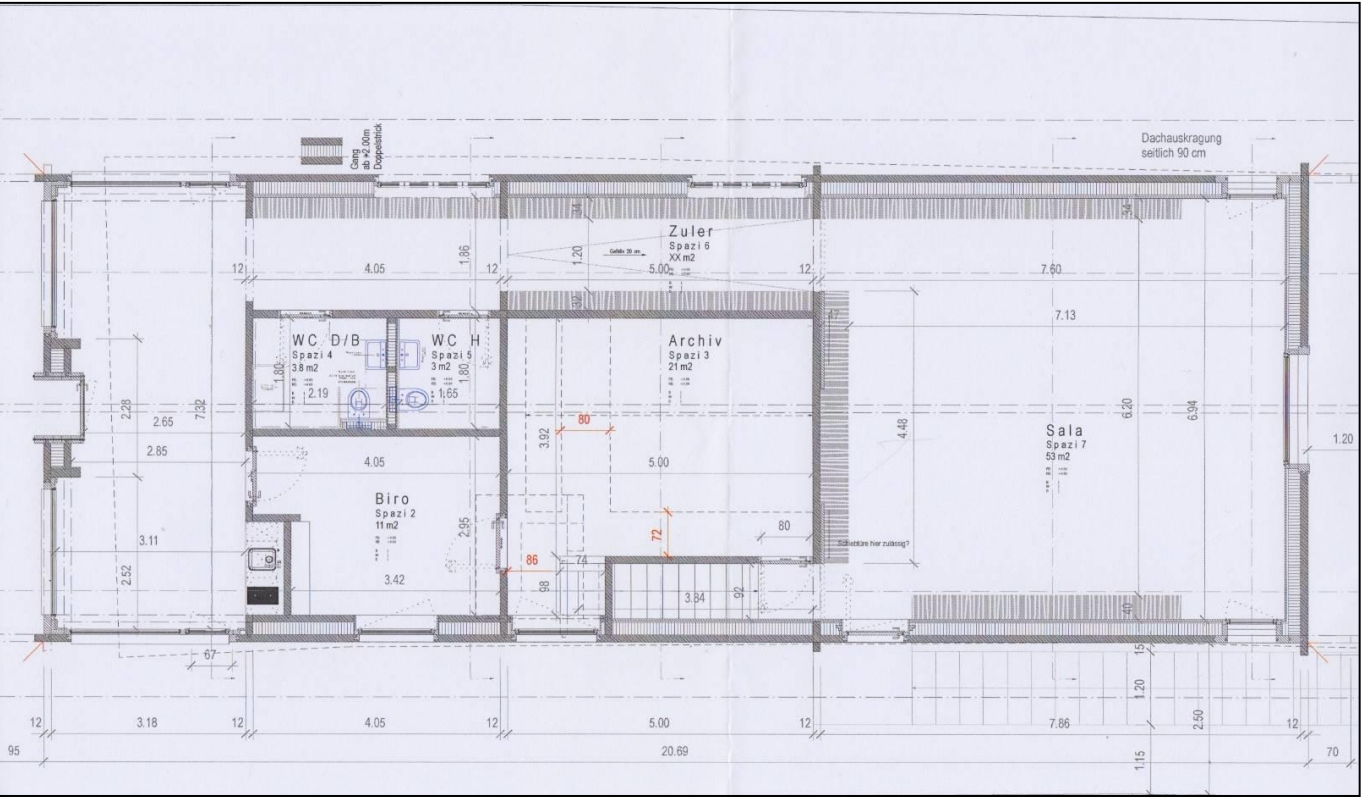
Plan da situaziun

Visualisaziun dalla vosta sid ed encunter sera

Plaunterren

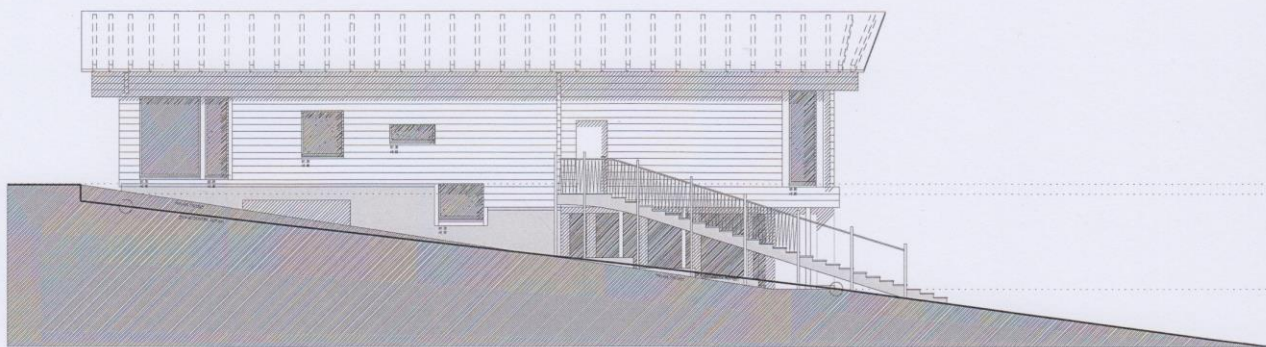

[illegible]

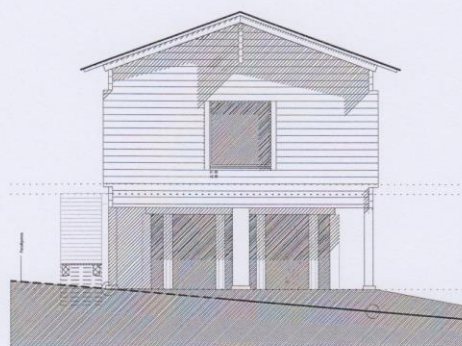
Ost

Nord

Encunter sera e sid

Vest

Sid

2.3 Cuosts da construcziun

Total cuosts da construcziun sin fundament dil preventiv digl architect Gion Antoni Caminada	frs.	1'627'000
--	------	-----------

2.4 Finanziaziun

Cuosts totals da construcziun	frs.	1'627'000
- contribuziun vischnaunca da Tujetsch	frs.	- 500'000

Cuosts restonts per il Forum cultural Tujetsch	frs.	1'127'000
--	------	------------------

Finanziaziun entras il Forum cultural Tujetsch:

Donaziun/legat da Norbert Berther, Zarcuns e donaziuns supplementaras	frs.	539'000
Contribuziuns da privats ed instituziuns	frs.	588'000

3. Relaziun denter la vischnaunca Tujetsch ed il Forum cultural Tujetsch

La construcziun digl object schai ella responsabladad dil Forum cultural Tujetsch (patrun da construcziun). Medemamein ei quell'organisaziun responsabla per la finanziaziun digl object. Ina contribuziun da frs. 520'000 ha il vischin per miert Nibert Berther concediu en favur dil project, ultra da quei ein ulteriuras donaziuns ella summa da frs. 19'000.- vegnidas recaltgadas. La vischnaunca duei contribuir ina summa da frs. 500'000.-. Aschia resta aunc ina summa da frs. 588'000.- ch'il Forum cultural Tujetsch vul recaltgar tier sponsurs e fautors sco era tier differentas fundaziuns eav.

Igl object vegn construius sin la parcella nr. 810 ella vischinonza dil museum La Truaisch. La vischnaunca ha sper la contribuziun unica da conceder in dretg da baghegiar (contract da servitut) per quella parcella. Ei setracta d'in dretg da baghegiar tenor ils artechels 675 e 779 dil dretg civil. Il dretg vegn concedius entochen ils 31 da december 2032. Per la calculaziun dil dretg da baghegiar vegn il medem model applicaus sco tier ils dretgs da baghegiar en zona da mistregn Drun. La surfatscha vegn valetada cun ina summa da frs. 320.- il meter quadrat. Per la calculaziun dil tscheins vegn la valeta dil sulom multiplacada cun il tscheins da referenza (*actualmein* = 1.25%), aschia ch'ei seresulta in tscheins annual da frs. 960.-. Il contract da servitut per quei dretg da baghegiar ei aschuntaus a quest messadi.

La suprastanza communal ha sco tier la parcella dalla Residenza Dulezi decidiu da deliberar il Forum cultural Tujetsch da pagar in tscheins pil dretg da baghegiar. Ei setracta cheu numnadamein d'in object che vegn ad engrau all'entira populaziun sco era als hosps da vacanzas, aschia ch'ina deliberaziun ei senz'auter giustificada. Da l'autra vart vegn il dretg da baghegiar aschia ni aschia abolius, aschiprest sco la construcziun digl object ei terminada. L'intenziun cul dretg da baghegiar ei numnadamein ch'il Forum cultural Tujetsch sa cumparer sco patrun da construcziun. Aschia sa quell'organisaziun recaltgar pli sempel ils daners – quei fuss ord vesta dalla vischnaunca sco patrun da construcziun bia pli grev sche buca nunpusseivel. Suenten la construcziun eisi denton previu che la vischnaunca astga prender igl object Archiv cultural en sia atgna proprietad sco era da parallelmein abolir il dretg da baghegiar. Concludend savein nus dir che la vischnaunca retscheiva aschia senz'indemnizaziun in object ella summa da frs. 1.6 milliuns, cun abstrahar la contribuziun unica davart dalla vischnaunca (frs. 500'000.-) munta la summa a netto frs. 1.1 milliuns.

Plinavon regla la vischnaunca cun il Forum cultural Tujetsch la finanziaziun dils cuosts da menaschi sco era las activitads culturalas pretendidas en ina cunvegna separata (capetel 5). La finanziaziun dils cuosts da menaschi ei descretta detagliadamein el proxim capetel.

4. Cuosts annuals

En connex cun il menaschi pigl archiv cultural seresultan cuosts da menaschi. Quels vegnan purtai entras il Forum cultural Tujetsch sco era entras la vischnaunca Tujetsch.

Ils cuosts annuals che vegnan surprondi dil Forum cultural Tujetsch, secumponan ord las suandontas posiziuns (*calculaziun approximativa*):

Lavurs da schubergiar (manteniment pign etc.)	frs.	3'000
Material da menaschi e da diever	frs.	1'000
Stampats, publicaziuns	frs.	1'700
Taxas da telefon ed internet	frs.	1'300
Cuosts d'energia e scaldament	frs.	3'000
Total cuosts annuals	frs.	10'000

La vischnaunca da Tujetsch ha da finanziar ils suandonts cuosts en connex cul menaschi digl archiv cultural suenter la suprendida digl object (*calculaziun approximativa*):

Cuosts digl archivar	frs.	3'000
Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	frs.	2'000
Assicuranzas (object e caussas)	frs.	3'000
Manteniment ordinari dil baghetg	frs.	1'000
Manteniment dil contuorn (segar, rumida da neiv)	frs.	5'000
Total cuosts annuals	frs.	14'000

5. Cunvegna cun igl archiv cultural Tujetsch

5.1 Cunvegna da prestaziun e menaschi

Sco gia dilucidau vegn igl archiv cultural Tujetsch menaus ed administraus dil Forum cultural Tujetsch. Cul Forum cultural Tujetsch ha la vischnaunca fixau ils 29 da settember 2021 ina cunvegna da prestaziun. La cunvegna regla las activitads ch'il Forum cultural Tujetsch (program da lavur 2021-2025) ei obligaus da porscher. Persuenter retscheiva il Forum cultural Tujetsch ina contribuziun annuala da frs. 10'000.- dalla vischnaunca Tujetsch.

La suprastanza communal preveda d'amplificar quella cunvegna e da risguardar da niev ils puncts en connex cun igl archiv cultural Tujetsch sco indicau cheusut. La repartiziun dils cuosts da menaschi pigl archiv cultural e las activitads digl archiv cultural Tujetsch ein da reglar supplementarmein en quella cunvegna:

a) *survigilar ils dis d'avertura ed organisaziun dad occurrenz (mira 5.2)*

b) *Ils cuosts da menaschi digl archiv cultural Tujetsch vegnan reparti tenor las calculaziuns aschuntadas (mira capetel 4).*

5.2 Activitads digl archiv cultural

- Igl archiv ei accessibels a mintgin e mintgina, el ei publics.
- Ella biblioteca sa mintgin e mintgina far retschercas, sfegliar en cudischs, gasettas, periodicas e tut quei che stat leu libramein.
- Las archivalias plazzadas en scatlas vegnan surdadas entras il survigilader.
- Ord igl archiv van sulettamein cudischs generals, tut auter sto vegnir consultau egl archiv ni vegnir copiau.

Ils responsabels organisesch:

- dis d'avertura, sin damonda e dis fixs (p. ex. regularmein la sonda avonmiezdi in di da sentupada cun discussiun e caffè)
- dis da lavur (archivar, digitalisar, ordinar, registrar, ...)
- referats
- presentaziuns da fotografias e films e da temas specials egl archiv
- prelecziuns
- seras da raquintar
- seras tematicas
- discussiuns
- vernissaschas
- exposiziuns ord il mund dallas archivalias
- exposiziuns da fotografias
- exposiziuns d'art
- concerts cun gruppas pintgas
- guidadas atras il mund cultural digl archiv, viadi atras la cultura tuatschina, la
- historia tuatschina e ..
- guidadas per la scola
- exposiziuns ensemen cun auters archivs culturals
- exposiziuns communablas cul Museum La Truaisch ni auters museums dalla regiun
- dis specials pils hosps ed IG Tujetsch

5.3 Collaboraziun cun il Museum la Truaisch

La vischinonza promova ina collaboraziun sil sector da cultura. Omiduas purschidas san profitar ina da l'autra cun luvrar communablamein. Igl archiv cultural completescha la cultura tuatschina dil museum cun scartiras e documents, cudischs e litteratura. Igl archiv cultural ha el sutterran ina saletta sco spazi da lavur per gruppas e per far scolaziuns. En quei senn sa era la sala multifunziunala ella alzada principala vegnir duvrada. Igl access ei pusseivels dil museum anora el sid digl archiv cultural. La pusseivladad ei era da crear communablamein exposiziuns specialas, ina vart presenta ils objects, l'autra las informaziuns e documentaziuns cun scartiras, films, fotos ed auter. Referats communabels ed autras occurrenzas succedan en rama dil program da Tujetsch VIVA cultura.

5.4 Collaboraziun cun auters archivs culturals

- Sentupadas culs responsabels dad auters archivs culturals e scumiada dad ideas, sco era da material, oravontut cudischs e periodicas.
- Exposiziuns communablas
- Presentaziuns communablas dad archivalias ella regiun (uniu cun rimnadas da material)
- Sil sector da digitalisaziun vegn empruau da far diever dil medem program e scaffir ina plattform a fuorma egl internet per tuts archivs culturals dalla Surselva ni schizun Grischun.

6. Resumaziun

- Cun la construcziun digl archiv cultural ei quel igl emprem archiv cultural eregius el cantun Grischun.
- Igl ambient Museum La Truaisch ed Archiv cultural Tujetsch damenta in center da cultura tuatschina.
- Igl architect Gion Antoni Caminada valetescha il baghetg che damenta aschia sez cultura.
- Igl aspect a lunga vesta, 100 onns, valetescha igl edificci, ton che la cultura semantegn aunc per tschentaners als vegnentsuenter.
- Igl archiv cultural astga e duei esser nossa luschezia ed in exempel per autras regions.
- La cultura tuatschina anfla sia via ella publicitad ed ei exempel!

7. Propostas

Sin fundament dallas ponderaziuns menziunadas propona la suprastanza communal
al cussegl da vischnaunca:

- a) da conceder ina contribuziun unica (a-fonds-perdu) da frs. 500'000.00 al Forum cultural Tujetsch per la construcziun dil baghetg «Archiv cultural Tujetsch», quei denton mo sut la cundi-ziun che la finanziaziun restonta ei segirada.
- b) da conceder in dretg da baghegiar al Forum cultural Tujetsch per la parcella nr. 810 entochen ils 31 da december 2032 e d'approbar il contract da servitut corrispudent.
- c) da stipular ina cunvegna da prestaziun e menaschi cul Forum cultural Tujetsch el senn da capetel 5.

La fatschenta a) vegn aunc suttamesa al referendum facultativ (art. 17 alinea b)).

Suprastanza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg

Cronologia - Archiv cultural Tujetsch

Atun 2015 Il FcT retscheiva la summa da 500 000 frs. unida cun la cundiziun d'ereger in Archiv cultural en Tujetsch (ACT).

11.11.2015 La suprastanza dil FcT cun Anderas Pfister sentaupa cun Gion Caminada el Museum La Truaisch Sedrun.

2016

27.11.2016 Ord il protocol dalla radunanza annuala dil FcT
„La situaziun ei semidada anetgamein. Ina persuna simpatisanta per la cultura tuatschina e per l'idea d'in archiv cultural en nossa val, ha schenghegiu al forum ina gronda summa unida cul ferm giavisch ch'il FcT realiseschi in archiv cultural. Nus essan pli che ventireivels e savein bien grau ed ina tala gesta lai buca engraziar avunda. Ussa ein las portas aviartas per nies desideri e nos plans da varga in decenni. Nossas ponderaziuns van en direcziun da realisar in local pigl archiv cultural unius cul Museum La Truaisch, numnadamein egl ost da quel. Giavischeivel fuss ord nossa vesta era quei mument l'engrondaziun dalla partiziun da mineralias e dalla sala ed ina nova entrada e quei entras la vischnaunca. Cul sustegn dil forum obteness la val en in liug in center cultural historic, il museum, in archiv cultural, ina biblioteca documentatra ed ina partiziun da mineralias per presentar nossa cultura da cavar cristallas e las mineralias a moda pli intressanta ed efficienta.“

12.02.2016 La Quotidiana rapporta davart quella donaziun. Il medem artechel suonda ella Tuatschina.

08.02.2016 Sentupada da Tarcisi cun Gion Caminada e siu feigl a Mustér. Discussiun e patratgs en caussa.

19.02.2016 Sriver alla suprastanza communal. Informaziun davart la donaziun, nossa incumbensa per realisar in ACT e nossas ideas per ina tala realisaziun.

29.02.2016 Presentaziun da nossa idea all'entira suprastanza communal entras president dil FcT Andre Schmid e Tarcisi Hendry.

11.04.2016 La suprastanza communal conceda in credit da 25 000 frs. Il FcT separticipescha cun 5000 frs. La lavur da projectar vegn surdada a Gion Caminada, ils cuosts ein tenor offerta 21 669 frs. Ella cumissiun vegnan eligi: Mario Hitz, genau, (vischnaunca); Ciril Monn, (mineralias); Tumaisch Valier, (FcT); Andre Schmid (FcT) e Tarcisi Hendry (FcT).

30.05.2016 Emprema radunanza dalla cumissiun MLT/ACT.
Incumbensa al plansiader Gion Caminada
- Vasta entrada e tualettas
- Slargiament sutterranean dalla partiziun da mineralias viers ost. Engrondaziun dalla surfatscha d'exposiziun da mineralias. Ussa (2 localitads, senza corridor) 46 m², niev: ca. 90 m²
- Engrondaziun dalla sala. Ussa 47 m², niev: ca. 60 m²
- Construcziun d'igl archiv cultural sin l'engrondaziun dalla partiziun da mineralias. Nova partiziun dil MLT: 76 m² - 80 m²

14.07.2016 Sentupada cun Gion Caminada a Glion. Scumiada da patratgs ed ideas.

- 23.08.2016 Gion Caminada, sentupada a Sedrun. Scumiada d'ideas, era en connex cun la Gallaria Alpina. Visitau communabla in quella e dau ina egliada el MLT.
- 07.10.2016 Secunda radunonza dalla cumissiun MLT/ACT cun Gion Caminada. El vegn buca a persentar in project, mobein ses emprems patratgs e da cuminonza sviluppar vina-von.
- 27.10.2016 Sentupada a Sedrun cun Dosi Venzin. Scumiada da patratgs, ed enconuschientschas da Dosi davart mineralias, museums da mineralias ed auter. Presents Gion Caminada e siu fegl, Mario Hitz e Tarcisi Hendry.
- 2017**
- 20-07-17 3. radunonza dalla cumissiun culla presentaziun dil preproject entras igl architect Gion Caminada.
- 31-07-17 4. radunonza dalla cumissiun el Museum La Truaisch
- 16-08-17 5. radunonza dalla cumissiun cun discussiun dils giavischs e midadas dalla cumissiun cun architect Gion Caminada.
- 19-08-17 Sentupada cugl architect a Vrin/Cons (Tarcisi)
- 09-11-17 Viseta dil Museum d'art e Museum da natira a Cuera. Signur Kunz meina nus atras il Museum d'art e discussionescha cun nus nies project!
- 2018**
- 27-07-18 Presentaziun dil project final culla calculaziun dils cuosts entras il planisader Gion Caminada.
- 29-08-18 Sentupada cun president communal Beat Röschlin pert. ponderaziun davart ereger cun il Museum La Truaisch ina fundaziun.
- 26-11-18 Presentaziun dil project "Truaisch culturala" alla suprapostonza communal.
- 2019**
- 16-01-19 Communicaziun dalla suprapostonza communal entras president communal Beat Röschlin: Il project "Engrondaziun dil museum, partiziun cristallas e sala, sco era l'erecziun d'in archiv cultural" **vegn buca sustenius** davart las autoritads communalas (finanzas, liug)!
Quei vul dir: Il project **TRUAISCH CULTURALA** ei en quella fuorma buca realisabels!
Ils Forum cultural Tujetsch sto sez anflar la via co realisar in archiv cultural en atgna reschia.
- 30-01-19 Davosa seduta dalla cumissiun. Mario Hitz, genau e president dalla cumissiun orientescha. En vesta dil differents projects ella val e la situaziun finanziala sa la suprapostonza da vischnaunca buca sustener il project Truaisch culturala. Il project sez ha anflau renconuschientscha, cul liug han els sincerau d'haver miseria.
Il Forum cultural Tujetsch vegn ussa a prender sez enta maun l'erecziun d'in archiv cultural per Tujetsch.
La cumissiun vegn cassada!

Plans dil preproject

Visualisaziun dil preproject: seniester igl object existent cun la cultura, enameiez l'entrada cul foyer e dretg, suren igl archiv cultural, enameiez la sala e sut tiara la partiziun da cristallas cun ina grondezia da 150 m².

2019: Dapi il mars 2019 fuorma la suprastanza dil FcT era la cumissiun da baghegiar in archiv cultural en **Tujetsch**. Cun la suprastanza communal essan nus secunvegner el senn da saver far diever dalla parcella dil museum per quei intent, numnadamein la part il pli el nord che cunfina culs parcadis dalla vischnaunca.

Per la planisaziun nova havein nus vinavon engaschau igl architect Gion Caminada da **Vrin**.

El decuors digl onn 2019, cun entginas sedutas ed uatgas el liug da baghegiar, ei seformau ina nova idea ed in niev baghetg pigl archiv cultural. Ord plirs studis ei la finala sesviluppau ina idea definitiva.

Sper la cumissiun da baghegiar dat ei ina gruppa da finanziaziun, tgamunada da nies cassier Tumaish Valier.

Plinavon vein nus encuretgar padrins pigl archiv cultural. Quels sustegnan nossa lavur cun plaid e cussegl sco era cun presentar nos interess anoviar.

2020: Cun l'entschatta digl onn ein ils plans deatagliai avon maun. Ussa passein nus ella fasa da preparativas da baghegiar. Era la finanziaziun sto vegnir segirada e silsuenter duei succeder ina presentaziun publica.

In baghetg niev pigl archiv cultural

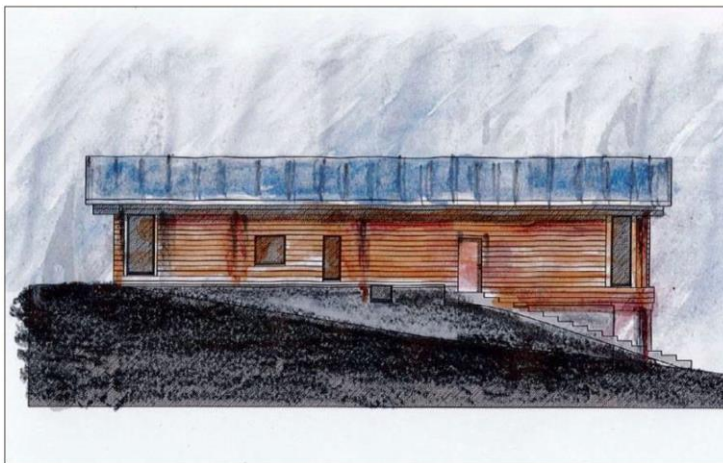
Il baghetg duei vegnir construius silla parcella dil Museum La Truaisch a Sedrun

DA HANS HUONDER/FMR

■ **Il plans per in baghetg pigl archiv cultural da Tujetsch progredeschan.** Sco quei ch'il president dalla cumissiun dil Museum La Truaisch, Tarcisi Hendry, di duei il baghetg vegnir realisau igl onn vegnent. En collaboraziun culla vischnauna han ils responsabels pil museum e pigl archiv cultural examinau ils davos onns in'engronaziun dil museum. La finamira era da dar dapli spazi alla partiziun da mineralias e da completar la purschida cugl archiv cultural. Leutier füss vegnida ina sala plurivalenta. Sco quei che la suprastanza communal scriuva uss el rapport annual dalla vischnauna pigl onn 2019 ha quei project fatg naufragi. Sin fundament dalla finanziaziun sco tala han las autoritads communalas buca vuliu persequitar vinavon il project.

In baghetg separau

«Sunter quella decisiun essan nus sedcidi da persequitar persuls in agen project. Noss'idea da finalmein haver dapli spazi per in archiv cultural havein nus buca vuliu schar murir», di Tarcisi Hendry. Per quel stat enconuschentamein a disposiziun ina donaziun d'in miez milliun francs. Enstagl d'engrondir il baghetg existent dil museum duei vegnir realisau in niev slla medema parcella. La projectaziun ei els mauns digl architect Gion A. Caminada da Vrin. «Il mument essan nus el process dils detagls, denter auter sclarir la finanziaziun. Nus quintein cun cuosts da rodud in milliun francs», di Hendry. Per recaltgar il miez milliun francs restonts vegn tschercau

Visualisaziun dil baghetg che duess vegnir realisau spel Museum La Truaisch a Sedrun.

MAG

donatur: «Persuenter havein nus instalau ina grupp da lavur. Entgins padrins havein nus gia.» La finamira ei da saver entscheiver a baghegiar igl onn vegnent. Il baghetg consistess d'in sutterrann per magasin ed in'alzada pigl archiv cultural sco tal. Davart il baghetg sez existan models.

Uss en casa communal

Igl archiv cultural dalla vischnauna da Tujetsch sesanfla uss ensemen cugl archiv

communal ella Tgesa communal a Sedrun. «In archiv cultural ei secapescha buca l'obligaziun d'ina vischnauna», di Hendry. Ella funcziun sco archivar communal eis el secapescha vegnius en contact ils davos onns cun bia material dalla cultura e la historia dalla Val Tujetsch ch'ei digns da vegnir mantenius e conservaus: «Quei ei fotografias, films, mo lu era cudischs ni per exempel era documents dalla pietad. Ina part da quei cin era biars cudischs davart la historia dalla

val e da vischnaunas vischinontas. Leutier haiel jeu giu bia damondas da privats ch'han vuliu surschar a nus caussas da pli baul. Igl ei bia rauba ch'ei füss donn da dismetter mo aschia.»

Tut en tut setracta ei da 300 scatlas d'archiv. Sin fundament dil basegns da plaz, mo era giavischs dalla cumissiun, ei igl architect Caminada lundervi da concretisar il project. Avon il baghetg niev pigl archiv cultural duei era vegnir erigiu ina piazza plurivalenta.

2020: Per la fin digl onn retschevein nus da nies architect Gion Caminada ils plans finals per la construcziun da nies archiv cultural. La fasa finala da preparaziun sa definitivamein entscheiver. Quella cumpeglia en emprema lingia la finanziaziun restonta, la damonda da baghegiar ed auter.

2021 Diversas preparaziuns. Studis da finanziaziun.

2022 Ponderaziuns pertuccont la finanziaziun
Creaziun d'in flyer.
Presentaziun dil project, ils 8 d'avrel 2022 en sala Cristalla/Dulezi, Sedrun

Vischnaunca Tujetsch - Quen 2021

Rapport da gestiun e quen 2021

Preziadas convischinas, preziai convischins

Il rapport da gestiun dat allas autoritads communalas la pusseivladad d'informar las convischinas ed ils convischins sur dils pli impurtonts schabetgs digl onn vargau. Ina gronda part dil rapport da gestiun fuorma la presentaziun dil quen annual 2021. Il resultat digl onn vargau ei puspei fetg buns e ha lubiu alla suprastanza communal da far ulteriuras remessas per projects necessaris ed empermetents.

Ultra dallas cefras fuorma il rapport dil president communal sco era dalla geraua e dils geraus ina impurtanta part integrala dil rapport da gestiun. La suprastanza communala tgamuna il menaschi dalla vischnaunca cun la duida precauziun. Cun il sustegn dils ulteriurs gremis politics vegnan las fatschentas exequidas tenor las leschas vertentas. Tier tuttas decisiuns preveda la suprastanza communal ils principis d'examinar la fatschenta sin basa objectiva e cun tractar tuttas personas gestamein.

Sin fundament dallas explicaziuns da quest rapport san ins attestar che las autoritads communalas han tgamunau ils affars da vischnaunca fetg bein e quei cul grond sustegn e la cumpetenta lavur da tuttas collaboraturas e tuts collaboraturs dallas diversas partiziuns e dils differents menaschis communal. Quella lavur ha contribuui ad in fetg bien resultat da gestiun.

Sin las paginas 32-33 ei l'activitad politica resumada. Quei che ha plaz sin ina pagina, ha denton caschunau ina immensa lavur. Las lavurs preparatorias per las singulas fatschentas sco era l'elavuraziun dils messadis corrispundents basegna lavur professiunala e fetg bia temps. Quella lavur vegn sutschazegiada di per di e pretenda beinenqualga da stuschar autras lavurs impurtontas.

Cun las publicaziuns dils protocols en nies fegl official dalla vischnaunca – la Tuatschina – han las convischinas ed ils convischins mintgamai la pusseivladad da s'informar bein sur dallas fatschentas actualas, sur dallas decisiuns dil cussegl da vischnaunca e dalla radunonza da vischnaunca. Ultra da quei ein era tuts messadis publicai sin nossa pagina d'internet. Vinavon ha la suprastanza communal informau pliras gadas ad ina sera d'informaziun sur da tematicas ni fatschentas actualas. Ord quei motiv vegn desistiu en quei rapport sin ina resumaziun da tuttas fatschentas tractadas.

Tonaton eis ei impurtont dad informar vus, preziadas convischinas e preziai convischins, sur da projects che vegnan sin tractanda el decuors digl onn. La successiun dallas fatschentas ussa dilucidadas ein buca en successiun dil tractament el cussegl da vischnaunca ni sin radunonza da vischnaunca:

Projects

Revisiun totala dalla planisaziun locala

La revisiun totala dalla planisaziun locala ei il mument che quei rapport vegn scretts en elavuraziun. Cura che la revisiun dalla lescha da baghegiar ei terminada, la quala ei aunc cumbinada cun empau lavur, vegn la suprastanza ad arver en in proxim pass la procedura dall'exposiziun da cooperaziun. Quei vul dir ch'il pareri da planisaziun e cooperaziun, ch'ils novs plans da zonas, ils novs plans generals da formaziun sco era la revisiun dalla lescha da baghegiar vegnan publicai e mintga convischina e convischin sa prender posiziun, far propostas ed objecziuns enviers quels plans e la lescha.

Ina gronda part da quella revisiun pertucca la part dall'exzonaziun dallas parcellas en zona da baghegiar. La basa per la surfatscha totala dalla zona da baghegiar sedrezza tenor il svilup dalla populaziun ed il basegns da parcellas da baghegiar. Per survegnir ina buna survesta san ins prender investa dil pareri da planisaziun e cooperaziun. Quel dat ina fetg buna investa davart ils motivs e las surfatschas d'exzonaziun.

Per garantir ina tractaziun neutrala da quellas propostas ed objecziuns dil pievel tuatschin, ha il cussegl da vischnaunca - sin proposta dalla suprastanza communal - eligiù ina cumissiun independenta che consista ord personas buca domiciliadas en Tujetsch e cun savida professiunala. Ultra da quei ha la suprastanza communal creau ina plattafuorma digitala cun ina nova pagina d'internet nua che mintga interessenta ni interessent sa s'informar e seprofundar els acts corrispundents dalla procedura. Grazia allas pusseivladads da quella plattafuorma sa mintgin scriver directamein sia posiziun alla cumissiun. Suentar il temps d'exposiziun e da cooperaziun surdat la cumissiun alla suprastanza communal in rapport sco era ina recomandaziun da tuttas propostas ed objecziuns. Sin fundament da quei rapport sa la suprastanza communal prender decisiuns finalas. En ils proxims pass ha il cussegl da vischnaunca da tractar e decider sur dalla planisaziun locala e silsuentar vegn quella fatschenta suttamessa all'urna per ch'il pievel tuatschin sappi decider giudlunder.

Revisiun dalla constituziun communal

La cumissiun per la revisiun totala dalla constituziun communal ha terminau lur lavur la primavera 2022. L'elavuraziun dil messadi corrispundent e las lavurs finalas vegnan ventschidas questa stad per che la procedura politica sappi vegnir lantschada igl atun. La votaziun all'urna ei previda il settember.

La pli gronda midada ei segiramein che la nova constituziun communal preveda buca pli in cussegl communal. La radunanza communal e la votaziun all'urna restan vinavon. Suentar la votaziun consultativa all'urna ha il pievel tuatschin decidiu claramain d'abolir il cussegl da vischnaunca. La cumissiun ha pia giu la clara incumbensa d'elavurar ina constituziun senza in cussegl da vischnaunca. Ultra da quei eisi previu da buca pli mantener vischinadis. Pliras cumissiuns permanentas vegnan medemamein stridadas e tier auters gremis han ins previu da reducir il diember dils commembers.

Novas leschas per il provediment d'aua e la dismessa dallas auas piarsas

Las duas novas leschas pil provediment d'aua e la dismessa dallas auas piarsas ein per gronda part elavuradas. L'elaboraziun da quellas novas leschas ei indispensabla, cun quei che la lescha federala pretenda che las taxas da diever vegnien eruidas tenor il diever effectiv dall'aua.

Quella midada naven d'ina taxa pauschala sin ina taxa dil diever effectiv pretenda in'installaziun d'uras d'aua. Da principi va ei per saver calcular il nez dall'aua tschuffa. Suentar l'installaziun dallas uras d'aua vegn era la taxa pil diever dall'aua schubra quintada sin basa dil diever effectiv.

Suentar la votaziun all'urna ch'ei pil mument previda pigl onn 2022, vegn la suprastanza communal ad instradar l'installaziun dallas uras d'aua ensemen cun las corporaziuns d'aua. La nova taxa calculada tenor il diever effectiv ei previda naven digl 1. da schaner 2024.

Introducziun dalla lescha da parcadis

L'economisaziun dils parcadis publics ei ina pendenza urgenta. En emprema lingia dat quella lescha alla suprastanza communal la legitimaziun da tener uorden sils parcadis mo era sin vias da megliuraziun e vias d'uaul. La suprastanza communal ei pil mument vid elavurar la lescha. L'intenziun cun la nova lescha da parcadis ei da generar dapli entradas che san vegnir impundidas pil manteniment dils parcadis publics.

Sanaziun dil Bogn Sedrun

La sanaziun dil Bogn Sedrun ei pilver la pli urgenta ed impurtanta fatschenta digl onn 2022. La sanaziun ei urgenta e sa buca pli vegnir spustada pli ditg. Ultra dalla sanaziun dallas gardarobas e dallas duschas sco era dallas novas pusseivladads per persunas handicapadas, caschuna il remplazzament dallas installaziuns tecnicas ils gronds cuosts. Vinavon eisi planisau da remplazzar il bassin da plattas en irom cromau e sco davos era da far pli attractiv la puschida cun ina nova ruschnera da divertiment.

La cumissiun da baghegiar sco era la suprastanza communal ein dil meini d'haver elaborau in project equivalent ed era persistent per liung temps. La fatschenta vegn tractada el decuors dalla primavera 2022.

Realisaziun digl archiv cultural

In project fetg impurtant pil futur ei la realisaziun d'in archiv cultural. Il project ei vegnius elavuraus dil Forum cultural da Tujetsch e preveda in niev baghetg sper il museum la Truaisch, planisau digl architect fetg renomau Gion Antoni Caminada. La suprastanza communal ei dil meini ch'in tal archiv ei da gronda muntada. Quel dat al pievel la pusseivladad da visitar igl archiv cultural, prender part a numerusas occurrenzas interessantas e sco davos garantir che custeivels objects culturals vegnan conservai per liung temps. Igl archiv cultural po parer oz per in ni l'auter buca necessaris, denton las generaziuns vegnentas vegnan ad apprezzar quei scazi cultural.

Ina dallas directivas dil president communal per la politica ei: *Mo tgi che ha enconuschientscha dils schabetgs dil vargau e mo tgi che ha tuttas informaziuns sur dallas sfidas dil present, sa prender las dretgas decisziuns per garantir in bien viver per in e scadin el futur.*

Ord quei motiv eis ei da gronda impurtonza da segirar il vargau per tuttas generaziuns vegnentas.

Resort a Dieni

Naturalmein ei la realisaziun dil resort da Dieni in tema dil mintgadi. Sco gia dilucidau a pliras occasiuns, spetga la suprastanza communal sin la damonda da baghegiar. Plirs projects ston vegnir elavurai; il pli grond ei segiramein l'introducziun d'in bus local. Da present ei il concept da traffic en preparaziun. En semen cun quel vegn il project dalla Val Bugnei elavuraus, nua ch'ins preveda da construir il plaz da seolver, ina garascha per ils bus sco era plirs parcadis supplementars. Duess il project dil bus local vegnir acceptaus dils uffecis cantunals, vegn la vischnaunca ad introducir per quei project ina revisiun parziala dalla planisaziun locala. El medem fratemp ein tuttas damondas dalla finanziaziun dil bus local da sclarir e da suttametter al cussegl da vischnaunca.

Engraziament

In cordial engraziament meretan tuttas persunas ch'ei s'engaschadas en ina u l'autra moda en favur dil beinstar da nossa vischnaunca. Alla suprastanza communal in cordial e sincer engraziament per la buna e collegiala collaboraziun. Al cussegl da vischnaunca, a tuttas cumissiuns ed als cussegladers admettein nus medemamein in grond engraziament per lur prezius engaschi. In engraziel fetg per la buna lavur prestada han era tuttas collaboraturas e tuts collaboraturs fideivels dalla vischnaunca merita. Alla populaziun da Tujetsch ed a nos fideivels hosps e possessurs da secundas habitaziuns admettein nus in sincer e cordial engraziament per la confidanza ed il sustegn politic. In e scadin ha contribuì essenzialmein al bein reussir digl onn 2021. Ei descha ussa da cuntinuar cun las lavurs el rom dils projects sut il motto «communablamein per in meglier avegnir».

Actividad politica

Autoritads communalas

Votaziuns all'urna

Igl onn 2021 ha ina elecziun ed ina votaziun giu liug all'urna. A caschun dall'elecziun communal dils 25 d'avrel 2021 ei Nicole Giossi vegnida eligida cun 319 vuschs sco nova geraua, damai che Gian-Reto Nufer haveva abdicau siu post.

Ils 28 da november 2021 ha giu liug la votaziun davart la concessiun per l'explotaziun dall'aua dalla fontauna Plauncas Malamusa. Cun 61.89% ei la participaziun alla votaziun stada fetg aulta. Cun 501 vuschs encunter 39 vuschs ha il pievel tuatschin concediu claramain quei dretg per l'utilisaziun dall'aua.

Radunonza da vischnaunca

Duront igl onn 2021 han duas radunonzas da vischnaunca giu liug.

Venderdis, ils 9 d'avrel 2021 ha il pievel approbau cun 47 vuschs (9 *abstenziuns*) la contribuziun annuala (*garanzia da deficit*), cun 50 vuschs (6 *abstenziuns*) la lescha dalla vischnaunca Tujetsch davart susteniments finansials per interpresas pertuccadas dallas prescripziuns relaschadas en connex cul coronavirus sco era cun 48 vuschs encunter 1 vusch (7 *abstenziuns*) la visada dils contracts pertuccont il sittar ella Val Maighels.

A caschun dalla radunonza dils 17 da december 2021 ha il suveran approbau cun 20 vuschs encunter 1 vusch il preventiv dil quen da gudogn e sperdita 2022 e cun 18 vuschs encunter 1 vusch (2 *abstenziuns*) il quen d'investiziuns 2022. Cun tscharna unanima ein il pei da taglia d'entrada e facultad pigl onn 2022 (95%) dalla taglia sempla dil cantun ed il pei da taglia sin schischom (1.5‰) pigl onn 2022 vegni approbai.

Cussegl da vischnaunca

Igl onn 2021 ha il cussegl da vischnaunca salvau 10 sedutas e decidì davart las suandontas fatschentas:

- *Residenza Dulezi SA – damonda per ina garanzia da deficit*
- *Pratica da miedi a Tujetsch – concept*

- *Lescha dalla vischnaunca Tujetsch davart susteniments finanzials per interpresas pertuccadas dallas prescripziuns relaschadas el connex cul coronavirus*
- *Visada dils contracts pertuccont il sittar ella Val Maighels*
- *Bogn Sedrun – decisiun fundamentala arisguard il process politic (decisiun davart il credit)*
- *Credits da susteniment per las interpresas pertuccadas dallas prescripziuns relaschadas el connex cul coronavirus*
- *Fixaziun dalla tariffa per far diever dil fons e terren public (lescha energia alpina – art. 35)*
- *Molocs ella vischinonza dalla Tgès'Alva*
- *Credits per parcadis e vias*
- *Rendaquens 2020: Vischnaunca Tujetsch ed energia alpina*
- *Contribuziun a Sedrun Disentis Tourismus - preventiv 2022 e 2023*
- *Project da bike - credit*
- *Elecziun dil biro dil cussegl da vischnaunca*
- *Saramentaziun dalla nova commembra dalla suprastanza communal*
- *Pratica da miedi a Tujetsch – susteniment finanziel*
- *Punt Salins inclus parcadis ella vischinonza – credit d'impegn*
- *Cumpra da parcelas da baghegiar per la populaziun tuatschina*
- *Cumpra da parcelas ella zona da mistregn*
- *Elecziun d'ina nova actuara pil cussegl da vischnaunca*
- *Concessiun per l'explotaziun dall'aua dalla fontauna Plauncas Malamusa*
- *Senda viers il museum La Truaisch – credit d'impegn*
- *Senda da spassegiar naven dil Pass Alpsu entochen a Bugnei – credit d'impegn*
- *Punt Salins inclus parcadis ella vischinonza – credit supplementar*
- *Preventiv 2022*

Las suandontas fatschentas ein vegnidas sutta messas supplementarmein al referendum facultativ:

- Credit supplementar pil project Parcadi ed ambient Dulezi
- Rendaquens 2020 (vischnaunca Tujetsch, energia alpina)
- Credit d'impegn pil project da bike
- Pratica da miedi a Tujetsch – susteniment finanziel
- Punt Salins inclus parcadis ella vischinonza – credit d'impegn
- Cumpra da parcelas ella zona da mistregn
- Punt Salins inclus parcadis ella vischinonza – credit supplementar
- Senda da spassegiar naven dil Pass Alpsu entochen a Bugnei – credit d'impegn
- Credit d'impegn per la maschina stradala

Tuttas fatschentas han contonschiu vigur legala, damai che negin ha pretendiu da sutta metter talas alla radunonza da vischnaunca.

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha salvau 28 sedutas duront igl onn 2021.

Administraziun e finanzas

Administraziun communal

Igl onn 2021 ei marschau dabia sin palancau communal, seigi quei projects e fatschentas ch'ei stadas da semtgat per la tractaziun eifer ils gremis communs inclusiv las numerusas lavurs ch'ei tucca da liquidar. Era igl onn 2022 stattan numerusas fatschentas sin rucca. Sper il menaschi dil mintgadi sustegn l'administraziun aschi bein sco pusseivel la suprastonza communal.

Team da lavur administraziun communal

Midadas da persunal

Cun l'entschatta zercladur 2021 ha Mauro Cavegn entschiet sia piazza tier l'administraziun communal. El segida el rom dallas lavurs administrativas tier igl uffeci da baghegiar ed en canzlia. Mauro ei il successur da Rafael Demont che ha bandunau la vischnaunca suenter rodund dus onns. La suprastonza communal engrazia cordialmein a Rafael per sia lavur prestada e giavischa ad el tut bien en sia nova piazza tier igl Uffeci civil a Glion.

La fin fenadur 2021 ha Riana Deragisch terminau igl emprendissadi mercantil. La suprastonza engrazia medemamein ad ella per siu engaschi. Dapi igl atun 2021 absolve ella ina scolaziun sil sector dalla hotellaria a Lucerna. Bien cletg e satisficaziun en Tia nova fasa dalla veta! Cun l'entschatta uost 2021 ha Damian Flepp da Sedrun entschiet siu emprendissadi mercantil en canzlia. El frequenta igl emprendissadi cun maturitad professiunala (*profil-m*). Damian ei s'integrais bein el team. Ins sa gia uss dir ch'el ha plascher vid lavurs administrativas ch'ei sin palancau communal ordvart vastas ed interessantas.

Sin fundament dil grond quantum d'incarcas cun il qual l'administraziun communal ei pil mument cunfruntada, ha la suprastonza communal decidu d'engaschar cun Corina Flury ina ulteriura collaboratura mercantila. Ella lavora dapi l'entschatta november 2021 tier la vischnaunca. Il cussegl da vischnaunca ha eligi el sco nova actuara a caschun dalla seduta dils 27 d'october 2021. Sper la redacziun dil protocol dil cussegl da vischnaunca liquidescha ella differentas lavurs administrativas.

A Mauro, Damian e Corina giavischein nus tut bien e bia satisficaziun en lur plazzas tier la vischnaunca.

Scolaziuns

L'administraziun communal dat dapi entgins onns gronda peisa sin scolaziuns dil persunal. Quei vegn segiramein d'engrau, malgrad ch'il recrutar persunal qualificau sil sector dallas administraziuns communas ellas regions periferas ei pil mument ina gronda sfida. Quei ha ins saviu persequitar en differentes loghens dil cantun, per exempel dacuort en Val Lumnezia.

L'entschatta digl onn 2021 ha la collaboratura Sarah Flury frequentau ils cuors necessaris per la scolaziun dils emprendists. Il settember vargau ha Simon Collenberg terminau suenter treis onns il master New Business (economia) ella Scola aulta specialisada dil cantun Grischun (FHGR) a Cuera. El

rom da sia lavur da diplom eis el sefatschentaus cun la tematica nua e co igl instrument “crowdfunding” sa vegnir applicaus per la finanziaziun dad affars en pintgas vischnauncas dil cantun Grischun.

L’administraziun communal vegn vinavon a scolar siu persunal eifer ils differents camps cun la finamira da saver garantir buns survetschs egl avegnir.

Gruppa da pedels

La gruppa da pedels sut la bitgetta dad Andreas Deflorin ei responsabla pil manteniment da plirs edificis communal.

Ella gruppa da pedels ha ei dau ina midada da persunal. Suentar 17 onns ha Pio Hendry abdicau sia piazza sin la fin zercladur 2021. Per sia loialitad e la buna lavur prestada engrazia la suprastanza communal ad el giavischond pigl avegnir bia cuntentientscha e tut mo il bien. Sco siu successur ei David Flury da Sedrun vegnius eligius. El ha entschiet sia nova piazza l’entschatta november 2021. Ina da sias empremas incaricas ei stau da preparar il glatsch. Quella sfida ha el surmuntau cun bravura. Igl ei gartegiau ad el da pinar tier in bi glatsch, il qual ei staus aviarts duront rodund 35 dis per pign e grond. Vinavon giavischein nus a David bia plascher e satisfacziun en sia nova piazza.

Sper las lavurs ordinarias ei la gruppa da pedels era fatschentada dapi entgins onns cun il schubergiar e la survigilanza dalla Tgèsa s. Vigeli, cun quei che las habitaziuns e la maioritad dallas combras vegnan schadas vi a tscheins. Pil transport e l’installaziun dallas tegias da fiera ei la gruppa da pedels medemamein responsabla. La damonda suenter quellas tegias ei gronda – las tegias vegnan apprezzadas fetg. Da niev s’audan era las controllas meinsilas dils tschalèrs da schurmetg (*Tschamut, Selva, Rueras e Sedrun*) tier il spectrum d’incumbensas dils pedels.

La collaboraziun eifer la gruppa da pedels funcziunescha grondiusamein – tuts segidan in cun l’auter.

Coronavirus – susteniment per interpresas localas

Muort la situaziun en connex cun il coronavirus han las ustrias, ils hotels, las casas da colonias sco era autras interpresas saviu arver il menaschi mo sut strentgas prescripziuns ni per part schizun stuiu serrar tal l’entschatta digl onn 2021. Cheutras han quellas interpresas registrau mo paucas entradas. Per segidar ha la vischnaunca elavurau ina lescha che garantescha in susteniment finanziel per las interpresas pertuccadas dallas prescripziuns relaschadas en connex cul coronavirus. La lescha ei vegnida approvada ils 9 d’avrel 2021 entras la radunanza da vischnaunca. Silsuentar han las interpresas corrispudentas saviu inoltrar ina damonda da susteniment, la quala ei vegnida examinada sin fundament dallas determinaziuns dalla lescha. La gronda part dallas interpresas ha fatg diever da quella caschun. Il susteniment ei succedius en fuorma d’ina restituziun dallas taxas. Las interpresas han retschert anavos ina cumpart dalla summa totala dallas taxas pigl onn 2021 (*taxa d’aua, taxa da canalisaziun e serenera, taxa da hosps e turissem e taxa da rumians*). Ei setracta buca d’ina gronda summa. Denton la finamira ei stada da mussar solidaritad e segidar culs interprendiders. Quei ei segiramein gartegiau.

Archiv communal (*Tarcisi Hendry, archivar communal*)

Archiv ha da far cun cavegliar, arcunar, archivar, metter tut en retscha, en scatlas tenor in clar sistem. La finamira ei ch’ins anfli aschi tgunsch e spert sco pusseivel las archivalias giavischadas. Il sistem cun

crunas, scatlās e scaffas munta uorden, structura, controlla e deraśa ina atmosfera tut apartia, neu dalla vesta e dil fried. *Citat Leo Tuor*

Era uonn ei la partiziun cul num Archiv cultural Tujetsch, ni partiziun 21 digl archiv communal, carschida considerablamein e quei grazia alla voluntad e beinvulientscha da biaras vischinas e biars vischins che han surdau lur scazis culturals agl archiv. Engraziel zun fetg a tuts e tuttas. - En special tucca ei da cheu numnar ils varga 50 ordinaturs, numerusas cartas postalas ed auter, che Gion Giachen Monn da Rueras ha surdau. Ils ordinaturs ein emplenī ed ordinai da rimnadas da tut gener davart la Val Tujetsch. - Quater scatlās d'archiv ein vegnidas emplenidas e cuntegnan ussa las flurs rimnadas e pressegīadas da Gieri Schmid (1954-2017), Zarcuns. Engraziament als artavels. – Bia rauba manecla, denton buca el senn da negina valeta, ei vegnida surdada agl archiv. Mintga pupi, mintga foto ni auter, che para igl emprem mument da buca esser impurtont, sa esser da gronda muntada per la rimnada culturala d'ina val, forsa schizun per la historia locala. Dapi in temps posseda igl archiv l'emprema ediziun dalla bibla en romontsch sursilvan da Lucius Gabriel stampada igl onn 1648 a Basel. In ver bischu ed enrihament dalla retscha da cudischs religius.

En favur dil patua tuatschin s'auda ei da far menziun dall'ediziun englesa d'ina grammatica tuatschina cul tetel *A grammar of Tuatschin A Sursilvan Romansh dialect* da Philippe Maurer. Compliment ed engraziament ad el per la lavur da varga 520 paginas. Quei munta ina rihezia culturala linguistica per la val ed ina renconuschientscha speciala dil dialect tuatschin.

Las archivalias usitadas che pertuccan la vischnaunca ein flessegīadas en rama usitada egl archiv.

La biblioteca documentara ei ina part essenziala digl archiv da vischnaunca. Ella duei enserrar oravontut tuttas publicaziuns sur da Tujetsch, mo era dalla regiun e cantun. Cheu la survesta dallas novas ovras ella biblioteca documentara:

En regurdientscha da Gion Michèl e Mariuschla Seiler-Cavegn Ina cronica da famiglia dil 20avel tschentaner Michael Friberg 2018 - *Die Töpferei von Sep Antoni Deragisch in Bugnei Tavetsch* bearbeitet 1981/82 von Priska Haldner, Chur - *SURSELVA – nossa patria – unsere Heimat* Scartira festiva 20 onns La Quotodiana Somedia Buchverlag 2017 - *Acla Plaun Miez e ses perdavons* Norbert Berther, Zarcuns/Camischolas - *Il Hafner da Bugnei Veta* e vischala dil renomau Hafner da Bugnei Lavur da matura da Livia Deragisch, Bugnei 2020 - *Sagenhafter Wanderführer Surselva 21 Wanderungen und ihre Geschichten* Sibylle Mani-Lars Haefner-Tania Zanetti Ediziun Art 2021 - *Dicziunari per la planisaziun dil territori* Tudestg-ladin-sursilvan BVR - *Geologische Naturgefahren in der Schweiz* Lardelli: Rutschungen im Tavetscher Zwischenmassiv (S. 137-144) 1998 - *Alpschermer und Maiensässe in Graubünden* Diego Giovanoli 1994 - *Der Tunnel- und Stollenbau damals und heute 1940 – 1974* Ulrich Pazeller 1977 - *Arva la mar* Pascal Gamboni Cudisch da canzuns 2021 - *La Pleiv da Dardin 1664 – 1964* Augustin Cahanannes 1964 - *Nachbarschaft, Pfarrei und Gemeinde in Graubünden 1400 – 1600* bearbeitet von I. Saulle Hippenmeyer und Ursus Brunold 1997 - *Spätgotische Flügelaltäre in Graubünden und im Fürstentum Liechtenstein* Astrid von Beckerath, Marc Antoni Nay, Hans Rutishauser Redaktion Armon Fontana 1998 - *Orgellandschaft Graubünden* Friedrich Jakob, Willi Lippuner 1994 - *Fontaunas clar resunan 150 onns Flurin Camathias* Erwin Ardüser 2021 - *Las viaspras latinas en tiara romontscha Sedrun* Cudischet pratic per spiritual, organist e pievel Ursin Defuns Ediziun Defuns 1994 - *Gruppa nostalgica* 1999 Album da fotos Gion Giachen Monn, Rueras - *Retrospectiva da nossa vischnaunca Pitasch* *Retrospektive unserer Gemeinde Pitasch* Flurin Caviezel 2021 - *Bündner Wald Coaz, Pionier seiner Zeit (1822-1918)* Jubiläumsausgabe 2021 - *A grammar of Tuatschin A Sursilvan Romansh dialect* Philippe Maurer-Cecchini 2021 - *Das alpine Rätien Topographische Beschreibung von 1573* Ulrich Campell

Tom 1/2/3 Florian Hitz 2021 - *Blüten im Sumpf Schicksalsjahre 1939-1947* Heinz Röver 2004 (Heinz Röver ha biars onns habitau en la casa pervenda a Selva, sco casa da vacanzas.)

Sin la pagina d'internet www.archiv-communal.ch anfleis Vus ina survesta dils 21 secturs digl archiv communal ed aschia era tuttas actas archivadas ellas scatlas, lu il register dils cudischs, seigi quei ils cudischs ufficials ni quels dalla biblioteca documentara; mo era tut igl auter che sesanfla egl archiv en Tgèsa communal ed en casa da scola Sedrun.

Alla fin igl usitau clom a Vus preziadas vischinas e prezias vischins: Buca sdermenei documents, fotografias e scartiras da valeta culturala e historica. Igl archiv communal pren bugen Vos documents culturals e historics per saver enrihir ed amplificar la rimnada dalla cultura indigena. Leu anflan els il liug adattau per viver vinavon e survir als descendents sco documents che dattan perdetga dil vargau, dil viver e luvrar d'antruras ella val. Bien engraziament persuerter.

Finanzas

Quen da gudogn e sperdita 2021

Il quen annual 2021 vegn menaus strictamein suenter las determinaziuns dil model da contabilitad HRM2 (model da harmonisaziun 2 dalla presentaziun dalla contabilitad).

Il quen da gudogn e sperdita siara cun expensas totalas da frs. 15'633'926.02 visavi entradas totalas da frs. 16'143'875.68. Aschia seresulta in gudogn per igl onn 2021 da frs. 509'949.66.

El quen annual 2021 ei la facultad administrativa vegnida amortisada cun total frs. 271'600.00. Vinavon eisi vegniu fatg remessas supplementaras da frs. 500'000.00 per il project digl archiv cultural sco era da frs. 700'000.00 per il project dalla sanaziun ed engrondaziun dil Bogn Sedrun.

Sin fundament da quels fatgs e risguardond las prelevaziuns nettas ord las finanziaziuns specialas (pro-vediment e purificaziun dall'aua ed economisaziun dil rumien) da frs. 20'017.00 seresulta ina atgna finanziaziun respectivamein in cashflow da frs. 1'961'533.07. En cumparegliaziun cul cashflow da frs. 3'407'398.06 digl onn vargau, ei quei ina sminuaziun da frs. 1'445'865.00. Visavi il preventiv denton ina differenza positiva da frs. 1'004'623.07. Igl ei denton da menziunar ch'igl onn 2020 ei staus fetg buns e quei ord motivs d'entradas extradordinarias.

Il gudogn digl onn 2021 ei era ord quei motiv buca aschi aults sco igl onn 2020 cun quei che l'eliminaziun dils donns dallas malauras digl october 2020 ha caschunau el quen 2021 expensas extraordinarias da totalmein frs. 526'567.00. Senza quels cuosts dallas malauras seresultess in gudogn da rodond frs. 1'036'516.- ni in cashflow da frs. 2'488'100.-.

Las amortisaziuns sin la facultad administrativa muntan a frs. 271'600.00. Cunquei che la facultad administrativa ei vegnida amortisada ils davos onns pulitamein, ein las amortisaziuns el quen da gudogn e sperdita 2021 mudestas. Tenor las prescripziuns dil model da contabilitad HRM2 eisi buca pli lubiu da far amortisaziuns supplementaras. Quei possibilitescha d'ina vart da cumparegliar fetg bein il quen annual a liunga vesta. Da l'autra vart ha la suprastanza communal buca pli la pusseivladad da far reservas tgeuas sin la facultad administrativa.

Las entradas 2021 ein curdadas ora cun varga frs. 2'301'405.68 pli aultas che prognosticau el preventiv. In fatg da quella differenza ein d'ina vart ils cuosts dallas malauras e da l'autra vart las contribuziuns publicas vid quels cuosts. Cun mussar ora las cudischaziuns bruttas – pia ils cuosts e las entradas – crescha mintgamai la summa dallas entradas e dils cuosts senza haver ina grond effect positiv. Tonaton

ein en special las taglias communalas cun in surpli d'entradas da rodund frs. 356'000.00, in surpli d'entradas tier las taglias specialas da rodund frs. 590'000.00 ed il resultat positiv ord in surpli dil tscheins d'aua ORA da frs. 246'000.00 da menziunar.

Quen d'investiziuns 2021

Il quen d'investiziuns dalla facultad administrativa cumpeglia expensas per investiziuns egl import da frs. 2'366'145.77 ed entradas ord subvenziuns e contribuziuns da frs. 501'270.87, aschia ch'ei sresulta investiziuns nettas da frs. 1'864'874.90. Las grondas investiziuns ein stadas destinadas per las sanaziuns dallas vias communalas e dils parcadis (frs. 1'329'601.10). Per la planisaziun dalla punt Salins ed ils parcadis en quella vischinonza ei vegniu impundiu frs. 175'198.60. Medemamein ha la vischnaunca investau en sendas da bike ina summa totala da frs. 254'222.00.

Impurtontas differenzas visavi il preventiv 2021

Las differenzas ell'administraziun communalas sresultan buca ord ils cuosts, mobein ord la sminuaziun d'entradas da rodund frs. 55'000.00. Tier igl uffeci da baghegiar ha ei dau tier las pagas per l'administraziun e menaschi sco era tier las indemnizaziuns dils cussegliaders in augment da rodund frs. 20'000.00.

Cun la cudischaziun dalla remessa per igl archiv cultural da frs. 500'000.00 ein ils cuosts tier la sparta cultura (nr. da conto 3110) carschi corrispudentamein. Senza quella cudischaziun fussen ils cuosts pli bass che previu.

Tier la cumpart dils cuosts da tgira ha ei dau in augment da totalmein rodund frs. 75'000.00. Perencunter ein ils cuosts per contribuziuns a privats (agid social) sesminui per rodund frs. 240'000.00.

Els cuosts dalla sparta turissem ei la cudischaziun per igl augment dalla remessa per la sanaziun dil bogn Sedrun da frs. 700'000.00 cuntenida quei che fa ora la plipart digl augment visavi il preventiv.

Ella rubrica expensas dall'industria e commerci ei il susteniment unic allas interpresas turisticas pertuc-cont il virus da corona da frs. 137'206.30 risguardaus. Quels cuosts ein vegni finanziaj ord il fond per il svilup economic aschia che quels han negina influenza sil resultat.

Cefras indicativas

Ina impurtanta cefra indicativa ch'era il cantun Grischun tila a nez per cumparegliar las vischnauncas ei la facultad netta per persuna. Cun abstrahar ils deivets totals dalla vischnaunca da frs. 9'681'652.94 dalla facultad finanziaria da frs. 19'159'798.14 sresulta ina facultad netta da frs. 9'478'145.20. Cun divider quella summa entras il diember dils habitonts da 1'256 per la fin 2021 sresulta ina facultad netta per habitont da frs. 7'546.00. Quella cefra indicativa ei fetg buna, cunzun sch'ins cumpareglia tala cun vischnauncas che han enstagl d'ina facultad netta schizun in deivet netto; quei vul dir ch'ils deivets dalla vischnaunca survargan la facultad finanziaria. Tenor las indicaziuns dil cantun vegn ina vischnaunca cun in deivet per habitont sur frs. 5'000.00 giudicada sco ina vischnaunca cun in fetg ault deivet. Sebasond sin quella calculaziun savess la vischnaunca da Tujetsch investar varga frs. 15 milliuns cun prender si l'entira summa cun capital jester. Ina autra cefra indicativa che vegn buca risguardada dil cantun Grischun ei il deivet a liung termin per habitont. Ils deivets hipotecars muntan per la fin digl onn 2021 a frs. 7'000'000.00. Sch'ins subtrahescha dallas obligaziuns finanziajas a liung termin ella summa da frs.

7'000'000.00 las investiziuns finanzialas a liung termin da frs. 2'350'200.00 ed ils edificis ella valeta da frs. 4'116'855.00 sresulta aunc adina in surpli da frs. 532'945.00, pia ina facultad netta da frs. 424.00 per habitont.

La pli impurtanta cefra indicativa ei segiramein il cashflow. Quel munta pigl onn 2021 a rodund frs. 1.9 milliuns. Cun quella entrada vegnan las investiziuns e las amortisaziuns dils deivets a liung termin finanzias. Las grondas investiziuns previdas, sco la sanaziun dil Bogn Sedrun, la cumpart dils cuosts davart dalla vischnaunca tier la sanaziun dalla staziun dalla viafier e las sanaziuns dallas vias da quartier pretendan d'augmentar ils deivets a liunga vesta. Quellas investiziuns a liunga vesta da rodund 30 tochen 40 onns ein denton planisadas aschia ch'ils deivets a liung termin san vegnir reduci cuntinuadamein entochen sil stan dad oz.

Il pareri dalla survigilanza da finanzas digl Uffeci dallas vischnauncas dil cantun Grischun digl onn 2020 muossa claramain che la vischnaunca da Tujetsch sa prestar las investiziuns che stattan avon esch; quei cunzun era sin fundament dallas entradas ord las ovras hydraulicas e las concessiuns d'aua.

Supplementaras investiziuns vegnan ad esser necessarias en connex cul project dil resort a Dieni. Duess il resort vegnir construius sco planisau, vegn quel a purtar alla vischnaunca entradas supplementaras, las qualas lubeschan puspei da far las investiziuns necessarias. El decuors da quei onn vegn ei a semussar en tgei rama las investiziuns ed ils cuosts annuals vegnan a semover. Tonaton astgin'ins dir ch'in resort a Dieni purtass alla vischnaunca sco era alla regiun ina plivalur persistenta.

Departament baghegiar, forestalessar ed ambient

Baghegiar

Midadas da persunal

La fin matg 2021 ha Dumeni Cavegn terminau siu engaschi tier la vischnaunca sco menader digl uffeci da baghegiar. La suprastanza communal engrazia ad el per la lavur prestada e giavischa pil futur tut mo il bien.

Sco successur ei Simon Caduff vegnius eligius. Cun in pensum da 100% meina Simon Caduff igl uffeci da baghegiar e surpren pensums da cussegliaziun per la direcziun communal. Dapi miez october ei Mauro Cavegn da Sedrun engaschaus parzialmein tiegl uffeci da baghegiar. Ad els dus giavischein nus tut mo il bien e bia cuntentientscha cun lur novas incumbensas.

Situaziun da baghegiar

L'activitad da construcziun en la Val Tujetsch ei stada igl onn 2021 fetg gronda. La vischnaunca da Tujetsch ha denter auter realisau ils suandonts projects:

- Novs molocs Tgamaura / Sontget da Gediun / Niregl
- Sanaziun dalla Via dalla Staziun
- Sanaziun dalla Senda dil Museum
- Sanaziun dil Parcadi Drun
- Construcziun dils parcadis provisorics a Pitgmun

Ultra da quellas investiziuns han persunas privatas investau en differentas renovaziuns grondas e pintgas ni realisau engrondaziuns da lur habitadis. Medemamein ei era vegniu realisau novas casas d'ina famiglia.

Per tractar tut las fatschentas da baghegiar ei la cumissiun da baghegiar s'entupada a 24 sedutas. En tut ei vegniu inoltrau 240 predamondas, damondas ni annunzias da baghegiar.

Molocs Tgamaura / Sontget da Gedijs / Niregl

A Rueras, Tgamaura, sper il sontget dils Gedijs sco era a Niregl ha la vischnaunca piazzau plirs molocs. Ei setracta da containers sfundrai miez ella tiara e che cumpeglian in sac intern. Quei sac vegn mintgamai svidaus d'in camiun che dispona d'ina tschaghegna speciala per quei intent. Ils containers novs vegnan apprezzai dalla populaziun e dils hosps.

Via dalla Staziun

La Via dalla Staziun meina naven dalla Via Alpsu entochen agl areal dalla staziun Viefier Matterhorn Gotthard. Pil traffic public ei quei igl access principal alla staziun ed al quartier vischinont tochen Salins, damai che la Via da Gionda ei serrada durant igl unviern ord motivs da segirtad. La Via dalla Staziun vegn frequentada stediamein da viandonts e vala aschia era sco tschancun da spassegiar.

La maioritad dallas lavurs da construcziun ein terminadas. Igl onn 2022 vegn la via aunc surtratga cun il catram da fin.

Senda enviers il museum

La sanaziun dil tschancun dalla senda enviers il museum la Truaisch ei vegnida lantschada la fin digl onn 2021. Muort l'aura eisi stau necessari da spustar la terminaziun dallas lavurs sin la primavera 2022.

La senda sco era il mir da sustegn secattavan en in miserabel stan. Cun l'engrondaziun dalla senda ha la vischnaunca procurau per in meglier access pils pedunzs.

El rom dil project da sanaziun vegn era la lingia libra da telefon (Swisscom) demontada e piazzada sut tiara. Las duas petgas da telefon (lenn) vegnan demontadas. Cheutras seresulta in pli bi maletg dil vitg.

Per augmentar la segirtad eisi vinavon previu d'installar sin il mir da sustegn in tschabergal. Plinavon vegn in candelaber installaus che procura per ina megliera illuminaziun en quella vischinonza.

Parcadi sper il Drun

La stad 2021 ei la sanaziun dil parcadi datier dalla punt Drun vegnida terminada. Il parcadi secattava dapi entgins onns en in schliet stan. Igl onn 2020 ha il cantun Grischun sanau la punt dil Drun e la vischnaunca il passapei. Plinavon ha il hotel La Cruna construì in niev edifeci el contuorn e l'energia alpina installau ina nova lingia da calira a distanza sut il Drun ora entochen al cunfin dil parcadi.

Parcadi Pitgmun

Il davos onns eisi semussau che la situaziun da parcar ei malcuntenteivla datier dalla nova pendiculara Salins-Cuolm da Vi. Ei ha buca avunda parcadis en quella vischinonza ed il traffic sin la Via Valtgeva ei carschius considerablamein. Ord quei motiv han ins nezegiau ils parcadis existents sper l'anteriura staziun da partenza dalla sutgera da Cungieri e construì novs parcadis provisorics en quella vischinonza. Il parcadis stattan a disposiziun als hosps dalla pendiculara sco era als viandonts e velocipedists ch'ei da viadi en quei territori.

Ambient

Serenera e canalisaziun

Avon che l'aua piarsa sa vegnir relaschada en in flum sto ella vegnir deliberada da contaminaziuns organicas e nutriments: Tecnica immitada dalla natira.

La serenera ha l'incumbensa da schubergiar l'aua tschuffergnada aschilunsch sco pusseivel. La qualitat necessaria dependa en tgei flum che l'aua vegn relaschada. En nies cass ei quei il Rein Anterur che sto ademplir la qualitat dallas prescripziuns dil Lag Bodan a Constanza.

Per ademplir quei ston tuttas stentas pusseivlas dalla savida e tecnica vegnir risguardadas.

La tecnica dalla serenera imitescha fetg bia la natira.

1. *L'aua piarsa vegn en l'emprema fasa deliberada mecanicamein da restonzas groppas.*
2. *Suenter vegnan las microbas en funcziun, lezzas sesanflan era ella natira. Ellas maglian fins sediments e purificheschan cheutras l'aua piarsa.*
3. *In tractament chemic deliberescha il fosfor ed autras tschuffergnadas.*

Suenter ina stad cun fetg bia plievgia han 437'000 m³ aua piarsa contonschiu la serenera da Tujetsch.

Quei ein 42'500 m³ dapli ch'igl onn precedent. Grazia als dus fussals da plievgia eisi stau pusseivel da retener e tractar ils sediments grops.

670 m³ gliet frestg ein vegni tractai ella tuor da fermentaziun. Quei process ha furniu 29'538 m³ gas e la pegna termoelectrica ha produciu 45'531 kwh.

Ella schigentera dalla Cadi a Trun havein nus saviu furnir 80.5 m³ gliet drenau.

Las controllas digl Uffeci per natira ed ambient ein stadas fetg cuntenteivlas.

Tier las lavurs ordinarias ei aunc la secunda part dall'illuminaziun vegnida remplazzada.

Forestalessen

Persunal

Cun la fin digl onn precedent ei Alfons Hitz entaus en sia bein meritada pensiun. El ha entschiet siu engaschi tier la vischnaunca da Tujetsch igl onn 1988. Alfons Hitz ha apparteniu duront la maioritad da ses onns da survetsch tier la vischnaunca alla gruppada stradala ed exequiu leu differentas lavurs en nos vitgs ed uclauns. Suenter la reorganisaziun communal digl onn 2006 eis el staus responsabels per il manteniment dil vast parc da maschinas dil menaschi tecnic. Quella lavur ha el exequiu cun oreifer

inschign e perseveronza. El ha adina giu bien quita da nossas maschinas e buca senuspius d'impunder siu temps liber per reparaturas urgentas.

Sia occupaziun primara durant quels 34 onns survetsch ei denton la dismessa da neiv stada. El ha oravontut procurau durant ils meins d'unviern els quartiers da Gionda e Camischolas che las vias seigien rumidas dalla neiv e bein carrablas la damaun a bunura.

Nus engraziein grondamein agl Alfons per siu nunstunclenteivel engaschi pil beinstar da nossa vischnaunca. Per il futur giavischein nus buna sanadad, in mintgadi pli ruasseivel e bia plascher cun ses hobis.

“Engraziel fetg ! Igl ei stau bi da luvrar ensemen cun Tei. A bien seveser.”

Sco successur dad Alfons Hitz ei Adrian Schnoz da Segnas vegnius elegius. El ha entschiet sia piazza l'entschatta november 2021. Ad el giavischein nus bia plascher e satisfacziun en sia nova piazza.

Raccolta da lenna / utilisaziuns sfurzadas

La raccolta da lenna ei serestenschida igl onn 2021 primarmein sin donns sfurzai entras fermes vents ed il bau scorsa. Totalmein ei vegniu raccoltau ord nos uauls 1944 m³ lenna rodunda. La cumpart dallas utilisaziuns sfurzadas munta a 38% ni 750 m³. En cumparegliaziun cun ils onns passai ein ils donns entras il bau scorsa sereduci marcantamein. Muort la spatitschada dalla lenna donnegiada ha quella per gronda part stuiu vegnir allontanada ord igl uaul cun agid dil helicopter.

Survesta dils donns d'ual entras il bau scorsa dils davos onns

2017	3'319 m ³
2018	2'092 m ³
2019	550 m ³
2020	850 m ³
2021	750 m ³

Tgira digl uaul giuven

Uaul Flurin

Igl atun ei vegniu cuntinuau cun ina tiarza etappa dalla tgira egl Uaul da Flurin. En tut ha la gruppa forestala tgirau ina surfatscha da 3.0 ha. Ina gronda part dalla lenna ei vegnida runada ord igl uaul cun la tschaghegna mobila, il rest cun agid dil helicopter. En tut ei vegniu nezegiau entras quella tgira da stabilisaziun 465 m³ lenna. Cunquei ch'il prezi da lenna rodunda per quei sortiment ei puspei serevegnius dapi igl onn vargau da frs. 55.–/m³ sin frs. 95.–/m³, ha la vischnaunca saviu vender ina gronda part a cumpraders ord l'Italia dil nord.

Selva/Rosas

Dapi igl onn 2008 tgira la gruppa forestala onn per onn ina cumpart dalla plontaziun egl uaul da Selva/Rosas.

Las plantaziuns dils onns entuorn 1955 ein oz sesviluppadas taluisa, ch'ellas portan grond schurmetg per la viafier, per la via cantunala sco era pil vitg da Selva. Entras l'allontananza d'ina cumpart dils pégnis obtegn igl uaul dapli spazi e glisch per crescer e sesviluppar. Igl onn 2021 han ins tgirau ina surfatscha da 2.0 ha e raccoltau 148 m³ lenna rodunda.

Projects forestals

Val Clavau Sura

Igl onn 2019 ha ina bova ord la Val Clavau Sura donnegiau rempars ed in mir da sustegn sur la punt dalla viafier. El rom d'in project forestal per il manteniment d'ovras da protecziun ein ils donns vegni reparai. Ils cuosts totals per las lavurs muntan a frs. 62'628.–. Il Cantun e la Confederaziun surprendan 80% dils cuosts totals, quei che munta a frs. 50'102.–. Ils cuosts restonts vegnan repartiti sin la Viafier Matterhorn Gotthard, igl Uffeci da construcziun bassa e la vischnaunca.

Lavineras Tschamut

Las malauras digl october 2020 han era caschunau donns vid ils rempars da lavinas denter la lingia da viafier e la via cantunala a Tschamut. En consequenza d'ina bova rutta ora gest sut il trassé dalla viafier ein entgins rempars vegni donnegiai cumpleinamein. El decuors dalla primavera ein ils donns vegni reparai e l'aua dil tumbin che ha caschunau la bova ei vegnida menada en in bischel sutterran entochen tier la via cantunala. Ils cuosts occurri igl onn 2021 muntan a frs. 111'868.–. Suentar haver risguardau las contribuziuns cantunalas restan cuosts da frs. 22'373.– che vegnan cuvretgs dalla Viafier Matterhorn Gotthard.

Val Drun

La ferma plievgia digl atun 2020 ha caschunau en la Val Drun boas che han procurau per donns vid pliras siaras sco era vid il schurmetg digl ur dil dargun. La sanaziun dils donns urgents ei gia vegnida lantschada l'jamna suenter la malaura. Las ulteriuras lavurs ein vegnidas exequidas igl onn 2021 sut l'egida digl Uffeci da construcziun bassa dil Grischun. Las lavurs da reparatura en la Val Drun han caschunau cuosts da frs. 641'101.–. Las contribuziuns muntan tier quei project a frs. 352'605.–.

Donns da malaura vias d'uaul

Era tier las vias d'uaul han las malauras caschunau gronds donns. La via digl uaul da Surrein e Cavorgia ha pituu pulitamein dallas boas. Muort ils gronds donns ein las lavurs da sanaziun vegnidas repartidas sils onns 2021 e 2022. En in'emprema etappa han ins sanau la via d'uaul da Cavorgia sco era ina cumpart dalla via d'uaul Surrein. Ils cuosts per quella etappa muntan a frs. 650'690.–. Il cantun sustegn quellavurs da manteniment cun 70% dils cuosts totals.

La ferma plievgia ha era caschunau gronds donns vid la via d'uaul Cungieri. El decuors dalla stad ei vegniu construì agl ur dalla via novs tumbins sco era canals ord l'ann castagner per menar naven l'aua. Ils cuosts totals muntan tier quella sanaziun a frs. 119'572.–. Havend risguardau las contribuziuns dil Cantun e dalla Confederaziun ella summa da frs. 83'700.– restan cuosts da frs. 35'872.– per la vischnaunca.

Cuors da baghegiar dils emprendists da bostger dil Grischun

Duront il meins da fenadur han 30 emprendists da bostger dil cantun Grischun e dil Principadi da Liechtenstein passentau lur cuors da baghegiar a Tujetsch, organisaus entras igl Uffeci d'uaul e prighels dalla natira dil Grischun. Ils emprendists ein vegni parti en gruppas da 4 - 5 persunas. Ina persuna dil fatg externa ha mintgamai accompignau mintga gruppa. La finamira dil cuors ei la scolaziun dils emprendists sil sector da baghegiar forestal.

Engraziament

Il manteniment e la tgira da nossa infrastruttura effectuescha onn per onn gronds cuosts e pretenda immensas resursas persunalas. Sper il manteniment dils indrezs turistics cun las plazzas da giug e da grillar, las sendas da viandar e bia auter ha la vischnaunca da procurar per vias d'uaul, da funs e da quartier bein carrablas. Era nossas ovras da protecziun cun lavineras, rempars e reits encunter curdada da crappa ein da mantener en bien stan per garantir lur funcziun.

Quei pensum ademplescha la vischnaunca cun sia atgna gruppa da lavur ed igl agid dallas interpresas privatas.

In grond sustegn astga la vischnaunca era guder da differentas persunas privatas. Denter auter segidan ellas sil sector turistic tiel manteniment dallas sendas da viandar ni procuran cun segar per in stupent maletg dil vitg.

Per il sustegn e la lavur prestada engraziein grondamein. Nus quintein vinavon cun vies agid e vegnin era egl avegnir a spluntar tier in ni l'auter cun la damonda per in survetsch ni l'auter.

Departament educaziun, cultura e sport

Educaziun

2021 – in onn che Corona ha priu en massa plaz. Tuttina ha ei dau bia interessantas activitads, bialas scuntradas, massa da rir ed igl ei naturalmein era vegniu empriu bia.

Ella scola Sedrun ha ei dau sigl onn da scola 2021/22 entginas midadas.

Nicolina Cathomen-Giossi ha midau naven dil scalem superiur en la 3./4. classa. Ursula Cadalbert ha abdicau sco scolasta da classa. Ella instruescha vinavon en pensum parzial entginas lecziuns. Il davos di da scola ha Ursula Cadalbert giu la honur d'astgar far il davos viadi da scola cun carrotscha da cavals.

Gian-Reto Nufer ha abdicau sia piazza sco meinascola e scolast dil scalem ault. El ha anflau ina nova sfida sco meinafatschenta dil Center da sanadad Puntreis. El ha giu il davos di il pensum da far ina runda culs skis da cuorsa liunga entuorn ils giuvenils dil scalem ault.

Sabrina Suppiger ha surpriu il post sco nova menadra da scola ed instruescha aunc entginas lecziuns romontsch e tudestg sil scalem ault. Plinavon ei era Maurus Suppiger vegnius si dalla Bassa ed instruescha sil scalem superiur.

Entginas cefras

Igl onn 2021/22 dumbra la scola da Sedrun 96 solarAs (58 buobs e 38 buobas) e 16 scolastAs (3 umens e 13 dunnas). Gl'entir pensum da lavur dalla scola munta a rodund 990 pertschien.

Giubilara – Nicole Solèr (20 onns survetsch)

Dapi igl onn 2001 ei Nicole Solèr engaschada sco scolasta tier la Vischnaunca Tujetsch. Nicole instruescha ils roms art figurativ ed art textil e tecnic. In grond engraziament per sia fideivladad e per siu oreifer engaschi.

Projects – occurrenz – activitads – corona

Corona ei era stau igl onn 2021 in tema permanent. Mintga jamna tests, mascrinas e lu adina la damonda - eis ei pusseivel da menar atras quei project, astgein nus ir el camp, ha quella activitad liug?

Sin biaras caussas han las scholaras ed ils scholars stuiu desister – tuttina dat ei da rapportar d'entginas activitads che han malgrad corona saviu vegnir menadas atras – magari empau auter che usitau.

Tscheiver

Il til da tscheiver ei curdaus muort las mesiras da COVID-19. Per mantener in tec humor da tscheiver ein scholars/as e persunas d'instrucziun vegni costumai a scola la gievgia grassa. Mintga partiziun da scola ha passentau entgins leghers muments da divertiment en stanza da scola.

Viadi dalla scoletta

La scoletta ha priu il tren en direcziun Mustér. Leu han ils affons saviu serullar cun gronds bals suflai si dil plaz vi. Suenter in bien gentar ei la viseta tier ils pumpiers stada sil program. Perfin l'ambulanza e la polizia ein stai sil plaz. Ils affons dalla scoletta han schau plascher quei di.

Pur Otmar va sper la mar – teater dalla 1. e 2. classe

L'emprema e secunda classe han giugau in teateret. Las scholaras ed ils scholars ein s'engaschai mordio e han giugau lur rollas cun grond plascher e motivaziun.

Teater dalla 3. e 4. classe

Ils scholars e las scholaras dalla 3. e 4. classe han giugau e saltau cun anim il teateret cul tetel "Igl unviern vul buca svanir". Cun saltar e clamar ils radis dil sulegl ughegia la primavera tuttina aunc da cumparer. Dil plascher han tuts lu presentau il sault actual "Jerusalem".

Camp a Tavau – 5. e 6. classe

La 5. e 6. classe ha gudiu ina jamna plein activitads sportivas e culturalas a Tavau. Cun ina pluna bunas experientschas e regurdientschas ein els turnai a casa.

Viadi d'atun dil scalem superiur

Ils scholars e las scholaras dil scalem ault ein viagiai silla camona digl Etzli. Leu ein els stai sur notg, han priu in bogn el hot pot ed ein turnai l'autra damaun staunchels denton cuntents a casa.

Dis da sport d'unviern

Il meins da schaner ha giu liug la jamna da scola da skis per la scoletta. Ils affons han saviu guder ina jamna varionta sin pista.

Duront igl unviern 2021 ein ils dis da sport d'unviern vegni organisai. Las scholaras ed ils scholars han giu la pusseivladad da rimnar experientschas culs divers sports da neiv. Sper cuorsa liunga ed aissa ein ils affons era vegni instrui en ir cun skis e quei mintgamai tenor nivel.

Malgrad corona fuss ei aunc stau da nudar numerusas activitads, sco per exempel cavar truffels, munder, far bogn, pluscheins en scoletta, viadis d'atun etc. Tut las activitads dalla scola ein d'anflar sin la pagina d'internet www.scolasedrun.ch sut gallaria.

Cultura

Museum La Truaisch (Tarcisi Hendry)

Nies museum ha tschenta differents finamiras. Igl intent elementar ei il promover la schientscha culturala ed aschia dar novs impuls per nossa cultura indigena. Il museum, La Truaisch, igl arcun cultural, ei il liug per rimnar e conservar objects dil vargau per ch'els svaneschien buca semplamein. Il museum emprova pia dad arcunar objects historics per la Val Tujetsch.

Buca mo in tschercar general ei planisau, annualmein ha liug ina exposiziun speciala che presenta ina sparta culturala ni in temps definau. Ei resta tier ina eglia e buca l'absoluta veradad dil vargau. Ils exponats permanents fuorman il maletg essenzial dalla cultura tuatschina.

Sesiun d'unviern

Muort la situaziun actuala pertuccont il virus da corona ha la sesiun d'unviern saviu entscheiver per cun l'entschatta dil meins da mars 2021. Il pez grond dalla Val Nalps ha era fascinau ils visitaders e las visitadras duront la sesiun d'unviern. La grondezia ha per propi fatg admirar il pli grond pez anflaus el Grischun, ni auter detg ella Val Tujetsch. La primavera havein nus returnau il pez al Museum da natira a Friburg. Igl ei buca exclud ch'el tuorna in di anavos el liug d'origin.

Exposiziuns specialas

Essan nus propi aschia? - nus Tuatschins!

Cun eglia critica e mintgaton era ironica lein nus veser inagada nusezs cun auters egls. Co vesan ils auters nus?

Ils 2 da fenadur 2021 ha giu liug la vernissascha cun in referat cul historiograf Adolf Collenberg cul tema: Sursilvans e Tuatschins. Vegn persunas ein stadas promptas da schar intervestar silla damonda: Co vesas Ti la Tuatschina ed il Tuatschin? Las rispostas ein stadas pil pli migeivlas, denton era piztgontas cun veradads. Las intervestas han accumpignau e cumpletau l'exposiziun. Dasperas havein nus era presentau posiziuns ord la litteratura. En quei grau ei buca stau d'emblidar pader Placi a Spescha cun sia descripziun dil tip tuatschin. Il cudischi da viandar da Meiners ha dau la suandonta descripziun. *Im Tavetsch und Selva sieht man wahre Kolosse von Menschen, gross und beleibt, hingegen seien die Kinder ohne Ausnahmen hässlich. Das rühre wohl von der ekelhaften Unsauberkeit her, in der sie aufwachsen. Er habe nur zwei halbwegs schöne gesehen. Die harte Arbeit zerstöre ihre Körper und Gesichter.*

Lavurs da lenn

Sep Alig, Sedrun, lavura bugen cun lenn. Aschia ei sedau la caschun da presentar entginas da sias sculpturas ed entagls el clavau el curtin dil museum. Nus engraziein per quella pusseivladad ch'el ha dau a nus ed aschia cumpletau supplementarmein el faner las fotos ord il mund agricol e las casas dad Albert Cavegn, Sedrun.

Mineralias e cristagls

La primavera 2021 ha giu liug suenter treis onns la gronda scumiada ed il remplazzament cun novs minerals da nos cavacristallas indigens. Luis Curschellas ha organisau, survigilau e fatg la lavur da vale-taziun dallas cristallas e teniu tut a scret. Ad el grond engraziament per quella lavur e siu engaschament plein plascher e bia savida. Engraziament admettein nus bugen era a tuts cavacrappa per lur prontadad da metter a disposiziun ina schelta da lur pli bialas. - Avon il piazzament dils scazis da nos cavacrappa havein nus restructurau e piazzau empau da niev las mineralias en possess dalla vischnaunca. Il museum ha cumpletau l'atgna collecziun cun ina gruppia cun Siderit, Anatas, Albit, Turmalin, Galenit, Limonit e Quarz ord la Val Nalps e cun quarter tocs quarz skelet ord la Val Giuv. - Pareta tut speciala en structura e grondezia fa ussa la gruppia da quarz dalla Val Nalps. Per liung temps ha ella ornau l'exposiziun dalla NEAT e silsuenter eis ella stada piazzada el biro da SDT. La gruppia ei vegnida anflada igl onn 1987 entras ils dus Austriacs Helmut Schwarz e Charly Zuccali cun agid da Tumaisch Curschellas, Surrein. La vischnaunca ha a sias uras cumprau treis bialas anfladas ord quei fuorn. - En corridor han duas novas vitrinas vid la preit aviert la pusseivladad da presentar dapli mineralias. L'idea ei da presentar leu la gronda diversitad da minerals dalla Val Tujetsch. - Parallel ei era vegniu fatg ina inventarisaziun da tuts minerals en mauns dil museum La Truaisch.

FotograVia

La via principala a Camischolas ei stada il liug ideal dad uonn per presentar fotografias da Camischolas en rama da nossa exposiziun, numnada FotograVIA. Las fotos en connex cun Camischolas ein stadas accumpignadas da texts informativs en romontsch e tudestg. La vernissascha ei stada frequentada da numerus interessai. Ils visitaders dil cuors romontsch il fenadur a Sedrun, han era priu la caschun da schar guidar atras Camischolas e tedlar la historia dil vitg e da Tujetsch.

Midadas

Midadas ellas localitads el museum sedattan il pli savens cun la retschevida dad objects museals ch'ins vul dispet exponer ni che mauncan aunc egl arcun cultural. Adina puspei dat ei beinvulents vischinas e beinvulents vischins che sedistaccan d'objects culturals per surdar al museum e schar viver vinavon els leu. Buca mo gliez, ils objects fan era grond plascher a nos visitaders ed a nossas visitadras. A tuts donatur engraziein nus da tut cor.

Per midadas manualas (*montascha dallas vitrinas, piazzament d'ina televisiun ed auter*) ein stai gidei-vels Theo Berther, Beni Hendry e Mudest Venzin. Bien engraziament.

Frequenza ed entradas

Dallas gruppas dils camps, gruppas d'auter gener, che formavan in grond diember dallas visetas, havein nus entras la situaziun enconuschenta stuiu desister quasi cumpleinamein. L'avertura dil museum ei stada pusseivla pér cun l'entschatta dil meins da mars 2021.

Il museum ei staus aviarts mo duront 55 dis (2020: 69 dis). Duront quels dis han 875 persunas (2020: 1201 / 2019: 1028) contemplau ed admirau nossa cultura ed ils cristagls; quei ein 27% pli pauc ch'igl onn vargau.

Persunal

El decuors digl onn 2021 ha Esther Berther, Camischolas, vuliu bandunar la cumissiun museum. Buca bugen havein nus acceptau sia decisiun. Da cor engraziein nus ad ella per siu engaschi e ses buns impuls en favur dil museum. Nus essan alla tscherca d'ina persuna cun interess cultural per la cumissiun museum. Interessentas ni interessents san bugen s'annunziar.

Nos guids Conrad Berther, Beni Hendry, Tarcisi Hendry e Ciril Monn ein responsabels per in bien accumpignament da nossas visetas el museum. Ad els admettein nus in grond engraziament persunter e giavischein in cuntinuu plascher per l'activitad culturala ella Truaisch.

TujetschVIVAcultura

Cul motto «TujetschVIVAcultura» han il museum La Truaisch, il Forum cultural Tujetsch e la Cuminonza dils possessurs da secundas abitaziuns Tujetsch (IG Tujetsch) elavurau da cuminonza in calender d'occurrentzas pigl onn 2021. Per mintga meins ei sil pli pauc ina occurrenza culturala stada cheu sco purschida allas interessadas ed als interessai. Entginas purschidas ein stadas suttaposta all'influenza da corona ed ein curdadas. Tut priu han numerusas persunas priu part, aschia ch'ils responsabels san esser cuntents suenter l'emprema ediziun da quella purschida culturala.

Purschidas specialas el museum

Il di per nossas senioras e seniors ha giu liug ils 27 da zercladur 2021. La Pleiv Tujetsch ei vegnida presentada historicamein a partir digl onn 1205 entochen al di dad oz entras Tarcisi Hendry. Igl ei stau bi che tons han priu part, gudiu la cumpignia, admirau objects ord lur decuors dalla veta e gudiu il mam bien cun in sitg.

Il di dil museum ei per l'emprema gada staus sut l'enzenza dalla malaura e dil freid. Quei ha giu la conseguenza d'ina pli fleivla participaziun. En sala ein dus films vegni presentai, in ha mussau ils schabetgs digl onn 1965 en connex cun la bloccada dils battasendas ella tegia digl Etliz e l'auter film sut il tetel Memorias da Luis Schmid, guardiacatscha, filmau dad el sez, ha mussau numerus schabetgs ord la veta ordinaria dils onns 1960. Aschia ei era la recolonisaziun historica dils capricorns en Tujetsch vegnida filmada e documentada dad el. Ils visitaders ein vegni puppergnai cun pulenta e groma, organisau entras il Forum cultural Tujetsch. Secapescha ha era ina viseta el museum ed allas cristallas udiu tiel di dil museum.

Il gust da tedlar davart il regl dils cavacristallas ha buca pigliau fiug, ton che mo paucs han priu part al discuors cun dus cavacristallas, numnadamein cun Toni Schmid, Camischolas e Gian Carlo Hendry, Surrein. La paterlada ei vegnida tgamunada ad moda interessanta dad Esther Berther, Camischolas.

Vitus Bass, S. Benedetg, ei engaschaus per la cultura ella vischnaunca da Sumvitg ed en special a S. Benedetg. El ha referiu da siu cudisch ch'el ha scret, ina cumparegliaziun dad oz culs onns 1950. El ha presentau sia filosofia da viver e schau viventar objects culturals e la veta da pli baul. Ils participonts ein vegni animai da reflectar ed ein stai fascinai dalla presentaziun e dils patratgs da Vitus Bass. Engraziamet a tut quels ch'ein s'engaschai pil program da TujetschVIVAcultura.

Sustegn finanziel

Ils responsabels da cultura dil cantun Grischun sustegnan mintg'onn il museum cun frs. 4'000.-. Grazia agl engaschament dalla AMAS (Associaziun da museums ed archivs Surselva) havein nus retschert dalla Regiun Surselva frs. 4'500.-. Quellas contribuziuns fan bein e levgeschan igl aspect finanziel e me-retan d'era inagada vegnir menziunadas en quest liug.

Clom

Mintgin e mintgina sa contribuir al manteniment dalla cultura tuatschina. Il museum ei perquei vinavon alla tscherca da rauba veglia museala. En special essan nus alla tscherca da vischala derivonta dils dus hafners da Bugnei. Vos saveis s'annunziar tier in da nos guids ni directamein alla cumissiun dil museum, telefon 081 949 13 43. Nus engraziein a Vos per Vossa beinvulientscha en favur dil manteniment da nossa cultura tuatschina!

Lavur da giuventetgna *(Gabriela Cabalzar)*

Era igl onn 2021 ei staus signaus digl enconuschet pign "animalet" che fa vegnir ils carstgauns malsauns e mintgaton empau vietis. Nus dalla lavur da giuventetgna aviarta havein adina puspei stuiu pesar giu, tgei ch'ei responsabel d'organisar e porscher. Nus havein stuiu adattar pliras gadas nies concept da schurmetg per saver porscher vinavon l'avertura dils locals ed ils projects planisai. Sche pusseivel havein nus organisau activitads giuadora.

Nus essan loschs che nus havein saviu schar aviert nossas purschidas pils giuvenils e giuvens carschi era durant il temps dalla pandemia. Las midadas e restrenschas han schon dau empau disturbis ed ils giuvenils ein stai empau stuffientai e frustra dal'entira situaziun. Denton astgel jeu remarcar ch'els han giu gronda capientscha ed ein seteni exemplaricamein e cun pazienza vid las directivas dil Cantun, dalla Confederaziun e dil concept da schurmetg ch'ei mintga gada vegnius approbaus dils responsabels dallas vischnauncas da nies intschess d'activitad.

Ei suonda in pèr fotografias e la specificaziun da nossas activitads che nus havein menau atras igl onn 2021.

Locals da sentupada

Local Talina a Sedrun, avertura il venderdis sera

Ella Talina «vai ab» sco quei ch'ils giuvenils dian. Per ordinari visetan quasi tuttas scolaras e tuts scolars dil scalem superiur ed ils giuvenils dil gimnasi claustral il local da sentupada. Beinenqual visitader ei gia ord scola e selegra sin las sentupadas ella TALINA. Quels ston setener vid las reglas da buca consumar alcohol ed auters mieds durant l'avertura dil venderdis per scolars e scolaras. Menadras e menaders sco

era giuvenils sur 16 onns san s'entupar d'autras occasiuns ella TALINA. Quei cun emplenir ora il formular che sto vegnir suttascrets d'ina persuna maiorena che surpren era la responsabladad.

Cun sustegn da gerau Daniel Schmid havein nus inoltrau ina damonda alla vischnaunca per saver renovar il local da sentupada che sesanfla en tschalers da schurmetg dalla Tgèsa communal. Las contractivas ein en rocla. Avon biars onns han pil pli ils babs da nos giuvenils baghegiu ed endrizzau quei local. Ussa ei ina renovaziun pli gronda necessaria per saver ademplir las pretensiuns da standard d'ozildi d'in local da sentupada per giuvenils. Per recaltgar daners ha ina grupp d'interess e lavur dalla TALINA organisau enqual vendita da pettas ni autras caussas a caschun da differentas fieras en vischnaunca.

Local Cons a Mustér, avertura il venderdis sera

Igl onn 2021 ha ei dau negin(a)s novs/as menaders/as che han fatg il cuors da menaders pil local Cons. Il survetsch da survigilanza vegn fatgs dad 8 menaders e deplorablamein havein nus buca ina menadra. Quei alzass forsa empau las frequenzas da giuvnas da vegnir il venderdis sera el local Cons.

Local Pistregn a Surrein avertura il venderdis sera

Igl onn 2021 ha il schefmenader calau da far survetschs da survigilanza. Naven digl onn da scola 2021 havein nus el local Pistregn quater menadras che s'engaschan per quella lavur. Power da dunnas a Surrein! Ils/las visitaders/as stattan da cumpignia, ein cuntents, contan canzuns romontschas, englesas e tudestgas cun ferma vusch e saultan tgei ch'ei pon. Quei ei tut in bi mirar co els/ellas han plascher ed ein activs. Il zercladur 2021 essan nus ir in venderdis sera sil plaz da ballareit a Plaun Petschen; quei ha medemamein plaschiu a biars.

Projects

Halla aviarta: Nus entschevein cun quella purschida mintgamai suenter las vacanzas d'atun ed ils giuvenils san ir en halla a semuentar e dar giugs 2 gadas al meins a Trun ni a Rabiis. Nos menaders e nossas menadras accumpognan quellas sentupadas tochen las vacanzas da primavera. Igl onn 2021 havein nus, muort restricziuns pervia dil coronavirus, per in temps buca saviu menar atras quei project. Ord quei motiv havein nus prolunghiu quella purschida tochen il zercladur.

Audienza:

Cun maschina e cun setener vid las reglas da higiena hai jeu saviu proscher gl'entir onn da scola la mesjamna suentermiezdi l'usitada audienza a Sedrun ed a Mustér.

Projects realisai:

Ils 09-01-21/12-01-21/14-01-21/16-01-21: **Patinar e hockey a Trun**

Ils 12-02-21/19-02-21/26-02-21: **Patinar e hockey a Mustér**

Ils 08-01-21/22-01-21: **Patinar e hockey a Sedrun**

Ils 27-03-21/10-04-21/30-10-21: **Cuors da menaders*as a Mustér** cun Claudio Eugster ed Ursina Haas

Ils 05-05-21: **Sera tematica, extremissem da dretg a Sedrun**

Il 10-05-21: **In di culs pumpiers Sursassiala a Mustér**

Il 23-09-20/12-05-21/18-05-21: **Cuors da pertgiral affons pings a Mustér** cun Lisa Giorgio e Laura Cajochen

Il 12-06-21: **Fiasta da cumiau per Roland Just**

Il 18-09-21: **Go-Kart a Magadino**

Il 06-09-21/08-09-21/13-09-21/20-09-21/22-09-21: **Emprender d'ir cun skateboard a Mustér, Sedrun e Trun** cun Philipp Levy

29-09-21: **Occurrenza publica «LGBTQ+» a Sedrun** cun Holger Niggemann

09-10-21: **Paintball a Cuera**

06-11-21: **Segidar tiel concert da Dario Hess a Trun**

En atgna caussa:

Suenter varga 30 onns sco president e meinafatschenta dalla fundaziun «Tür auf-mo vinavon» ha Roland Just astgau surdar la bitgetta a ses successurs. Roland astga ussa guder sia beinmeritada pensiun. Nus havein d'engraziar ad el fetg bia, el ha susteniu nus fermamein ella lavur da giuventetgna e motivau d'iniziar la lavur da giuventetgna aviarta structurada ella Cadi. Il 12 da zercladur havein nus organisau ina fiasta da cumiau ensemen culs auters meinaprojects dalla fundaziun per saver engraziari en tempra festiva a Roland per sia gronda lavur prestada.

Igl october 2021 ha Christoph Zingg entschiet sia nova incarica sco meinafatschenta dalla fundaziun «Tür auf-mo vinavon» ed era sco niev plevon dalla pleiv evangelica reformada dalla Cadi. El ei vegnius elegius ella cumissiun sco representant dalla fundaziun. Sco niev president dalla fundaziun ei Robert Cajacob vegnius eligius. Entochen da cheu exequiva Roland Just omisduas incaricas.

La primavera 2021 ha ei dau ina midada ella cumissiun dalla lavur da giuventetgna: Daniel Schmid ha surpriu il presidi da Robert Candinas.

Cumissiun 2021:

Roland Just, president dalla fundaziun «Tür auf-mo vinavon», tochen igl uost 2021

Christoph Zingg, meinafatschenta dalla fundaziun «Tür auf-mo vinavon», naven digl october 2021

Robert Candinas, president dalla cumissiun tochen il davos da mars, delegau dalla vischnaunca Sumvitg

Daniel Schmid, president dalla cumissiun naven digl avrel e delegau dalla vischnaunca Tujetsch

Gabriel Venzin, delegau dalla vischnaunca Medel

Jris Lombris, delegada dalla vischnaunca Mustér

Kurt Wolf, delegau dalla vischnaunca Trun

Igl ei bi d'astgar accompagnar nos giuvenils e giuvens e giuvnas carschi sin lur via.

Engraziel da cor a tuttas e tuts che sustegnan nus sin quei viadi.

Uniun Center sursilvan d'agricultura

L'Uniun Center sursilvan d'agricultura s'engascha per l'agricultura locala, in turissem persistent, per ina veta culturala ella regiun e per l'educaziun ambientala da nos affons.

Era duront igl onn 2021 han las occurrenzas dall'uniun Center sursilvan d'agricultura giu liug en in rom pli pign muort la situaziun da pandemia. L'uniun ei sefocussada sin las occurrenzas da stad ordaviert tier l'Academia Vivian enstagl d'occurrenzas endadens.

Stiva Salaplauna a Mustér

Il kino "Cinema Salaplauna" ha muort corona buca giu liug sco usitau duront il 2021. Sulettamein igl atun eis ei stau pusseivel da menar atras duas seras da kino. Reservaziuns a tscheins dalla Stiva Salaplauna a Mustér per fiastas ni occurrenzas externas ha ei dau bravamein paucas duront igl onn 2021. Sulettamein 11 ga ha l'uniun saviu dar a tscheins la Stiva Salaplauna.

Per gruppas e scolas organisescha l'uniun Center sursilvan d'agricultura visetas ella stalla Salaplauna per render l'agricultura pli enconuschenta als visitaders. Gl'onn 2021 han giu liug 5 turas cun en tut rond 130 personas.

L'uniun fa era part da comites d'organisaziun da differentas occurrenzas sco p.ex. il «Forum Nachhaltigkeit Surselva». Questa occurrenza ha giu liug la fin matg cun rodund 50 personas suenter ch'ella ha stuiu vegnir spustada duas gadas. In auter project ch'ha giu liug malgrad tut, ei stau il project alla staziun da Trun che senumna «iert da scola» culla 5./6. classa da Trun che emprendan da far sez in iert.

Naven digl atun 2019 organisescha l'Uniun agricultura ensemen cull'Uniun purila Surselva ils cuors da qualitat dalla cuntrada («Landschaftsqualitätskurse») pils purs dalla regiun. Aschia ston ils purs buca visitar in cuors lunsch naven, mobein san far quei ella regiun. L'uniun da Mustér ei aschia activa ella entira Surselva, naven digl Alpsu tochen ella Val Stussavgia. Igl onn 2021 han giu liug 5 cuors cun 83 puras e purs dalla Surselva. In cuors han ins stuiu spustar muort memia paucas annunzias.

Naven digl onn 2018 sustegnan las vischnauncas da Tujetsch, Mustér, Medel, Sumvitg e Trun la lavur dall'uniun Center sursilvan d'agricultura cun ina contribuziun annuala.

Igl onn 2021 han tut en tut bien 430 personas visitau ina da las occurrenzas dall'Uniun center sursilvan d'agricultura a Salaplauna ni priu a tscheins la sala.

Academia Vivian

Era igl onn 2021 ha l'Uniun center sursilvan d'agricultura purschiu in program da stad ella tegia d'uaul "Academia Vivian" a Stagias sin 1600 meters sur mar. L'uniun ei responsabla pil menaschi dalla tegia d'uaul «Academia Vivian». Ella organisescha occurrenzas culturalas ed informativas sco era il program da kino «Cinema d'uaul».

Era cheu ha ei giu num d'adattar il program alla situaziun. Mo cun in concept da schurmetg e cun in diember da visitaders limitau eisi tuttina stau pusseivel da menar atras in program da stad empau pli compact.

Il "Cinema d'uaul" ha giu liug per la siatavla gada la stad vargada. Sper il program da kino cun tschun seras da kino han giu liug duront la stad tschun occurrenzas cul tema "natira". Dasperas ei l'Academia Vivian vegnida affittada 11 gadas a personas ed instituziuns externas.

L'Academia Vivian ei stada occupada 28 dis duront la stad; quei corrispunda a biebein 350 personas che han visitau la tegia d'uaul.

Muort la situaziun da pandemia sco era la schliat'aura duront la stad 2021 ein diversas affittaziuns sco era 4 occurrenzias vegnidas annulladas.

Departament economia e turissem

2021 – igl onn dalla virola e dil certificat

Era igl onn 2021 ha il virus da corona mudergiau e fatschentau la populaziun. Las infecziuns stagnavan sin ault livel e cun las novas variantas dil virus – in bien ton pli contagiusas – ei il prighel da surcargar il provediment da sanadad staus latents ed aults. Aschia ha il Cussegl federal ordinau gia il december 2020 da serrar danovamein ustrias, stabiliments da sport, cultura e divertiment. Plinavon ha el era ordinau in obligatori da homeoffice – leu nua ch'ei era pusseivel – e restrenschiu occurrenzias e visetas privatas. Il medem temps ein las empremas virolas encunter il virus vegnidas lubidas digl Uffeci federal da sanadad. El decuors digl emprem miez onn ha ina gronda part dalla populaziun laschau virolar e quei era en Tujetsch. La speranza da dumignar quei virus ei stada gronda.

El decuors dalla primavera ha il Cussegl federal entschiet a sluccar pass per pass las mesiras da protecziun. Las ustrias han astgau arver lur terrassas e naven dalla fin da matg era igl intern dils locals. Era occurrenzias el liber ein naven da quei datum stadas pusseivlas cun publicum. Denton tut quei cun mesiras da protecziun e cun nudar ils contacts per saver eruir ed evitar la derasaziun dallas infecziuns. Cun la fin da zercladur ein plinavon las restricziuns pils hosps digl exterior per entrar en Svizra vegnidas sluccadas.

Da quei temps eran rodund duas tiarzas dalla populaziun svizra virolada ed aschia en possess d'in certificat. Il svilup dalla pandemia ha beingleiti mussau ch'ei basegna ulteriuras virolas per mantener il schurmetg da quellas. Per prevegnir che las infecziuns sederasien memia fetg en vesta alla sesiun d'unviern e surpassien las capacitads dils spitals, ha il Cussegl federal relaschau il settember in obligatori da certificat. Naven dils 13-9-2021 ei mintgin staus obligaus da presentar in certificat da covid per obtener access en ustrias, occurrenzias da sport e cultura egl intern. Quellas mesiras han procurau per vivas e diras discussiuns ed effectuvau beinenqual plaga ella veta sociala.

Susteniments dil maun public

La primavera ha la radunonza da vischnaunca approbau ina lescha che ha lubiu da conceder susteniments finansials ad interpresas en Tujetsch ch'ei stadas pertuccadas dallas prescripziuns concernent il virus da corona. Da quellas contribuziuns han oravontut la hotellaria, la gastronomia e casas da colonias saviu profitar. Sper ils susteniments davart dalla Confederaziun e dil cantun Grischun ha cheutras era la vischnaunca susteniu las interpresas indigenas cun rodund frs. 137'000. Vitier vegnan supplementar-mein era las reducziuns dils cuosts d'energia da vart dall'energia alpina. Plinavon ha la suprastanza aunc susteniu ils camps da giuvenils cun surpender ina cumpart dils cuosts dil tren (Viafier Matterhorn Gotthard), ils quals ein igl onn 2021 buca stai cumpri ella carta da hosps. Quei susteniment ha muntau a rodund frs. 16'000 pils pertuccai.

Onn turistic 2021

La stagiun d'unviern ei stada accumpignada da neiv en surabundanza. Quella oreifer buna basa fundamentala ei deplorablamein – denton ord motivs evidents - buca semanifestada tier il diember da hosps. Las restricziuns da covid han procurau per ina pulita digren, oravontut els territoris da skis. Era la stagiun da stad sco era quella d'atun ein buca stadas aschi fermas sco quellas digl onn avon. Cheu ha oravontut l'aura bletscha dalla stad vargada tartignau dabia. Plinavon eis ei – en cumparegliaziun cun la stad 2020 – puspei stau pusseivel da sgular e viagiari en destinanziuns ordeifer la Svizra.

Sedrun Mustér Turissem (SDT) - carta da hosps 2021

En cuntradiziu cun las purschidas digl onn 2020 ein ils viadis cun la Viafier Matterhorn Gotthard buca stai cunteni ella carta da hosps 2021. Igl onn precedent ha quella purschida aunc saviu vegnir finanziada culs mieds ch'eran reservai per events, ils quals ein daventai il 2020 unfrendas dil virus da corona. Il 2021 ei la Viafier Matterhorn Gotthard buca pli stada prompta dad offerir quella purschida pil prezi dil 2020 e pretendiu ina summa da frs. 345'000, pia rodund frs. 135'000 dapli ch'igl onn avon. Aschia ha l'organisaziun turistica stuiu desister da quella purschida.

La carta da hosps 2021 ha cunteniu las suandontas purschidas:

- pendicularas Caischavedra, Cuolm da Vi, Schneehüenerstock e Gütsch (25% finanziau dall'organisaziun turistica dad Andermatt)
- ils bus locals da Tujetsch e Mustér (finanziau dallas vischnauncas)
- Bogn Sedrun (50% reducziun sin las entradas)
- Center Fontauna (50% reducziun)
- Museum dalla claustra (50% reducziun)
- Museums Cristalla e La Truaisch (20% reducziun)
- Loipas Sedrun e Mustér (gratuit)
- Patineras Sedrun e Mustér (gratuit)

La finfinala han quellas sbursau il quen dall'organisaziun cun rodund frs. 566'000. Buca cumpriu ein ils cuosts dils bus locals da rodund frs. 260'000, purtai dallas duas vischnauncas.

Il fatg che la purschida dallas pendicularas ei stada restrenschiada pils possessurs da secundas abitaziuns sin maximal siat dis in suenter l'auter ha leventau dabia critica, discussiuns ed irritaziuns. Ils cuosts supplementars da frs. 200'000 per includer quella purschida per l'entira stad e nunlimitau ein buca stai finanziaibels per Sedrun Mustér Turissem. Ils responsabels dallas pendicularas ein en quei cass era buca stai prompts da revegnir a lur offerta e han era buca schau marcar.

Contribuziuns dallas vischnauncas en favur da Sedrun Mustér Turissem (SDT)

Las duas vischnauncas da Mustér e Tujetsch han in contract da prestaziun cun l'organisaziun turistica SDT SA. Il zercladur 2020 han las duas suprastonzas communalas giu decidiu da scursanir las contribuziuns en favur da SDT sin frs. 1'850'000 pigl onn 2021 e sin frs. 1'750'000 pigl onn 2022. Quella decisiun havess giu per consequenza che SDT havess stuiu desister egl avegnir sin il susteniment d'occurrentzas ni era scursanir massivamein la purschida dalla carta da hosps. Sin intervenziun dil cus-

segl d'administraziun dalla SDT SA ei quella decisiun vegnida currigida il matg 2021. Ils dus cussegls da vischnaunca han enteifer ina seduta communabla acceptau d'integrar egl avegnir ina contribuziun da mintgamai frs. 1 milliun per mintga vischnaunca en favur da SDT.

Events

Legreivlamein eis ei stau pusseivel igl onn 2021 da menar atras entginas occurrenzas durant igl onn 2021. Ils 16 – 17 da schaner ed ils 26 – 28 da mars han ils *campionadis svizzers da cuorsa liunga* giu liug a Sedrun en duas parts. Deplorablamein han las restricziuns buca lubiu alla populaziun dad accum-pignar quei eveniment.

Ils 11 e 12 da zercladur ei la suite dalla *Tour de Suisse* stada staziunada durant 2 – 3 dis en nossa destinaziun. Malgrad che l'organisaziun da quei event ha giu liug senza la part da divertiment cun pievel e tenda e senza l'escorta dils numerus autos da reclama, ei la truscha el vitg stada gronda. Pign e grond ein stai fascinau da quels atlets e han assistiu a quei eveniment durant quels dis sper via principala e sillas terrassas dallas ustrias. Ils disturbis dil traffic enteifer la vischnaunca ein vegni acceptai pil solit senza murmignar. Grazia alla bial'aura ha nossa destinaziun saviu vegnir presentada lunsch entuorn cun magnifics maletgs dalla cuntrada.

Ils 10 da fenadur ha la secunda ediziun dil *Rheinquelle Trail* giu liug. En cumparegliaziun cun igl onn avon ei il diember da participonts sereducus levet. Quei ei segiramein d'attribuir al fatg ch'il program cun occurrenzas da trail ei staus igl onn 2021 in bionton pli pulpius ch'igl onn avon. Ils atlets ein aschia stai necessitai da parter en empau lur participaziuns allas differentas cuorsas. Da deplorar eisi ch'ils atlets da renum mundial han muncau il 2021. Pigi avegnir fuss ei fetg d'engrau da puspei astgar beneventar a Sedrun in ni l'auter dils dominaturs da quei sport.

Ils responsabels dils events musicals *Rock Se Drun* e *Schlagerfieber* han en vesta alla epidemia danovamein stuiu desister sin l'organisaziun. Las rescas finanzialas sco era la resca da procurar per ignivs d'infezziun ein stadas memia pesontas. Alla fin digl onn han persuerter il concert da Nadal dallas *Vuschs dil Rein* ed era il *concert da gospel* digl ensemble dalla Pologna procurau per divertiment e de-letg musical en vischnaunca. En special ha il concert da gospel procurau per pialgagliana, fascinau e commuentau profundamein igl auditori en baselgia fullanada.

Strategia futura dalla destinaziun Sedrun – Mustér

La strategia turistica ei vegnida revidida il 2021 en collaboraziun cun representants dallas duas vischnauncas, pendicularas, hotellaria e camps da giuvenils. Durant sis onns ei il focus dad SDT staus driz-zaus sin pèrs cun entradas dublas (junge DINKS; double income, no kids), pèrs senza affons (empty nesters) e seniors activs. Quella strategia havevan ils responsabels giu fixau cun la finamira da saver emplenir las denterseziuns, cun l'aspetativa che las famiglias cun affons restien fideivlas e passentien lur vacanzas ella destinaziun era senza reclama e senza augmentar infrastruttura e purschidas per quella impurtonta sparta da hosps.

Quella strategia ei vegnida revidida igl onn vargau. Daniev vegn puspei mess tutt'attenziun sin *famiglias, hosps dils camps da giuvenils* e sin la *generaziun 50plus*. Il focus da scadina activitad dall'organisaziun turistica vegn focussada sin ils treis camps d'activitad: *sport ed activitads, aventuras el contuorn dalla Tgina dil Rein, culinarica e cultura*.

Per tuts treis camps d'activitad ha SDT formulau las mesiras partenent l'infrastructura giavischada pils proxims onns. En Tujetsch fuss ei giavischeivel da saver realisar - denter auter - e pass per pass ils suandonts projects:

- purschida da bike
- pump track ed in parc d'exercezi bike (skill parc) ella vischinonza dalla halla da sport (project ei avon maun)
- casa da cristallas cun splendor sur ils cunfins svizzers ora
- parc da sugas a Surrein sper il Lag da Claus (project ei avon maun)
- quiz pils viandonts sin via enviers il Lag da Tuma
- ina puntera (Floss) sil Lag dalla Stria

Duei quella nova strategia haver success ed augmentar il diember da pernottaziuns egl avegnir, eisi indispensabel dad investir ella infrastructura turistica. Cun la purschida da bike han omisduas vischnauncas gia dau in'emprema entschatta. Ulteriurs projects ein avon maun e prompts per presentar alla populaziun. Per quei entir svilup ei denton buca mo la vischnaunca responsabla. Mintga singul hotel, scadin'ustria, tuts camps da giuvenils e tuttas fatschentas da sport ni scolas da skis ed auter bia ein dumandai da contribuir egl avegnir il siu per che la destinaziun da Sedrun Mustér sappi sesviluppar e daventi ina vera destinaziun da famiglias, che mereta era quella distincziun. Cheu maunca denton aunc dabia: Sco destinaziun per famiglias dispona ni Sedrun ni Mustér d'in hotel da famiglia cun purschidas corrispudentas. Contonscha la destinaziun ils proxims 4 – 5 onns quella finamira, savess la strategia daventar in success. Cass cuntrari resta quella in tigher da pupi che ha caschunau pauc auter che cuosts e lavur.

L'emprema mesira ch'ei en realisaziun ei la **purschida da bike**. Ina etappa ei vegnida realisada la stad vargada culla sanaziun dalla senda *Oberalp-Bike*. Quella meina naven da Sedrun sur Selva, Tschamut e suenter per liung la lingia da viafier sil Pass Alpsu ed anavos sur Val Val, Cuolm Val, Milez, Mulinatsch, Plaun Liets, Malamusa, Rodunda e Val Strém tochen Sedrun. Ulteriuras sendas da bike suondan igl onn vegnent.

Bogn Sedrun (*Gion Hosang, meinafatschenta*)

Igl onn ha deplorablamein entschiet aschia sco il vegl haveva calau. Suenter ch'ils bogns han stui serar il december 2020 eis el staus serraus per prest miez onn. Pigl onn 2021 vul quei dir ch'il bogn ei staus aviarts mo 7 meins enstagl dad 11. Sper las lavurs da manteniment han las collaboraturas ed il collaboratur dil Bogn Sedrun gidau cullas controllas da loipa ni ein vegni empristai ora a fatschentas privatas. Aschia ein il bogn ed il spa dil Catrina Resort a Mustér vegni tgirai duront igl unviern dil team dil Bogn Sedrun.

Il zercladur finalmein ha il Bogn Sedrun lu puspei saviu arver sias portas. Per cletg han ins saviu arver il bogn quella gada senza limitar las entradas da persunas. Aschia ha ei dau fetg bunas frequenzas il fenadur ed igl uost. Grazia alla mendra aura han ils hosps encuretg in'alternativa. Mo era dus meins ferm gidan buca da prender suenter las frequenzas ch'ei idas a piarder igl unviern. Gest avon Nadal e sill'entschatta dalla stagiun d'unviern ha ei lu puspei dau restricziuns che han fatg pli mal. Aschia ein ils bogns vegni obligai d'introducir la regla da 2G+. Quei ha procurau che las frequenzas suenter Nadal ein stadas – malgrad malaura – mudestas per da quei temps.

Sper la lavur dil mintgadi ha era il project da valurisaziun ed amplificaziun occupau. La cumissiun da baghegiar cun lur assessurs han sviluppau vinavon il project tochen tier in project che sa vegnir presentaus al parlament e sche lez ei cuntents era al pievel. Il mintgadi culs problems tecnicos creschents muossan ch'igl ei fetg impurtont da festginar sch'ins vul buca investir biars daners en reparaturas dalla tecnica che vegness remplazzada cun ina sanaziun. Aschia ha il bogn stuiu star serraus in di igl october perquei che la péгна era curdada ora ed ei haveva buca aua caulda. Las investiziuns da midar ora la tocca empaglia ein stadas entuorn frs. 15'000. Ins vegn a remplazzar la péгна sch'il project da valurisaziun ed amplificaziun vegn approbaus. Mintga di che la tecnica dil bogn vegn pli veglia, crescha la probabilitad da stuer prender enta maun bia daners per tener aviert il menaschi dil bogn. Nus sperein perquei ch'il project anfli accoglientscha tiel cussegl da vischnaunca e pievel per saver realisar il project e vinavon saver possibilitar ad indigens e hosps da guder il Bogn Sedrun.

Departament sanadad, segirtad ed agricultura

Agricoltura

Punt Val Milar

Cuort avon la cargada dallas vaccas, vadials e dus taurs ell'alp Val Milar/Val Val, han ils purs ed il paster aunc fatg ina nova punt sull'aua da Milà. La punt veglia era en in fetg schliet stan. Ei fuss buca stau responsabel da schar traversar ils 218 animals duront las midadas sur quella punt. Perquei han ils responsabels dumandau la vischnaunca per lubientscha da montar ina nova punt. Quei ei vegniu lubiu e lu ha ei giu num dad ir silla tscherca da lenna. La pandemia ha cheu era fatg in pign streh atras il quen. Mo suenter entgins telefons han ei lu anflau in furnitur, il lenn larischi ei vegnius transportaus si da Luven.

Cun grond engaschi e fetg buna planisaziun eis ei reussiu da pinar e montar quella nova punt enteifer paucas uras. In grond engraziament a Vitus, Ursula, Baseli ed Ivan per lur lavur ed engaschi.

Bergwald

Uonn han ils purs, sin l'iniziativa dall'Uniun purila e dalla vischnaunca, luvrau l'emprema gada ensemen cun «Bergwald». Il project ei igl emprem onn adina in project da pilot ed ei va principalmein per tener aviert las pastiras cun gronda biodiversitad, perquei che quella lavur survarga bia gadas las resursas e las pusseivladads dils purs.

Surfatschas aviartas e claras ella cuntrada alpina cultivada ein fetg impurtontas e spazi da viver per nossa preziosa fauna e flora.

Las lavurs principalas dil project «Bergwald» ein da tener liber las pastiras cun allontanar caglias e tgirar igl ur digl uaul. Surtut vegnan péгns, draussa e badugns tagliai ni derschi e lu mess a magliac sper la buna pastira. Leu smarschescha ei tec a tec e dat ad insects ed animals pigns in biotop beinvegnu. Vinavon vegn la lenna dallas lavinas era rimnada.

Las lavurs da bostger vegnan adina survegladas dad ina persuna dil fatg ni d'in meinagruppa. Las gruppas da voluntaris arrivon tier nus mintgamai la dumengia; quei ei stau ell'emprema jamna 8 persunas ed ella secunda 9 persunas naven da miez uost. Lu vegnan las lavurs ed il project da «Bergwald» mess avon e declarau als voluntaris. Il di entscheiva mintgamai allas 6.30 cun in bien solver, suenter vegn ei iu vid la lavur e quei da tutt'aura. La pausa da miezdi vegn gest fatga el liug, il cuschinier porta lu il gentar sil plaz.

In miez di per jamna fan els communablamein in'excursiun, tier nus ein els stai sil Tgom a mirar il reservat d'ual natural «Prau Nausch».

Tier ils pensums dils voluntaris s'auda ei era mintgamai da segidar cun il cuschinier. Las duas gruppas han giu albiert ella Casa Steil'alva a Sedrun.

Per nus ei quei stau ina fetg buna experientscha. Duront quellas duas jamnas ein ils voluntaris stai ella Val Strem, Vons sut, lu da tschella vart dalla val ella Val Vadretg ed ella Val la Puoza.

Era igl onn 2022 vegnan ils voluntaris dil project «Bergwald» puspei per 4 jamnas ella Val Tujetsch. Dapli informaziuns sur dil project «Bergwald» ein d'anflar sut: bergwaldprojekt.ch

Mintg'alp e pastira survegn contribuziuns da biodiversitad per mantener e promover la varietad dallas specias. Cun las contribuziuns da biodiversitad vegnan ils spazis da viver natural per la fauna e flora indigena dil territori agricol revitalisai, scaffs da niev e colligiai in cun l'auter.

Quellas contribuziuns sa l'Uniun purila Tujetsch era duvrar per da quels projects ed aschia levgiar empau las lavurs dils purs.

Lavur cumina a Selva, bova digl october 2020

A Selva ei la pastira visavi dil plaz da golf vegnida tschuffergnada fetg duront las malauras digl october 2020. Il responsabel dalla pastira ha annunziat quei la primavera. Tier l'inspeziun havein nus decidu da surdar la lavur ad ina firma. Quella bova da crappa, lenna e miarda era memia voluminosa per far quei cun ils purs entras lavur cumina.

Suenter haver tratg en las offertas havein surdau la lavur alla firma Strabag SA. Igl Aluis dalla firma ha fatg la lavur cun agid dils purs indigens naven dils 14 entochen ils 20 d'october 2021. In grond engraziament ad Aluis, Andri, Baseli, Edi, Ivan, Leo e Pius per lur agid.

Empau material han els saviu duvrar per megliurar la via e l'auter han els gest schau el liug e fatg in vau, per aschia saver menar il material ni era la neiv da lavina tier ina proxima mal'aura en ina direcziun.

Cun quella caschun eisi d'engraziar allas scolas, uniuns, gruppas da tscheiver, alla societad da musica, als gidonters pensiunai, al vischinadi da Rueras ed a tut ils purs per la lavur cumina prestada duront igl entir onn 2021. ENGRAZIEL FETG!

Sanadad

Nossa nova miedia dr. med. Kristina Schnabel

Ils 7 da mars 2022 ei Nicole Giossi sentupada cun la miedia en sia pratica e fatg cun ella in'intervista.

Bien di dunna dr. med. Schnabel

Sco emprend engraziel jeu a Vus zun fetg, che Vus e Vossa famiglia essas sedecidi da vegnir cheu a Sedrun a habitar e viver. Igl ei per nus fetg impurtant e da gronda muntada, ch'ina miedia ei cheu ella val, ENGRAZIEL FETG!

Co essas Vus vegni sisura che nossa vischnaunca ei sin la tscherca d'ina miedia ni d'in miedi da casa?

Miu um ha viu igl inserat ella gasetta «Südostschweiz». El ha mussau igl inserat a mi ed jeu hai quitaui ei interessant ch'ina vischnaunca s'engascha d'anflar ina nova miedia.

Il 31 da mars 2021 essan miu um ed jeu stai cheu a Sedrun e sentupai cul miedi Andreas Fischbacher. Il contuorn ha plaschiu a nus zun fetg, la cuntrada ei fantastica. Sinaquei hai jeu tertgau d'empruar.

Enconuschevas Vus gia Sedrun?

Na, avon enconuschevan nus buca Sedrun. Quella regiun havevan nus aunc mai visitau.

Sco quei che Vus haveis gest detg, essas Vus stai la primavera 2021 a Sedrun. Lu haveis Vus fatg ina viseta ella pratica. Ei l'emprema impressiun en quei cass stada positiva?

Gie, la cuntrada ei bellezza cheu. Jeu hai entupau il miedi Andy e la chemia denter nus ha corrispundiu naven dall'entschatta. Igl ei stau ina intuiziun e tochen uss ei tut bien.

Quei ei gia vargau in onn, con anetg ch'il temps varga!

Giebein, avon in onn savevel jeu aunc buca, ch'jeu vegni oz a seser cheu ella pratica.

Dapi igl uost 2021 habiteis Vus cheu a Sedrun...

Gie, dapi miez uost habitein nus a Sedrun. Nus havein giu il ferm giavisch che nos dus affons sappien entscheiver cheu il niev onn da scola. Cunquei che nus havein giu in'jamna avon vacanzas, eisi gest stau pusseivel da bardigliar.

Co ei Vossa famiglia vegnida beneventada?

Cordialmein, tochen ussa hai jeu retschert biars resuns positivs.

Essas Vus sevivi en bein?

Gie, jeu sesentel bein cheu. Denton stoi jeu dir ch'il davos onn ei staus fetg intensivs. Per mei ha ei dau massa midadas: la tiara, la casa e la pratica. Il sistem da sanadad ei en Svizra auters. Cheu dat ei schizun auters medicaments ch'eran buca enconuschents avon a mi. Tut ei NIEV - igl ei immens. Quei ei stau per mei il pli intensiv temps da mia veta. Quei astgan ins buca sutschazegiar.

E co vai cun Vos affons? Il giuven va a scola a Sedrun...

Exact, el ei pil mument vid emprender romontsch.

E l'auter affon?

El viseta il gimnasi claustral a Mustér e sesenta bein. El ha gia anflau amitgs e ha plascher – ins vesa ei vida el.

Il giuven affon ha otg onns - el ha aunc empau difficultads cul lungatg. Per el eisi buca aschi sempel. Jeu sperel fetg che quei semigliuri. Jeu sundel denton optimistica ch'el damogna quei e ha silsunter plascher.

Co vesa ei ora tier Vus cul romontsch? (ella ri) Savessen nus menar l'intervesta sin romontsch?

Romontsch? Gie, exact e lu vegn aunc in'auter lungatg vitier, na, na! Per mei ei il lungatg romontsch enzatgei fetg special e bi. Igl ei buca mo in transfer d'informaziuns, mobein era in transfer da sentiments e per saver far quei endretg eisi irremissibel da capir fetg bein il lungatg.

Quei tuna fetg bein, engraziel! Ei igl interess cheu d'emprender il lungatg romontsch tier Vus e Vies um?

Tut drova temps, nus vegnin segiramein ad emprender romontsch; denton il mument havein nus da s'occuppar cun bia auter. Jeu hai fatg mes patratgs surlunder, denton savess jeu buca nua prender il temps.

Quei sai jeu s'imaginar – Tier Vies fegl grond el gimnasi vegn il lungatg buca ad esser aschi impurtants?

Gie exact, tier el ei l'instrucziun sin tudestg. Ses collegas tschontschan in cun l'auter romontsch, denton disturba quei buca el. Jeu hai il sentiment ch'el pren quei tut pli lev, el fa buca tons patratgs surda quei.

Co prendis Vus ver la lavur ella pratica cun ils habitonts da Tujetsch e cun ils hosps?

Quella ei fetg varionta – ei setracta d'in lartg spectrum d'incumbensas. Ins sa buca tgei che las proximas tschun minutas portan. Jeu stoi adina esser pinada sin tut. La glieud ei curteseivla ed ils hosps ein era fetg emperneivels cura ch'ei vegnan tier mei ella pratica, els s'adatteschan tuts. Jeu sai tschintschar bein cun la clientella. Sch'ins va entuorn respectus in cun l'auter - lu ei tut bien, quei ei fetg bi.

Sin Vossa pagina dad internet hai jeu legiu che Vus haveis surpriu naven digl emprem da december 2021 la pratica dil miedi Andreas Fischbacher. Ei quei aschia?

Exact, quei constat.

Ei quei in indezi ch'ei plai tier nus? Ei quei stau per Vus in temps d'emprova previu aschia?

Dapi igl uost hai jeu passentau la gronda part dil temps a Sedrun. Denteren hai jeu aunc visitau differents cuors. Jeu savevel tgei che spetga mei e ch'ei vegni buca lev. Sch'ins mida sparta ni dad ina vischnaunca en in'autra, ei igl emprem onn fetg intensiv. Ins sto dumignar quei sin ina moda e maniera, suenter vegn tut pli lev. Ina nov'entschatta ei adina greva, denton ei tut pusseivel cun buna veglia e voluntad.

Tgei hobis haveis Vus? Resta insumma aunc temps liber sper la famiglia e la pratica?

Per hobis hai jeu il mument veramein negina peda. Jeu sun leda sch'ei tonscha da far mintgaton ina spassegiada ni ir in techet naven.

Sche Vus havesses peda per hobis – vegness cuorsa liunga ni ir cun skis en damonda?

Gie, sport ei ina buna sligiazion. Jeu sun dapi bunamein treis onns buca pli stada sin pista. Sco emprend stuess jeu visitar in cuors da skis, quest unviern haiel denton munchentau da far quei.

Haveis Vus giu mess avon pli u meins aschia il mintgadi ni ei Vossa veta nova tut outra?

Jeu sun vegnida cheu cun ina certa imaginaziun. Ins sto prender ei sco ei vegn. Co di in proverb: «Willst du Gott zum Lachen bringen, dann erzähl ihm über deine Pläne.»

Grond engraziament a Vus dunna dr. med. Schnabel che Vus haveis priu peda per quella intervesta. Jeu hai giu grond plascher d'emprender d'enconuscher persunalmein Vus.

Jeu giavischel a Vus ed a Vossa famiglia tut mo il bien.

Segirtad (*Gion Tenner, cumandant*)

Center d'intervenziun Sursassiala

In ulteriur onn cun il virus covid-19 ei vargaus. Pils pumpiers ei quei ina sfida da procurar che la forza d'intervenziun seigi da tut temps garantida. Sche entiras gruppas da pumpiers vegnan isoladas ei quei numnadamein buc il cass. Ensemen cun la GVG eis ei denton gartegiau da procurar da tut temps per in bien survetsch.

Persunal, scolaziun e Perfecziun

Suandontas persunas ein vegnidas incorporadas 2021 ed han aschia cumpletau igl effectiv da 85 (93) pumpiers:

- Cavegn Flurin, Mustér/Sedrun
- Giger Mirco, Mustér
- Monn Nico Andrea, Mustér/Sedrun
- Pally Fabian, Curaglia
- Spescha Nino, Mustér
- Vogt Remo, Mumpé-Medel

Sis novs pumpiers fidai semettan danovamein a disposiziun pil survetsch da pumpiers. Tuttina mauncan aunc ella vischnaunca da Tujetsch 4 pumpiers per ademplir igl effectiv pretendiu.

Suandonts pumpiers han frequentau ina scolaziun el decuors digl onn:

- Bisquolm Pierino, incendis d'uaul ensemen cun IFR

- Cajacob Luca, cuors da meinagruppa
- Flepp Darius, cuors da basa ABC
- Monn Riccardo, cuors da selecziun per instructurs CSP
- Schnoz Lucas, cuors da meinagruppa
- Tenner Gion, incendis d'uaul ensemen cun IFR
- Tomaschett Sandro, cuors per instructor I e II CSP

Cun Sandro Tomaschett posseda nies corp da pumpiers in ulteriur instructor, en tut ussa sis. Grazia a Luca Cajacob e Lucas Schnoz havein nus dus novs meinagruppas e cun Darius Flepp in niev specialist ABC. Ils ulteriurs specialists ABC han priu suenter il cuors da 2020 a Domat ed ils meinagruppas han giu lur di da perfecziun a Breil, resp. a Cuort Sursaissa.

Da gronda impurtonza ei il di da scolaziun culs inschigniers forestals regiunals IFR a Tusaun staus. Pierino Bisquolm sco instructor e Gion Tenner sco scolast da classa ein stai presents. Da nossa regiun ei medemamein Renaldo Lutz separticipaus. La gronda finamira ei dad era unificar il decuors standardisau tier in incendi d'uaul. Per contonscher quei ston tuts partenaris enconuscher ils concepts da lavur da polizia e pumpiers.

92 (119) exerchezis cun ils pumpiers ni las gruppas specialas ein vegni fatgs. Muort corona havein nus buca saviu menar atras il program sco planisau. Cunquei che nus luvrein era pil Spital regional Glion havein nus intensivau la collaboraziun sul Salvament Surselva 144. Gest plirs exerchezis havein nus giu comunablamain. Era cun nos pumpiers vischins dad Andermatt essan nus s'entupai.

Pil manteniment da vehichels e material ha ina gruppa da 8 pumpiers procurau. En tut han els prestau – sper la lavur generala da manteniment – 965 uras da lavur.

Seracass ed intervenziuns

2021 havein nus giu 54 (75) intervenziuns. Quei ein 20 pli pauc ch'igl onn vargau. L'aura bletscha dalla stad ha caschunau meins incendis da cultura. Tuttina croda l'aulta cefra dad incendis en egl, era sche quels ein stai pil pli mo pigns.

Cletg e buna reacziun dils pertuccai san evitar pli gronds donns. Duas gadas ei quei gartegiau, numnadamein ils 18-8 a Salaplauna ed ils 28-11 a Vitg/Mustér, nua che incendis havessen destruiu baghetgs e mess en prighel veta da carstgauns ed animals. Da menziunar ei era in accident dils 29-5 a Rabius, nua ch'ina persuna ha deplorablamein piars sia veta era sch'igl ei vegniu fatg tut il pusseivel per spindrar tuts pertuccai. Tals muments ein grevs da supportar. Dasperas dat ei per fortuna era ils auters nua che persunas salvadas engrazian da cor pigl agid.

En tut ei vegniu prestau 631.2 uras (901.63 h) lavur d'intervenziun.

diember	sort d' intervenziun	uras
9	survetschs en general e diversa	48.0
18	incendis	318.5
2	ABC (ieli, chemia)	17.0

11	shuttle sanitad 144	55.5
4	alarms da centralas d'alarm	20.5
1	alarm da sbagli	18.0
3	donns elementars	45.3
4	aua en baghetgs	57.9
1	cumbat d'insects	4.5
1	accidents da traffic	46.0
54	total	631.2

Prevenziun e Planisaziun

Il responsabel pil Pass Lucmagn han cuntinuau cun nus l'elaboraziun dil concept da segirtad pil Tunnel Scopi. En ina davosa uatga il november havein nus saviu prender investa dil contonschiu. La realisaziun suonda l'auter onn e vegn terminada culla fin da construcziun 2024.

Gronds quitaus fagein nus dapi dus onns davart il futur dil survetsch da salvament 144 e dalla polizia per nossa regiun. Las stentas politicas da centralisar tut a Glion ein grondas e nies clom d'agid tier las instanzas pertuccadas resta ton sco surudius. Nus sperein fetg che nos responsabels politics fetschien tut il pusseivel da mantener in survetsch da segirtad e sanadad, buca mo cu ils turists ein cheu, mobein era cu ils indigens drovan agid. Nies agid en fuorma dil shuttle 144 vesein nus sco survetsch ad interim. Ils habitonts dalla Sursassiala han denton il dretg d'in survetsch professional durant 365 dis a 24 uras.

Vehichels e material

Pli baul che quintau ha la firma Tony Brändle SA furniu il bus staziunau a Curaglia. Cun ina semplia construcziun savein nus transportar pumpiers e material per la protecziun da respirar. Cun agid da quei vehichel eis ei uss era pusseivel da transportar tuts pumpiers medellins.

Ina novaziun mundiala ei gartegiada cun la restauraziun digl autocistiarna da Sedrun. Per l'emprema gada ei vegniu renovau in autocistiarna cun mantener la funcziun oriunda. Il resun – schizun sur ils cunfins svizzers – ei gronds, medemamein igl interess. Gia pliras damondas ein vegnidas inoltradas e la firma Rosenbauer SA che ha fatg las lavurs, preveda da presentar il vehichel el decuors dalla primavera 2022. Priu ora il chassis, la cabina ed il motor – tut revediu da rudien – ei il vehichel vegnius construius da niev e survescha puspei pils proxims 20 onns. Il cuosts en cumparegliaziun cun in vehichel niev muntan ad in tierz, capeivel che quella sligiazion ei lucrativa era per auters corps da pumpiers. Ton a Curaglia sco a Sedrun havein nus astgau beneventar biars interessents che han giu la cuida da fuffergnar el menaschi da pumpiers durant ils dis d'inauguraziun.

Ensemen cun la Viafier Matterhorn Gottard havein nus instradau in concept general da salvament. La cuntinuaziun succeda el decuors da 2022.

Occurrenzas specialas

Ils 8 da matg han 15 giuvenils dalla Cadi frequentau in di da fuffergnadi tier nus. Giuventetgna Cadi ei l'organisatura dil di. Il grond diember da participonts ha sfurzau d'adattar il program.

Ils 24 da fenadur han ils possessurs da secundas habitaziuns da Tujetsch e Mustér visitau ils pumpiers. Rodund 150 personas han dau suatientscha agl invit. Igl ei stau ina sentupada cordiala ed in success dad omisduas varts.

Grond plascher havein nus giu dalla viseta dalla scoletta da Sedrun che ha visitau nus ils 16-4 suentermiezdi.

Engraziament

La fin november tucca ei mintgamai da prender cumiau da fideivels pumpiers. Duas personas han saviu retscheiver la biala ura da crap-scalegl: Ronny Levy e Ronny Zanin. Duront 25 onns han els prestau survetsch. Tabea Baumgartner ha bandunau la regiun. Ella ei stada nossa geraua da pumpiers a Medel. Era ad ulteriurs pumpiers havein nus dau cumiau. Cordial engraziament ad els per la prontadad da s'engaschar pil generalesser. In special engraziament meretan dr. Andreas Fischbacher ed ils dus polizists Daniela Walter e Kritsada Chumthong per la buna collaboraziun duront biars onns.

Igl engraziament va era a tuttas personas activas: pumpiers, samaritans, instanzas communalas e cantunalas e partenaris che collavuran, s'engaschan e segidan duront in entir onn per garantir in survetsch da segirtad per nossa regiun.

Plaunsiu havein nus empriu da viver cun in virus malign. El muossa denton con falombers che nossa societad sa darentar naven d'in di sin l'auter. Ponderaziuns e planisaziuns preventivas fussen in agid, denton paran avis en quella direcziun drizzai a nossas autoritads buca dapertut da purtar fretg. Tier ils pumpiers succeda quei gia dapi decennis per che nus saveien agir e stueien buca reagir. Gie, naturalmein che quei drova temps ed engaschi. Quel essan nus pumpiers denton bugen prompts dad impunder per che nus seigien adina semtgai pil cass serius.

Informaziuns detagliadas davart las intervenziuns, l'organisaziun ed il menaschi dil Center d'intervenziun Sursassiala anfleis Vus sut www.pumpiers.ch

Survesta dalla situaziun finanziaria

	Quen 2021	Preventiv 2021	Quen 2020
Quen da gudogn e sperdita			
Cuosts	15'633'926.02	13'259'030	13'926'421.56
Recavs	16'143'875.68	13'842'470	15'882'986.90
Surpli recavs	509'949.66	583'440	1'956'565.34
Quen d'investiziun			
Investiziuns	2'366'145.77	5'705'000	1'803'707.07
Entradas investiziuns	501'270.87	1'144'100	532'683.96
Investiziuns nettas	1'864'874.90	4'560'900	1'271'023.11
Finanziaziun			
Surpli recavs quen da gudogn e sperdita	509'949.66	583'440	1'956'565.34
Prelevaziun ord finanziaziuns specialas	-180'873.06	-165'780	-145'255.45
Amortisaziuns facultad administrativa	271'600.00	439'250	199'300.00
Deposit en finanziaziuns specialas	160'856.47	100'000	396'788.17
Amortisaziuns supplementaras			
Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	1'200'000.00	0	1'000'000.00
Atgna finanziaziun	1'961'533.07	956'910	3'407'398.06
Investiziuns nettas	1'864'874.90	4'560'900	1'271'023.11
Resultat da finanziaziun	96'658.17	-3'603'990	2'136'374.95
Grad d'atgna finanziaziun	105.18	20.98	268.08
Deivets a miez e liung termin			
Emprests	7'000'000.00	9'000'000	7'000'000.00
Cefras indicativas			
Atgna finanziaziun	1'961'533	956'910	3'407'398
Facultad netta absolut	9'478'145	-1'186'529	9'375'559
Facultad netta per habitont (1256)	7'546	-945	7'465
Grad d'atgna finanziaziun	105.18	20.98	268.08
Quota d'atgna finanziaziun	13.74	7.85	24.04
Quota dil survetsch da capital	2.19	4.03	1.66
Quota da debitaziun dil tscheins	0.28	0.43	0.26

Mussament da gudogn e sperdita graduau

		Quen 2021	Preventiv 2021	Quen 2020
	Cuosts da menaschi			
030	Cuosts da persunal	3'859'385.83	3'922'550	3'789'661.55
031	Cuosts da material e menaschi	4'013'657.91	4'232'600	3'602'300.35
033	Amortisaziun facultad administrativa	271'600.00	439'250	199'300.00
035	Deposit en fondos e finanziaziuns specialas	160'856.47	100'000	396'788.17
036	Cuosts da transfer	2'733'031.21	2'659'250	2'759'289.60
	Total cuosts da menaschi	11'038'531.42	11'353'650.00	10'747'339.67
	Recav ord il menaschi			
040	Recav fiscal	6'068'801.54	5'067'500	5'723'806.73
041	Regals e concessiuns	3'481'024.37	3'003'000	3'971'164.97
042	Indemnisaziuns	2'182'659.39	2'350'450	2'386'663.15
043	Differents recavs	146'214.58	237'000	319'681.24
045	Prelevaziun ord fondos e finanziaziuns specialas	180'873.06	165'780	145'255.45
046	Recav da transfer	1'033'808.11	1'076'160	1'316'335.77
	Total recav ord il menaschi	13'093'381.05	11'899'890	13'862'907.31
	Resultat ord il menaschi	2'054'849.63	546'240.00	3'115'567.64
	Finanziaziun			
034	Cuosts finansials	187'161.97	256'000	182'780.52
044	Recav finanziaial	374'133.80	293'200	337'950.75
	Resultat dalla finanziaziun	186'971.83	37'200.00	155'170.23
	Resultat operativ	2'241'821.46	583'440.00	3'270'737.87
	Resultat extraordinari			
038	Cuosts extraordinaris	2'535'818.20	0	1'320'929.73
048	Recav extraordinari	803'946.40	0	6'757.20
	Resultat extraordinari	-1'731'871.80	0	-1'314'172.53
	Resultat dil quen da gudogn e sperdita	509'949.66	583'440.00	1'956'565.34
(+ = Surpli entradas / - = Surpli expensas)				
	Scuntradas internas			
039	Scuntradas internas	1'872'414.43	1'649'380	1'675'371.64
049	Scuntradas internas	1'872'414.43	1'649'380	1'675'371.64

Quen da gudogn e sperdita

Quen

1.1.2021 - 31.12.2021

Quen da gudgon e sperdita structurau tenor funcziuns		Quen 2021 Entradas	Preventiv 2021 Entradas	Quen 2020 Entradas
Expensas	Expensas	Expensas	Expensas	Expensas
Quen da gudogn e sperdita	16'143'875.68	16'143'875.68	13'259'030	13'842'470
Resultat netto		583'440		15'882'986.90
0 ADMINISTRAZIUN GENERALA	1'201'197.80	292'791.03	1'188'950	362'450
Resultat netto		908'406.77		1'106'619.99
1 SEGIRTAD PUBLICA	379'651.89	162'129.55	349'150	120'700
Resultat netto		217'522.34		228'450
2 SCOLAZIUN E FORMAZIUN	1'994'212.81	256'635.70	2'119'450	247'350
Resultat netto		1'737'577.11		1'872'100
3 CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA	1'692'288.81	925'268.47	1'393'700	1'087'350
Resultat netto		767'020.34		306'350
4 SANADAD	606'824.20	27'160.80	547'000	25'000
Resultat netto		579'663.40		522'000
5 OVRAS SOCIALAS	327'835.44	176'220.75	475'000	30'000
Resultat netto		151'614.69		445'000
6 TRAFFIC	1'243'678.23	189'051.35	1'112'400	168'000
Resultat netto		1'054'626.88		944'400
7 AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	1'836'956.49	1'349'307.47	1'244'280	1'096'980
Resultat netto		487'649.02		147'300
8 ECONOMIA PUBLICA	6'062'489.08	4'281'516.69	4'460'450	3'711'500
Resultat netto		1'780'972.39		748'950
9 FINANZAS E TAGLIAS	798'740.93	8'483'793.87	368'650	6'993'140
Resultat netto	7'685'052.94		6'624'490	2'241'758.86
				6'410'834.56
				8'652'593.42

Quen da gudogn e sperdita

1.1.2021 - 31.12.2021

Quen

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
	Quen da gudogn e sperdita	16'143'875.68	16'143'875.68	13'259'030	13'842'470	15'882'986.90	15'882'986.90
	Resultat netto			583'440			
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	1'201'197.80	292'791.03	1'188'950	362'450	1'106'619.99	309'229.70
	Resultat netto		908'406.77		826'500		797'390.29
0110	Legislativa	96'190.42		105'650		95'393.00	
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	15'423.00		20'000		20'845.80	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	254.85		300		587.35	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	288.20		350		309.00	
3102.00	Stampats, publicaziuns	59'588.02		52'000		56'229.05	
3102.01	Preventiv/Quen annual	9'886.85		15'000		11'562.35	
3113.00	Acquists d'informatica	1'150.00					
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	2'547.50		10'000		2'465.50	
3132.00	Indemnisaziuns da cussegladers	5'654.25		5'000			
3170.00	Cuosts da viadi e spensas	1'397.75		3'000		3'393.95	
0120	Executiva	209'244.73		207'500		186'796.78	
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	163'071.20		160'000		147'428.50	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	14'014.05		13'000		11'329.70	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	5'169.54		6'000		5'022.70	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	910.15		1'500		1'422.55	
3113.00	Acquists d'informatica	7'150.00					
3130.22	Contribuziuns da commembradi	3'468.05		4'000		3'768.05	
3170.00	Cuosts da viadi e spensas	12'088.85		15'000		9'674.25	
3170.02	Spensas da representaziun	3'372.89		8'000		8'151.03	
0210	Administraziun communal	682'044.72	209'281.65	686'000	264'450	622'700.60	251'171.02
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	480'327.65		480'000		378'076.75	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	37'606.30		40'000		30'692.15	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	24'576.95		30'000		20'214.82	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	5'452.15		5'000		4'229.88	
3099.00	Divers cuosts da personal	11'569.28		10'000		14'435.24	
3100.00	Material da biro	10'408.35		10'000		11'823.46	
3103.00	Litteratura, gasettas	1'363.00		1'000		1'137.25	
3110.00	Acquists da mobillas ed apparats da biro	708.40		4'000		20'717.24	
3113.00	Acquists d'informatica	4'147.75				33'788.07	
3130.01	Francaturas	7'817.50		9'000		9'914.29	
3130.02	Taxas da telefon	4'815.50		4'500		4'548.02	
3130.03	Spensas da banca e schec postal	2'412.30		3'000		1'606.11	
3130.05	Cuosts da stumaziun	1'577.85		3'000		2'023.70	
3134.00	Assicuranzas da caussas	5'835.20		5'000		5'155.20	
3150.00	Manteniment da mobillas e maschinas da biro	9'347.51		8'000		9'209.56	
3153.00	Manteniment sistem d'EED	41'752.74		40'000		46'385.39	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	4'906.65		4'000		3'099.85	
3611.02	Taxas pigl Uffeci da migraziun e dretg civil	13'959.00		14'000		11'627.00	
3612.01	Regiun Surselva	13'152.64		15'000		13'488.62	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	308.00		500		528.00	
4210.00	Taxas d'administraziun generala		23'972.94		22'000		20'184.00
4260.00	Restituziuns		7'803.51		4'000		3'639.75
4309.00	Uteriur recav da menaschi		12'921.75		20'000		32'982.90
4611.00	Indemnisaziuns dil cantun		87'679.60		85'000		87'168.40
4612.00	Provisiuns d'incasso		12'545.85		36'000		38'935.97
4910.00	Scuntrada interna survetschs		64'358.00		97'450		68'260.00
0220	Uffeci da baghegiar	213'717.93	83'509.38	189'800	98'000	201'729.61	58'058.68
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	9'531.90		8'000		8'362.00	
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	125'858.05		110'000		111'349.30	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	9'749.65		10'000		9'471.60	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	4'681.09		7'500		6'603.25	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'191.90		1'500		1'183.40	
3099.00	Divers cuosts da personal	4'410.94		2'500		7'296.38	
3101.00	Material da menaschi e da diever	3'090.66		3'000		4'864.67	
3113.00	Acquists d'informatica	8'280.00		5'000			
3130.02	Taxas da telefon	740.04		800		676.61	
3132.00	Indemnisaziuns da cussegladers	34'395.90		30'000		45'989.95	
3153.00	Manteniment sistem d'EED	2'661.60		5'000		2'066.45	
3181.00	Sperditas effectivas ord pretensiuns	1'395.00					

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	4'706.20		3'000		866.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	3'025.00		3'500		3'000.00	
4210.00	Taxas d'administrasiun generala		31'426.25		30'000		12'558.98
4260.00	Restituziuns		11'233.13		5'000		2'524.70
4310.00	Atgnas prestaziuns per projects		11'050.00		15'000		6'825.00
4910.00	Scuntrada interna survetschs		29'800.00		48'000		36'150.00
1	SEGIRTAD PUBLICA	379'651.89	162'129.55	349'150	120'700	357'310.36	207'313.40
	Resultat netto		217'522.34		228'450		149'996.96
1110	Polizia communal	10'804.05	2'152.00	16'500	3'000	9'697.60	2'368.00
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	10'036.05		10'000		8'697.60	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	768.00		6'500		1'000.00	
4270.00	Castitgs		2'152.00		3'000		2'368.00
1400	Dretg general	68'929.65	46'322.50	74'000	22'000	106'731.30	89'383.80
3130.07	Mutaziuns - Uffeci funsil/mesiraziun	23'740.90		15'000		18'482.85	
3132.02	Cuosts giuridics	27'049.15		40'000		71'282.60	
3611.01	Schazetgs d'immobillas	2'438.00		2'000		875.95	
3612.02	Uffeci da stumadira e concuors	7'749.85		8'000		7'947.80	
	Surselva						
3612.03	Uffeci civil Surselva	7'451.75		8'000		7'642.10	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	500.00		1'000		500.00	
4260.00	Restituziuns		1'454.20		2'000		64'390.85
4602.00	Cumpart gudogn digl Uffeci funsil Cadi		44'868.30		20'000		24'992.95
1500	Pumpiers	136'964.66	66'509.80	142'500	50'000	100'062.11	64'501.80
3120.00	Provediment e dismesa	4'177.11		4'000		3'741.81	
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'060.75		3'000		3'032.40	
3144.00	Manteniment baghetgs	425.20		1'000		6'650.20	
3611.04	Polizia da fiug cantunala			2'000		1'820.00	
3612.04	Pumpiers Sursassiala	127'669.10		127'000		78'320.45	
3612.40	Barschaments e seracass	1'432.50		5'000		5'897.25	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	200.00		500		600.00	
4200.02	Taxas da cumpensaziun		59'600.00		50'000		57'000.00
4470.00	Tscheins d'affittaziun		6'909.80				7'501.80
1610	Defensiun militar	4'202.02		5'500		4'274.13	
3144.02	Manteniment stan da schibas	2'017.02		2'000		2'074.13	
3300.00	Amortisaziuns ordinaras	1'800.00		3'000		1'800.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	385.00		500		400.00	
1620	Protecziun civila	37'621.86	3'500.00	42'450	3'500	34'242.97	3'500.00
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	8'004.10		8'000		7'981.30	
3120.11	Energia e scaldament	6'626.00		6'000		5'696.95	
3130.06	Taxas e contribuziuns	2'707.45		3'000		1'793.60	
3134.00	Assicuranzas da caussas	2'125.71		3'500		3'619.32	
3144.13	Manteniment dils locals	3'535.10		6'000		3'139.45	
3611.00	Indemnisaziuns al cantun	7'962.50		9'000		8'084.35	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	6'661.00		6'950		3'928.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		3'500.00		3'500		3'500.00
1621	Stab directiv communal	121'129.65	43'645.25	68'200	42'200	102'302.25	47'559.80
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	2'351.80		3'200		2'085.00	
3130.31	Mesiras da protecziun lavinas	21'817.05		22'000		16'208.35	
3130.32	Cuosts IMIS	18'229.35		15'000		16'604.74	
3130.33	Survigilonza Cuolm da Vi	14'240.10		16'000		14'921.80	
3132.00	Indemnisaziuns da cussegliaders	38'775.25					
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	5'213.85		5'000		4'224.40	
3810.00	Cuosts extraordinaris	5'306.25				34'194.96	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	15'196.00		7'000		14'063.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		35'859.30		33'200		38'353.45
4634.00	Contribuziuns dallas interpresas publicas		7'785.95		9'000		9'206.35
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	1'994'212.81	256'635.70	2'119'450	247'350	1'965'301.47	260'642.63
	Resultat netto		1'737'577.11		1'872'100		1'704'658.84
2110	Scoletta	120'560.37	16'971.10	125'400	21'000	117'514.36	22'679.50
3020.00	Pagas	99'826.75		104'000		98'894.15	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	8'096.50		8'000		7'994.80	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	5'659.87		5'000		4'987.41	
3053.00	Contribuziuns assicuranza	1'049.60		1'100		1'040.00	
	d'accident e malsogna						
3090.00	Scolaziun e formaziun	760.10		1'800			
3104.00	Material da scola e da diever	4'076.10		4'200		4'234.95	
3104.01	Projects generals e da sport	1'091.45		800		363.05	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi			500			
4260.00	Restituiziuns		361.70				
4631.00	Contribuziuns dil cantun		16'609.40		21'000		22'679.50
2120	Scola primara	582'131.10	73'265.08	615'300	66'000	605'677.60	73'426.35
3020.00	Pagas	482'302.95		495'000		507'136.50	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	41'741.95		41'000		41'242.40	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	31'903.85		40'000		37'042.85	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	5'708.60		5'500		5'299.60	
3090.00	Scolaziun e formaziun	380.60		7'200		1'168.80	
3104.00	Material da scola e da diever	16'045.60		16'000		10'788.45	
3104.01	Projects generals e da sport	4'047.55		10'600		2'999.00	
4260.00	Restituiziuns		11'111.83				9'354.00
4631.00	Contribuziuns dil cantun		62'153.25		66'000		64'072.35
2130	Scola superiura	579'630.55	85'108.67	576'800	96'000	578'240.61	94'429.78
3020.00	Pagas	461'992.85		450'000		469'728.60	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	34'222.50		37'000		37'440.30	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	37'920.75		35'000		34'104.45	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	4'060.20		5'000		4'850.90	
3090.00	Scolaziun e formaziun	4'058.60		6'000		3'620.90	
3104.00	Material da scola e da diever	27'194.15		27'500		25'679.51	
3104.01	Projects generals e da sport	4'657.00		4'200		2'815.95	
3171.01	Viadis e camps da scola	4'629.50		11'600			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	895.00		500			
4260.00	Restituiziuns		32'724.42		42'000		39'837.28
4631.00	Contribuziuns dil cantun		52'384.25		54'000		54'592.50
2170	Baghetgs da scola Sedrun	365'237.99	41'954.18	339'800	30'350	329'221.51	36'795.00
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	104'827.20		96'000		94'425.75	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	8'380.20		8'000		7'596.40	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	4'088.89		4'500		3'726.70	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'085.55		1'100		986.05	
3099.00	Divers cuosts da personal	1'462.95		1'500		885.25	
3101.00	Material da menaschi e da diever	4'904.10		7'000		7'543.50	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	11'851.74		12'300		15'269.10	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	19'090.30		20'000		19'477.60	
3120.11	Energia e scaldament	58'573.15		50'000		51'666.45	
3134.00	Assicuranzas da caussas	1'563.71		4'000		3'693.39	
3144.00	Manteniment baghetgs	60'226.20		42'500		34'677.32	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi			1'000			
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	23'900.00		23'900		23'900.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	4'284.00		7'000		4'374.00	
3920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport	61'000.00		61'000		61'000.00	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		1'866.25		2'000		1'565.00
4260.00	Restituiziuns		205.43				
4470.00	Tscheins d'affittaziun		15'600.00		15'600		15'600.00
4910.00	Scuntrada interna survetschs		24'282.50		12'750		19'630.00
2180	Assistenza dil di	28'032.20	18'868.60	37'100	4'000	10'012.40	4'130.00
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	16'687.65		20'000		6'663.50	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	1'370.00		1'800		545.15	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	177.60		300		70.85	
3130.16	Structuras dil di - ulteriurs	9'796.95		15'000		2'732.90	
4260.00	Restituiziuns		14'914.00		3'000		4'130.00
4631.00	Contribuziuns dil cantun		3'954.60		1'000		
2190	Direcziun ed administraziun da scola	148'513.71	17'493.52	178'000	28'000	148'566.37	27'862.50
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	9'960.00		10'000		7'434.35	
3020.00	Pagas	63'064.30		75'000		71'924.80	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	5'812.70		6'500		6'184.10	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	4'892.15		6'800		6'169.70	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	693.80		1'000		790.25	
3090.00	Scolaziun e formaziun	2'500.00		600		1'080.75	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	7'608.24		7'000		11'403.59	
3113.00	Acquists d'informatica	5'419.40		5'600		2'383.85	
3130.02	Taxas da telefon	2'367.03		4'000		3'079.66	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3150.01	Manteniment mobillas, maschinas, utensils	13'311.92		25'000		25'538.08	
3153.00	Manteniment sistem d'EED	9'442.30		14'000		8'424.00	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	5'141.87		3'000		4'153.24	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	18'300.00		19'500			
4260.00	Restituiziuns		168.52				
4631.00	Contribuziuns dil cantun		17'325.00		28'000		27'862.50
2192	Scola populara - ulteriur	106'483.69	2'974.55	129'900	2'000	99'099.47	1'319.50
3059.01	Assicuranza d'accidents per scolars e scolaras	766.30		1'000		750.50	
3099.00	Divers cuosts da persunal	6'414.49		5'000		9'535.02	
3130.15	Transport da scolars	74'120.00		76'000		62'151.65	
3130.17	Lavur sociala da scola			20'000			
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	910.00		1'000		950.00	
3612.05	Scola da musica Surselva	17'697.90		20'000		19'112.30	
3632.20	Ductrina e pastoraziun	3'000.00		3'000		3'000.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	3'575.00		3'900		3'600.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		2'974.55		2'000		1'319.50
2200	Scolaziun speciala	35'692.25		51'000		40'607.15	
3612.01	Regiun Surselva	25'507.25		35'000		25'235.15	
3612.15	Indemnisaziuns scolas specialas	10'185.00		16'000		15'372.00	
2510	Scola gimnasiala	27'930.95		66'150		36'362.00	
3611.06	Indemnisaziun progimnasi	7'000.00		43'650		15'100.00	
3612.16	Scola claustrala	20'930.95		22'500		21'262.00	
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELZIA	1'692'288.81	925'268.47	1'393'700	1'087'350	1'192'474.62	965'637.02
	Resultat netto		767'020.34		306'350		226'837.60
3110	Museum "La Truaisch"	533'570.83	14'854.58	58'400	15'000	39'315.63	16'029.05
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	5'550.00		3'000		4'838.00	
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	7'729.00		16'000		9'897.25	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	83.90		400		39.75	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	42.55		100		17.10	
3101.00	Material da menaschi e da diever	1'691.60		6'000		2'260.03	
3102.00	Stampats, publicaziuns	553.95		3'000		199.25	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	1'869.15		10'000		614.50	
3119.03	Acquist objects d'exposiziun	1'506.30				4'000.00	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	705.35		1'000		763.60	
3120.11	Energia e scaldament	2'669.30		3'500		2'901.50	
3130.02	Taxas da telefon	1'285.41		1'000		1'296.12	
3134.00	Assicuranzas da caussas	1'956.47		2'300		2'365.73	
3144.00	Manteniment baghetgs	4'979.80		8'000		7'605.95	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	1'375.55		2'000		516.85	
3893.00	Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	500'000.00					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	1'572.50		2'100		2'000.00	
4240.02	Entradas museum		5'785.03		4'000		5'647.05
4250.00	Diversas entradas		569.55		2'500		1'882.00
4631.00	Contribuziuns dil cantun		4'000.00		4'000		4'000.00
4632.01	Contribuziun Regiun Surselva		4'500.00		4'500		4'500.00
3210	Bibliotecas	3'500.00		3'500		3'500.00	
3614.04	Indemnisaziun biblioteca	3'500.00		3'500		3'500.00	
3290	Cultura - ulteriur	143'271.25	7'950.00	102'000		88'951.00	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	5'236.90				6'047.35	
3130.20	Occurrenzias specialas	14'300.80		10'000		754.45	
3149.01	Manteniment maletg dil vitg	18'168.05		15'000		14'901.05	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			4'500			
3612.06	Museum regional	2'980.70		3'500		3'056.85	
3634.06	Contribuziun "Academia Vivian"	9'113.00		7'000		6'539.85	
3636.01	Promoziun dalla cultura	23'662.80		18'000		14'925.45	
3636.02	Contribuziuns ad uniuns	10'720.00		17'000		14'120.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	59'089.00		27'000		28'606.00	
4250.00	Diversas entradas		7'950.00				
3410	Halla plurivalenta Dulezi	196'007.47	102'677.30	206'000	145'750	168'768.28	110'506.35
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	61'239.85		79'000			
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	4'896.25		6'500			
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	3'227.00		4'800			

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'339.35		2'500			
3099.00	Divers cuosts da persunal	2'484.84		1'500			
3110.01	Acquist mobílias, maschinas, utensils	3'387.40		2'000		10'849.35	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	5'503.30		7'000		7'625.60	
3120.11	Energia e scaldament	27'431.15		25'000		23'853.80	
3130.02	Taxas da telefon	715.60		800		666.60	
3134.00	Assicuranzas da caussas	767.26		3'000		2'551.93	
3144.00	Manteniment baghetgs	14'789.91		10'000		9'131.65	
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	8'735.01		5'400		402.00	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	225.55		2'000		302.35	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	50'800.00		50'800		50'800.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	10'465.00		5'700		62'585.00	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		10'856.00		25'000		16'305.50
4260.00	Restituiziuns		5'085.05		1'500		10'200.85
4910.00	Scuntrada interna survetschs		2'736.25		35'250		
4920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport		48'000.00		48'000		48'000.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		36'000.00		36'000		36'000.00
3411	Plazza da sport	25'528.78	27'103.02	86'800	26'000	60'292.60	18'067.25
3110.01	Acquist mobílias, maschinas, utensils	3'438.60					
3140.01	Manteniment piazza da sport	17'591.53		8'000		30'197.85	
3140.02	Manteniment patinera	807.65		6'000		2'419.75	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			41'500			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	3'691.00		31'300		27'675.00	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		13'103.02		12'000		4'067.25
4920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport		4'000.00		4'000		4'000.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		10'000.00		10'000		10'000.00
3412	Lag Claus Surrein	40'326.91	27'600.00	56'000	23'600	28'935.34	23'600.00
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	840.20		1'000		839.15	
3120.11	Energia e scaldament	1'710.00		2'000		1'732.65	
3140.05	Manteniment dil Lag da Claus	3'284.55		2'000		1'422.84	
3144.00	Manteniment baghetgs	19'727.38		32'000		854.65	
3150.01	Manteniment mobílias, maschinas, utensils	6'265.78		2'000		9'692.05	
3160.00	Tscheins d'affittaziun	5'000.00		5'000		5'000.00	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi			1'000		700.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	3'499.00		11'000		8'694.00	
4480.01	Tscheins d'affittaziun		7'600.00		3'600		3'600.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		20'000.00		20'000		20'000.00
3413	Bogn Sedrun	745'083.57	745'083.57	877'000	877'000	797'434.37	797'434.37
3000.01	Indemnizaziuns dallas autoritads	3'436.10		5'000		3'176.50	
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	348'738.10		345'000		378'126.65	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	27'330.70		28'000		29'153.80	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	18'884.06		20'000		20'098.97	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	3'586.65		4'000		3'831.90	
3099.00	Divers cuosts da persunal	4'795.45		5'500		12'055.58	
3100.00	Material da biro	908.45		2'000		1'815.10	
3103.00	Litteratura, gasettas	697.15		2'000		1'084.29	
3109.00	Ulteriurs cuosts da material e rauba	12'823.45		32'000		18'571.13	
3109.10	Ulteriurs cuosts da material e rauba (kiosc)	3'195.15		6'000		3'981.14	
3110.01	Acquist mobílias, maschinas, utensils	317.90		1'500			
3113.00	Acquists d'informatica	299.00				6'249.90	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	16'090.90		18'000		15'894.35	
3120.11	Energia e scaldament	139'308.40		154'000		135'433.30	
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	63'230.95		85'000		52'336.05	
3130.02	Taxas da telefon	3'535.54		3'500		3'454.21	
3130.03	Spesas da banca e schec postal	1'757.35		2'500		2'287.61	
3130.18	Stampats, publicaziuns	11'253.85		25'000		19'799.56	
3134.00	Assicuranzas da caussas	6'971.90		10'000		9'115.53	
3144.00	Manteniment baghetgs	10'302.64		39'000		14'310.51	
3144.40	Manteniment kiosc	161.55		1'000		565.12	
3150.01	Manteniment mobílias, maschinas, utensils	57'888.59		72'000		50'262.51	
3153.00	Manteniment sistem d'EED	3'375.49		6'000		8'304.41	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi			1'000		110.00	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	1'169.25		3'000		1'969.25	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	5'025.00		6'000		5'447.00	
4240.20	Entradas bogn da divertiment		98'278.32		160'000		133'831.63
4240.21	Entradas wellness		96'508.49		195'000		153'794.98
4250.00	Diversas entradas		9'713.35		30'000		23'096.70
4250.10	Diversas entradas kiosk		5'687.16		10'000		8'017.52
4260.00	Restituziuns		22'071.22				8'680.10
4920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport		9'000.00		9'000		9'000.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		503'825.03		473'000		461'013.44
3500	Baselgias e capluttas	5'000.00		4'000		5'277.40	
3144.30	Manteniment clutger	5'000.00		4'000		5'277.40	
4	SANADAD	606'824.20	27'160.80	547'000	25'000	475'185.55	36'532.80
	Resultat netto		579'663.40		522'000		438'652.75
4110	Spitals	174'587.60		169'000		108'832.50	
3611.07	Indemnisaziuns dils spitals ordeifer la regiun	123'535.00		120'000		84'907.00	
3612.01	Regiun Surselva	51'052.60		49'000		23'925.50	
4120	Tgira d'attempai	359'515.40		288'000		281'107.10	
3612.07	Cumpart cuosts da tgira	354'755.20		280'000		275'743.50	
3612.20	Sana Surselva	4'760.20		8'000		5'363.60	
4210	Tgira ambulanta	40'957.25		32'000		43'448.20	
3612.08	Spitex Cadi	40'957.25		32'000		43'448.20	
4220	Survetschs da salvament			20'000			
3130.00	Survetschs da tiarzas personas			20'000			
4330	Survetsch da sanadad en scola	31'763.95	27'160.80	38'000	25'000	41'797.75	36'532.80
3050.01	Prestaziuns socialas			3'000			
3136.00	Miedi da scola	1'050.00		2'000		2'080.00	
3136.01	Dentist da scola	29'079.80		30'000		38'424.20	
3637.00	Contribuziuns per privats	1'634.15		3'000		1'293.55	
4260.00	Restituziuns		27'160.80		25'000		36'532.80
5	OVRAS SOCIALAS	327'835.44	176'220.75	475'000	30'000	394'125.87	71'918.46
	Resultat netto		151'614.69		445'000		322'207.41
5340	Habitaziuns d'attempai (senza tgira)	121'651.89				134'891.64	7'460.60
3634.00	Contribuziun ad interpresas publicas	121'651.89				127'431.04	
3636.00	Contribuziuns allas organisaziuns privatas					7'460.60	
4511.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen						7'460.60
5440	Protecziun da giuventetgna - general	20'467.50	10'233.75	20'000	10'000	20'467.50	10'233.75
3632.09	Contribuziun lavur da giuventetgna Cadi	20'467.50		20'000		20'467.50	
4632.03	Contribuziun pleiv catolica		10'233.75		10'000		10'233.75
5451	Tgira d'affons e canortas	3'952.00	538.35	8'500		3'268.85	325.00
3611.00	Indemnisaziuns al cantun	3'900.00		8'000		2'416.85	
3611.20	Pro Juventute	52.00		500		52.00	
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas					800.00	
4260.00	Restituziuns		538.35				325.00
5720	Susteniments legals	83'705.85	165'448.65	330'000	20'000	132'416.73	53'899.11
3637.00	Contribuziuns per privats	81'851.85		320'000		130'072.38	
3637.01	Prefinanziazion d'aliments	1'854.00		10'000		2'344.35	
4260.00	Restituziuns		165'448.65		20'000		3'289.73
4631.00	Contribuziuns dil cantun						50'609.38
5790	Susteniments - divers	98'058.20		116'500		103'081.15	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	1'502.05		3'000		2'168.10	
3611.00	Indemnisaziuns al cantun	1'368.75		7'000		1'382.70	
3612.09	Survetsch social Regiun Surselva	28'400.00		36'000		34'286.25	
3612.10	Curatella professiunala Surselva	56'037.25		60'000		55'023.15	
3631.10	Contribuziun mesiras d'integraziun	1'478.05		2'500		1'516.15	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3636.00	Contribuziuns allas organisaziuns privatas	9'272.10		8'000		8'704.80	
6	TRAFFIC	1'243'678.23	189'051.35	1'112'400	168'000	880'731.38	100'879.20
	Resultat netto		1'054'626.88		944'400		779'852.18
6150	Vias communalas	1'201'311.63	165'582.50	1'082'400	143'000	851'414.48	85'579.20
3101.00	Material da menaschi e da diever	1'502.15		5'000		6'984.20	
3111.00	Acquist mobillas, maschinas, vehichels			25'000		8'670.00	
3120.06	Energia d'illuminaziun publica	7'940.85		8'000		7'234.95	
3141.00	Manteniment vias e plazzas	394'918.95		423'000		247'606.97	
3141.03	Schubergiar vias	9'128.60		30'000		21'104.45	
3141.10	Dismessa da neiv	225'735.48		210'000		163'488.45	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	851.05		2'000		1'652.90	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	54'000.00		120'400			
3810.00	Cuosts extraordinaris	182'774.55				145'505.56	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	106'738.00		114'000		108'057.00	
3910.01	Scuntrada interna dismessa da neiv	217'722.00		145'000		141'110.00	
4210.01	Taxas e lubientschas		6'129.00		8'000		6'511.10
4240.00	Taxas da diever e survetschs		917.00		5'000		658.00
4240.03	Taxas da parcar		54'559.00		50'000		52'198.20
4240.04	Taxas uras da parcar		12'977.50		30'000		19'454.70
4260.00	Restituziuns				50'000		
4861.00	Entradas extraordinarias malauras		91'000.00				
4865.00	Recav extraordinari dil transfer – interpresas privatas						6'757.20
6220	Traffic regional	42'366.60	23'468.85	30'000	25'000	29'316.90	15'300.00
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	14'366.60					
3199.01	Cumpra cartas dil di SBB	28'000.00		28'000		28'000.00	
3612.01	Regiun Surselva			2'000		1'316.90	
4240.05	Vendita cartas dil di SBB		21'180.00		25'000		15'300.00
4260.00	Restituziuns		2'288.85				
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	1'836'956.49	1'349'307.47	1'244'280	1'096'980	1'402'104.90	1'178'253.81
	Resultat netto		487'649.02		147'300		223'851.09
7100	Provediment d'aua	3'993.75		5'000			
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	3'993.75		5'000			
7201	Dismessa e purificaziun dall'aua (menaschi communal)	598'260.29	598'260.29	681'800	681'800	599'764.37	599'764.37
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	93'806.80		94'000		88'766.00	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	7'703.00		7'700		7'265.65	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	7'009.18		7'600		6'610.12	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	2'083.25		2'200		2'023.10	
3099.00	Divers cuosts da persunal	471.71		2'000		1'750.55	
3101.00	Material da menaschi e da diever	38'315.92		40'000		47'235.09	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	3'577.20		3'200		3'743.27	
3120.11	Energia e scaldament	41'897.64		40'000		41'564.51	
3130.02	Taxas da telefon	2'412.74		2'000		2'330.72	
3130.12	Dismessa da gliet	32'436.17		40'000		38'863.82	
3134.00	Assicuranzas da caussas	4'240.24		6'000		6'084.34	
3137.00	Taglias e taxas	11'259.00		11'000		9'919.22	
3143.02	Manteniment dalla canalisaziun	139'735.62		250'000		63'615.98	
3144.17	Manteniment dalla serenera	130'760.41		118'500		139'467.57	
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	5'689.63		6'000		4'322.75	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	16'130.61		4'000		214.21	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	10'900.00		20'900		10'900.00	
3510.00	Deposit finanziaziun speciala	23'650.17				96'725.47	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	26'181.00		26'700		28'362.00	
4240.07	Taxas da diever canalisaziun		598'052.32		590'000		599'126.57
4260.00	Restituziuns		207.97				
4510.00	Prelevaziun ord finanziaziun speciala				91'050		
4940.00	Tscheins calculatorics				750		637.80
7300	Economisaziun dil rumien (general)	23'028.65		27'000		21'659.00	
3101.00	Material da menaschi e da diever	2'543.65		4'000		2'860.85	
3612.30	Dismessa da cadavers	3'126.00		4'000		3'385.15	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	17'359.00		19'000		15'413.00	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
7301	Economisaziun dil rumien (menaschi communal)	345'100.63	345'100.63	346'180	346'180	302'863.09	302'863.09
3101.00	Material da menaschi e da diever	6'130.32		1'000			
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	87.69		100		109.02	
3130.09	Dismessa da rauba bloconta e rumien special	30'567.34		28'000		11'323.49	
3130.14	Cuosts da transports	55'687.90		45'000		36'679.91	
3140.07	Manteniment deponias	775.24		5'000		4'027.45	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	38'300.00		62'800		38'300.00	
3510.00	Deposit finanziaziun speciala					62.70	
3612.11	Taxas fundamentalas Regiun Surselva	175'297.49		165'000		173'584.12	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	38'209.00		39'100		38'590.00	
3940.00	Tscheins calculatorics	45.65		180		186.40	
4240.10	Taxas fundamentalas Regiun Surselva		176'814.54		170'000		174'079.83
4240.11	Taxas fundamentalas vischnaunca		67'210.18		86'450		66'171.51
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		33'529.71		35'000		32'043.30
4510.00	Prelevaziun ord finanziaziun speciala		37'739.16		24'730		
4612.01	Indemnizaziuns Regiun Surselva		29'807.04		30'000		30'568.45
7410	Rempars da lavinas e per la protecziun d'auas	772'035.62	380'053.55	101'800	64'000	364'110.65	259'826.35
3140.11	Manteniment ovras da protecziun	192'200.72		95'000		311'670.20	
3142.00	Manteniment rempars da flums e torrents	1'033.90		5'000		48'864.45	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	1'800.00		1'800		1'800.00	
3810.00	Cuosts extraordinaris	501'786.00					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	75'215.00				1'776.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		91'028.10		64'000		254'499.60
4635.00	Contribuziuns dallas interpresas privatas		10'079.05				5'326.75
4861.00	Entradas extraordinarias malauras		278'946.40				
7710	Santeri e sepulturas	38'878.60	10'740.00	28'500	5'000	14'448.30	7'800.00
3140.03	Manteniment santeri	26'366.60		18'000		7'768.30	
3632.21	Contribuziun pleiv	1'500.00		2'000		2'050.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	11'012.00		8'500		4'630.00	
4240.12	Taxas da satrar		10'740.00		5'000		7'800.00
7900	Planisaziun dil territori	55'658.95	15'153.00	54'000		99'259.49	8'000.00
3132.12	Planisaziun locala	40'199.45		40'000		66'212.05	
3132.13	Svilup dil territori	1'167.45		5'000		16'594.70	
3612.01	Regiun Surselva	6'292.05		7'000		6'452.74	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	8'000.00		2'000		10'000.00	
4611.00	Indemnizaziuns dil cantun		15'153.00				8'000.00
8	ECONOMIA PUBLICA	6'062'489.08	4'281'516.69	4'460'450	3'711'500	5'867'373.90	4'099'986.46
	Resultat netto		1'780'972.39		748'950		1'767'387.44
8110	Agricoltura	130'259.54	84'020.35	109'100	73'000	113'567.46	83'689.52
3140.10	Manteniment alps/pastiras	77'496.82		65'000		65'023.33	
3144.10	Manteniment baghetgs d'alp	36'281.32		30'000		22'760.75	
3149.00	Manteniment ulteriurs objects	8'625.95		2'000		639.00	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	773.60		1'000		545.00	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			2'500			
3611.00	Indemnizaziuns al cantun	293.85		500		293.85	
3810.00	Cuosts extraordinaris					18'495.53	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	6'788.00		8'100		5'810.00	
4240.09	Taxas d'alps e pastiras		9'000.00		13'000		9'105.00
4260.00	Restituziuns		1'020.60				
4470.00	Tscheins d'affittaziun		26'759.95		22'000		26'853.95
4611.04	Contribuziuns d'alpegiaziun		47'239.80		38'000		47'730.57
8200	Forestalesser	1'480'677.13	1'034'930.27	936'550	692'000	820'529.56	650'204.89
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	28'728.30		20'000		27'969.80	
3130.14	Cuosts da transports	93'751.90		100'000		159'159.15	
3140.20	Manteniment dils plazzals per deponer lenna	1'200.00		2'200		885.55	
3141.01	Manteniment vias d'uaul	238'008.09		433'000		140'977.06	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	35'848.99		11'000		23'974.64	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			6'350			
3634.00	Contribuziun ad interpresas publicas	3'079.00		4'000		2'240.00	
3810.00	Cuosts extraordinaris	641'986.85				91'665.36	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	328'648.00		360'000		373'658.00	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3910.07	Scuntrada interna manteniment vias d'uaul	55'275.00					
3910.08	Scuntrada interna donns da malaura vias d'uaul	54'151.00					
4250.04	Vendita da lenna		79'769.02		85'000		96'431.04
4250.05	Vendita lenna da brisch		60'321.25		45'000		76'644.75
4250.06	Vendita stialas da lenna		14'233.10		13'000		13'014.10
4611.00	Indemnisaziuns dil cantun		71'550.00		279'000		62'400.00
4631.00	Contribuziuns dil cantun		366'552.00		270'000		401'715.00
4634.00	Contribuziuns dallas interpresas publicas		8'504.90				
4861.00	Entradas extraordinarias malauras		434'000.00				
8290	Menaschi tecnic	1'282'646.64	1'387'898.79	1'231'400	1'194'500	1'276'762.13	1'403'623.41
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	731'802.60		735'000		793'717.25	
3049.00	Uteriurs supplements	23'475.75		22'000		26'947.95	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	59'034.50		60'000		63'740.55	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	37'513.62		45'000		44'125.43	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	21'746.95		24'000		23'827.22	
3099.00	Divers cuosts da persunal	11'066.57		7'200		13'386.08	
3100.00	Material da biro	5'194.93		3'000		3'828.40	
3109.00	Uteriurs cuosts da material e rauba	19'560.55		17'000		15'910.75	
3111.00	Acquist mobillas, maschinas, vehichels	84'838.65		83'000		50'658.25	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	2'873.55		3'000		2'867.30	
3120.11	Energia e scaldament	6'035.55		7'000		6'218.70	
3130.02	Taxas da telefon	2'231.77		3'000		2'391.24	
3134.00	Assicuranzas da caussas	20'833.96		21'000		23'021.41	
3144.00	Manteniment baghetgs	6'047.55		8'500		2'505.65	
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	118'883.98		90'000		94'136.93	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	56'814.91		25'000		35'760.88	
3199.02	Manteniment Via Maighels					318.14	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	67'500.00		67'500		67'500.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	7'191.25		10'200		5'900.00	
4240.01	Lavurs per tiarzas persunas		144'050.08		115'000		160'628.27
4260.00	Restituziuns		11'780.57				2'416.45
4309.00	Uteriur recav da menaschi		21'434.30		12'000		29'692.54
4310.00	Atgnas prestaziuns per projects		67'278.82		155'000		218'137.50
4501.00	Prelevaziun ord fonds dil capital jester		5'927.60		50'000		12'794.85
4610.00	Indemnisaziuns dalla Confederaziun Svizra		1'911.10		1'500		1'880.35
4610.01	Indemnisaziun manteniment Via Maighels		7'057.27				9'054.60
4611.00	Indemnisaziuns dil cantun		8'092.05		6'000		6'524.85
4910.00	Scuntrada interna survetschs		91'041.00		100'000		103'311.00
4910.01	Scuntrada interna manteniment vias		101'212.00		97'000		96'902.00
4910.02	Scuntrada interna manteniment infrastruttura turistica		183'230.00		143'500		158'433.00
4910.03	Scuntrada interna digl uffeci forestal		438'074.00		360'000		373'658.00
4910.04	Scuntrada interna - manteniment santeri		11'012.00		8'500		4'630.00
4910.05	Scuntrada interna - manteniment indrezs da sport		2'861.00		1'000		26'515.00
4910.06	Scuntrada interna - dismessa da neiv		217'722.00		145'000		141'110.00
4910.07	Scuntrada interna - halla plurivalenta						57'935.00
4910.08	Scuntrada interna - manteniment ovras da protecciun		75'215.00				
8400	Turissem	2'838'784.87	1'538'060.56	2'043'400	1'437'000	3'306'885.77	1'552'991.49
3131.00	Planisaziuns e projectaziuns da tiarzas persunas	18'967.55					
3140.30	Manteniment loipa	27'749.93		30'000		18'368.40	
3149.30	Manteniment infrastruttura turistica	135'245.40		141'500		59'793.61	
3161.00	Tscheins d'affittaziun, cuosts d'utilisaziun	53'655.85		51'000		52'194.75	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	4'300.00		13'800		4'300.00	
3511.00	Deposit els fonds dil capital agen	68'603.15		50'000		150'000.00	
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas					62'500.00	
3635.30	Contribuziun "Sedrun Mustér Turissem"	925'000.00		925'000		1'049'087.56	
3635.31	Taxas da turissem vischnaunca	56'203.73		53'600		56'370.33	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
3635.32	Contribuziuns per purschidas turisticas	39'420.30				1'061.75	
3635.33	Contribuziun bus local	78'466.66		75'000		68'889.51	
3635.35	Contribuziun Pro Lucmagn	10'946.10		10'000		11'946.10	
3636.00	Contribuziuns allas organisaziuns privatas					75'000.00	
3636.30	Occurrenzas turisticas	17'835.62					
3810.00	Cuosts extraordinaris	3'964.55				31'068.32	
3893.00	Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	700'000.00				1'000'000.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	128'601.00		154'500		139'292.00	
3990.10	Scuntrada interna turissem	569'825.03		539'000		527'013.44	
4035.01	Taxas da hosps		1'101'678.70		1'050'000		1'081'603.74
4035.02	Taxas da turissem		292'123.04		290'000		291'964.94
4240.00	Taxas da diever e survetschs		64'523.57		47'000		62'193.11
4250.03	Vendita da cartas da viandar Sedrun Mustér		1'698.50				
4260.00	Restituziuns		78'036.75		50'000		54'729.70
4511.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen						62'500.00
8500	Industria e commerci	246'977.78	137'206.30	70'000		263'469.55	62'500.00
3130.21	Promozion dil liug e marketing	31'923.80		10'000		21'933.70	
3511.00	Deposit els fonds dil capital agen	68'603.15		50'000		150'000.00	
3612.01	Regiun Surselva	9'244.53		10'000		4'035.85	
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	137'206.30				87'500.00	
4511.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen		137'206.30				62'500.00
8712	Ovra electrica	83'143.12	99'400.42	70'000	315'000	86'159.43	346'977.15
3109.01	Cumpra energia da concessiun ORA	83'143.12		70'000		86'159.43	
4250.01	Recav ord l'energia da concessiun e participaziun				220'000		236'940.42
4250.02	Concessiun per traversar cun conducts		99'400.42		95'000		110'036.73
9	FINANZAS E TAGLIAS	798'740.93	8'483'793.87	368'650	6'993'140	2'241'758.86	8'652'593.42
	Resultat netto	7'685'052.94		6'624'490		6'410'834.56	
9100	Taglias communalas	44'332.05	2'926'821.65	50'000	2'570'000	39'083.60	2'918'417.30
3181.00	Sperditas effectivas ord pretensiuns	6'881.10		10'000		3'070.35	
3611.09	Indemnisaziun cantun per incasso da taglia	37'450.95		40'000		36'013.25	
4000.00	Taglia sin entrada		1'951'967.00		1'700'000		1'982'884.75
4001.00	Taglia sin facultad		448'150.00		360'000		423'798.00
4002.00	Taglia alla fontauna		168'406.15		160'000		154'147.90
4010.00	Taglia da personas giuridicas		358'298.50		350'000		357'586.65
9101	Taglias specialas		1'748'178.15		1'157'500		1'431'820.75
4021.00	Taglia sin schischom		909'693.50		840'000		916'256.50
4022.00	Taglia sin gudogn da schischom		138'667.45		100'000		159'990.95
4023.00	Taglia sin scumiada da maun		649'569.80		200'000		347'930.00
4024.00	Taglia sin donaziuns ed iertas		42'059.90		10'000		305.80
4033.00	Taglia da tgauns		8'187.50		7'500		7'337.50
9300	Ulivaziun da finanzas e grevezias		10'460.00		10'460		46'609.00
4621.50	Contribuziun dall'ulivaziun da finanzas		1'637.00		1'637		6'686.00
4621.51	Ulivaziun dallas grevezias dallas muntognas		8'823.00		8'823		39'923.00
9500	Recav da participaziuns	15'087.25	501'972.72	21'000	433'000	15'755.60	1'052'245.92
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	2'000.00		2'000		2'000.00	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	1'728.60		4'000		1'728.60	
3630.02	Franc per la cuntrada	11'358.65		15'000		12'027.00	
4120.01	Concessiuns e patentas		199'862.72		131'000		250'260.02
4120.06	RWM Schweiz SA		52'110.00		52'000		51'985.90
4120.07	Concessiun d'aua sutterrana e d'aua ord il cuolm (SBB)		250'000.00		250'000		750'000.00
9505	Recav da participaziuns ord las concessiuns dil dretg d'aua		2'979'051.65		2'570'000		2'918'919.05
4120.02	Tscheins d'aua ORA		1'546'336.10		1'300'000		1'464'379.30
4120.03	Cumpart sviulta energia alpina		159'241.30		130'000		162'515.95
4120.04	Cumpart gudogn energia alpina		1'000'000.00		800'000		1'000'000.00
4120.05	Dretg per l'utilisaziun dall'aua		138'277.25		140'000		161'934.80

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Expensas	Quen 2021 Entradas	Expensas	Preventiv 2021 Entradas	Expensas	Quen 2020 Entradas
4120.08	Dretg per l'utilisaziun per funs e terren		135'197.00		200'000		130'089.00
9610	Recav da facultad e tscheins	78'910.46	50'330.75	97'750	60'180	79'036.58	53'409.85
3400.00	Tscheins dil deivet current			2'000			
3406.00	Tscheins dils emprests	76'200.00		90'000		75'411.65	
3420.00	Procuraziun ed administraziun dil capital	2'710.46		5'000		2'987.13	
3940.00	Tscheins calculatorics			750		637.80	
4400.00	Tscheins dils mieds liquids		102.90				140.15
4401.00	Tscheins da retard		1'688.20		5'000		2'834.30
4407.00	Tscheins - investiziuns finanzialas (liunga vesta)		33'750.00		35'000		35'625.00
4451.00	Entradas ord participaziuns finanzialas		14'744.00		20'000		14'624.00
4940.00	Tscheins calculatorics		45.65		180		186.40
9630	Immobiliass dalla facultad finanziaria	150'461.51	266'978.95	199'900	192'000	151'317.74	231'171.55
3430.00	Manteniment dils baghetgs	32'311.50		54'000		34'045.52	
3439.90	Uteriurs cuosts dils baghetgs	75'940.01		105'000		70'336.22	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	42'210.00		40'900		46'936.00	
4430.07	Tscheins d'affittaziun		171'966.65		125'000		155'284.15
4430.08	Tscheins pil dretg da baghegiar		62'529.60		55'000		57'757.25
4439.00	Uteriuras entradas d'immobiliass		31'132.25		12'000		18'130.15
4439.90	vendita terren		1'350.45				
9990	Finiziun dil quen	509'949.66				1'956'565.34	
9000.00	Surpli entradas	509'949.66				1'956'565.34	

Quen d'investiziun

Quen

1.1.2021 - 31.12.2021

Conto	Quen d'investiziun	Quen 2021		Preventiv 2021		Quen 2020	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
I	Quen d'investiziun	2'366'145.77	501'270.87	5'705'000	1'144'100	1'803'707.07	532'683.96
	resultat netto		1'864'874.90		4'560'900		1'271'023.11
1	SEGIRTAD PUBLICA					18'742.77	16'476.00
	resultat netto						2'266.77
1610	Defensiun militar					18'742.77	16'476.00
5030.01	Sanaziun dil stan da sittar					18'742.77	
6310.01	Contribuziun dil cantun						16'476.00
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	21'948.41		672'000		16'434.00	
	resultat netto		21'948.41		672'000		16'434.00
2170	Baghetgs da scola			650'000			
5040.01	Scola Sedrun - sanaziun			650'000			
2190	Direcziun ed administraziun da scola	21'948.41		22'000		16'434.00	
5060.01	Amplificaziun EED	21'948.41		22'000		16'434.00	
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGA	62'809.80		585'000	100'000		
	resultat netto		62'809.80		485'000		
3290	Cultura - ulteriur			250'000	100'000		
5040.01	Tuor Putnengia			250'000			
6360.00	Contribuziuns d'organisaziuns privatas senza intent da gudogn				100'000		
3411	Plazza da sport			335'000			
5060.01	Patinera artificia			335'000			
3413	Bogn Sedrun	62'809.80					
5040.03	Preproject sanaziun Bogn Sedrun	62'809.80					
6	TRAFFIC	1'329'601.10		2'883'000	570'000	929'214.17	
	resultat netto		1'329'601.10		2'313'000		929'214.17
6150	Vias communalas	1'329'601.10		2'883'000	570'000	929'214.17	
5010.01	Via Dentervitgs	11'705.00		630'000			
5010.05	Via Strem					102'371.56	
5010.06	Via d'access e parcadis halla plurivalenta	168'698.95		100'000		8'998.00	
5010.09	Sanaziun via dalla Staziun	875'834.50		1'093'000		528'689.10	
5010.10	Sanaziun dalla Punt Drun					54'432.25	
5010.11	Passapei a Tschamut			200'000			
5010.12	Via Prau Cumin			130'000			
5010.17	Via d'access zona da mistregn	49'800.00					
5030.02	Parcadi ed ambient Dulezi	75'632.15		120'000		234'723.26	
5030.03	Parcadis sin territori communal	143'011.30		610'000			
5030.07	Plazza sut Tgèsa Alva	4'919.20					
6110.01	Restituziuns da tiarzas persunas per vias				570'000		
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	369'783.41	364'514.42	580'000	270'600	391'118.38	240'207.96
	resultat netto		5'268.99		309'400		150'910.42
7201	Dismessa e purificaziun dall'aua (menaschi communal)	99'318.98	183'792.57	330'000	70'000	81'754.72	68'027.31
5032.01	Sanaziun Via Dentervitgs - canalisaziun			100'000			
5032.02	Fussal da plievgia					27'855.15	
5032.03	Via Strem - canalisaziun					53'899.57	
5032.04	Via dalla Staziun - canalisaziun	99'318.98		230'000			
6370.01	Taxas da colligaziun		183'792.57		70'000		68'027.31

Conto	Quen d'investiziun	Quen 2021		Preventiv 2021		Quen 2020	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
7301	Economisaziun dil rumien (menaschi communal)	180'670.09		10'000		3'000.00	
5033.02	Plazzas da rumians communalas	180'670.09		10'000		3'000.00	
7410	Rempars da lavinas e per la protecziun d'auas	89'794.34	180'721.85	240'000	200'600	306'363.66	172'180.65
5030.04	Project Scharinas	89'794.34		240'000		306'363.66	
6310.03	Contribuziun dil cantun project da protecziun		1'228.35				
6310.04	Contribuziun dil cantun project Scharinas		169'666.85		193'000		164'365.10
6350.04	Contribuziun project Scharinas		9'826.65		7'600		7'815.55
8	ECONOMIA PUBLICA	582'003.05	136'756.45	985'000	203'500	448'197.75	276'000.00
	resultat netto		445'246.60		781'500		172'197.75
8110	Agricoltura			100'000			
5030.01	Alp Val Giuv - puschinera e plaz			100'000			
8200	Forestalessen	152'257.45	136'756.45	295'000	203'500	448'197.75	276'000.00
5010.01	Via da maschina dil Tgom (Sut Seivs-Foppa)	152'257.45		295'000		448'197.75	
6310.01	Contribuziun dil cantun		136'756.45		203'500		276'000.00
8400	Turisse	429'745.60		590'000			
5010.00	Senda "sur vitg"	325.00		100'000			
5010.01	Senda Val Milàr			70'000			
5010.02	Punt Salins e parcadis	175'198.60		310'000			
5010.03	Sendas da bike	254'222.00					
5030.01	Loipa - infrastruttura			110'000			

Quen dalla circulaziun dils mieds finansials 2021

Actividad operativa (calculaziun indirecta)				conto	Summa en frs.
Resultat dil quen da gudogn e sperdita (sperdita –, gudogn +)			quen da gudogn e sperdita	9000, 9001	509'949.66
+ Amortisaziuns facultad administrativa				33x	271'600.00
+ Rectificaziuns negativas dalla valur (svaletaziuns) investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)				344x	
+ Deposit en fonds e finanziaziuns specialas (SF)				35	160'856.47
+ Rectificaziun dalla valur emprests facultad administrativa				364	
+ Rectificaziun dalla valur participaziuns facultad administrativa				365	
+ Amortisaziuns contribuziuns per investiziuns facultad administrativa				366	
+ Amortisaziuns supplementaras - facultad administrativa				383	
+ Amortisaziuns supplementaras - emprests, participaziuns, contribuziuns d'investiziun				387	
+ Amortisaziun - deficit da bilanza				388	
+ Deposits egl agen capital (prefinanziaziuns)				389	1'200'000.00
– Rectificaziuns positivas dalla valur investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)				444x	
– Revaletaziun facultad administrativa				4490	
– Prelevaziuns ord fonds e finanziaziuns specialas				45	-180'873.06
– Sligiamet dallas amortisaziuns supplementaras				483, 487	
– Prelevaziuns ord igl agen capital (prefinanziaziuns)				489	
- Augment / Reducziun cartas da debit e credit			bilanza	1004	
- Augment / + Reducziun ulteriurs mieds liquids				1009	
– Augment / + Reducziun pretensiuns				101	672'425.71
– Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen da gudogn e sperdita				1040	
– Augment / + Reducziun provisiuns e lavurs entschivedas				106	
- Augment/ + Reducziun pretensiuns viers FS e fonds el capital jester				109	
+ Augment / – Reducziun obligaziuns currentas				200	531'622.80
+ Augment / – Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen da gudogn e sperdita				2040	147'896.00
+ Augment / – Reducziun retenziuns a cuort termin				205	
+ Augment / – Reducziun retenziuns a liung termin				208	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord l'actividad operativa					3'313'477.58

Actividad d'investiziun ella facultad administrativa				conto	Summa en frs.
– Expensas d'investiziun facultad administrativa			QI	50 - 58	-2'366'145.77
+ Entradas d'investiziun facultad administrativa				60 - 68	501'270.87
– Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen d'investiziun			bilanza	1046	
+ Augment / – Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen d'investiziun				2046	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord l'actividad d'investiziun ella facultad administrativa					-1'864'874.90

Actividad d'investiziun ella facultad finansiala				conto	Summa en frs.
+ Rectificaziuns negativas dalla valur investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)			QGS	344x	
– Rectificaziuns positivas dalla valur investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)				444x	
– Augment / + Reducziun investiziuns finanzialas a cuort termin FF			bilanza	102	
– Augment / + Reducziun investiziuns finanzialas a liung termin FF				107	0.00
– Augment / + Reducziun investiziun materialas a liung termin FF				108	-372'720.00
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord l'actividad d'investiziun ella facultad finansiala					-372'720.00
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord l'actividad d'investiziun FA e FF					-2'237'594.90

Actividad da finanziaziun				conto	Summa en frs.
+ Augment / – Reducziun - obligaziuns finanzialas a cuort termin			bilanza	201	
+ Augment / – Reducziun - obligaziuns finanzialas a liung termin				206	0.00
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord l'actividad da finanziaziun					0.00

Total circulaziun dils mieds finansials (cashflow) = midada mieds liquids					1'075'882.68
---	--	--	--	--	--------------

Mieds liquids	stan 01-01-2021	stan 31-12-2021		conto	Midada
Cassa	9'131.70	10'192.55	bilanza	1000	1'060.85
Posta	47'954.46	66'150.51		1001	18'196.05
Banca	5'907'186.84	6'963'812.62		1002	1'056'625.78
Investiziuns a cuort termin sin la fiera monetara				1003	0.00
Total (midada mieds liquids)					1'075'882.68

Bilanza
1.1.2021 - 31.12.2021

Conto	Bilanza	01.01.2021	31.12.2021	Augment	Sminuaziun
	ACTIVAS	28'197'980.78	30'751'225.22	45'997'950.39	43'444'705.95
10	Facultad finanziaria	18'383'621.17	19'159'798.14	41'389'326.62	40'613'149.65
100	Mieds liquids e piazzament da daners a cuorta vosta	5'964'273.00	7'040'155.68	27'621'042.39	26'545'159.71
10000.01	Cassa	1'469.70	2'791.15	44'459.45	43'138.00
10000.02	Cassa Bogn	7'662.00	7'401.40	62'966.00	63'226.60
10010.01	Schec postal 70-5070-9	11'206.91	13'807.56	37'845.85	35'245.20
10010.20	Schec postal Bogn	36'747.55	52'342.95	15'698.67	103.27
10010.99	Daners el transit			1'275.50	1'275.50
10020.01	Conto-current GKB 134.825.600	1'787'056.98	2'599'506.92	12'575'063.40	11'762'613.46
10020.02	Conto-current RB 70124.61	582'154.62	212'815.77	4'200'616.99	4'569'955.84
10020.03	Conto-current RB 70127.67	481'165.20	440'250.63	8'261'200.95	8'302'115.52
10020.10	Conto-current RB (Bogn) 70127.37	646'122.83	619'312.64	221'812.68	248'622.87
10021.01	Deposit forestal GKB 134.825.600	560'687.21	541'926.66	102.90	18'863.45
10021.02	Conto da spargn RB	1'850'000.00	2'550'000.00	2'200'000.00	1'500'000.00
101	Dabiens	6'311'743.17	5'639'317.46	13'270'564.23	13'942'989.94
10100.01	Debiturs	3'487'198.70	2'976'146.45	7'866'218.65	8'377'270.90
10100.09	Ulteriurs debiturs	109'596.61	21'096.00	21'088.10	109'588.71
10100.20	Debiturs Bogn Sedrun	1'180.00	3'345.90	128'028.58	125'862.68
10101.01	Taglia anticipada	4'908.40	4'908.40	4'908.40	4'908.40
10110.01	Conto-current taglia cantunala	43'917.41	40'725.41	85'860.00	89'052.00
10110.02	Conto-current taglia abx-tax	54'438.55	77'313.70	1'128'257.95	1'105'382.80
10120.01	Debiturs taglias communalas	2'611'163.50	2'515'781.60	4'035'542.55	4'130'924.45
10191.01	Dabiens SVA supplement d'affons	-660.00		660.00	
106	Provisiuns e lavurs entschevidas	13'270.00	13'270.00		
10600.01	Reserva d'iel da scaldar	13'270.00	13'270.00		
107	Investiziuns finanzialas a liung termin	2'350'200.00	2'350'200.00	125'000.00	125'000.00
10702.01	Quota da fatschenta Banca Raiffeisen	200.00	200.00		
10710.02	Emprest Pendicularas Mustér SA	2'250'000.00	2'125'000.00		125'000.00
10710.03	Emprest La Conditoria Sedrun SA	100'000.00	100'000.00		
10710.04	Emprest Uniun NEATural		75'000.00	75'000.00	
10710.05	Emprest Campadi Rein SA		50'000.00	50'000.00	
108	Edifecis facultad finanziaria	3'744'135.00	4'116'855.00	372'720.00	
10800.01	Terren facultad finanziaria	2'974'135.00	3'346'855.00	372'720.00	
10840.01	Immobiliars facultad finanziaria	770'000.00	770'000.00		
14	Facultad administrativa	9'814'359.61	11'591'427.08	4'608'623.77	2'831'556.30
140	Facultad administrativa	6'784'350.61	8'561'418.08	4'608'623.77	2'831'556.30
14010.01	Vias communalas	381'474.47	932'887.94	551'413.47	
14010.99	Rect. da valor - vias communalas	-381'474.47	-395'374.47		13'900.00
14030.01	Construcziuns bassas - finanzas generalas	78'624.47	1'678'505.79	1'599'881.32	
14030.99	Rect. dalla valor da construcziuns bassas - finanzas generalas	-5'400.00	-49'100.00		43'700.00
14032.01	Construcziuns bassas - dismessa d'aua piarsa	441'941.29	441'941.29		
14032.99	Rect. dalla valor da construcziuns bassas - dismessa dall'aua piarsa	-19'300.00	-28'200.00		8'900.00
14033.01	Construcziuns bassas - economisaziun dil rumien	212'306.56	212'306.56		
14033.99	Rect. da valor construcziuns bassas - economisaziun dil rumien	-107'800.00	-146'100.00		38'300.00
14040.01	Construcziuns aultas - finanzas generalas	2'738'115.03	2'738'115.03		
14040.99	Rectificaziun dalla valor da construcziuns aultas - finanzas generalas	-166'000.00	-249'000.00		83'000.00
14042.01	Construcziuns aultas - dismessa dall'aua piarsa	63'612.93	63'612.93		
14042.99	Rectificaziun dalla valor da construcziuns aultas - dismessa d'aua piarsa	-4'000.00	-6'000.00		2'000.00
14060.01	Mobiliars, indrezs, vehichels	316'441.88	407'625.09	91'183.21	
14060.99	Rect. dalla valor da mobiliars, indrezs e vehichels - finanzas generalas	-148'120.00	-206'020.00		57'900.00
14070.01	Stabiliments en construcziun - finanzas generalas	3'241'021.65	3'047'211.12	2'366'145.77	2'559'956.30
14090.01	Ulteriuras investiziuns materialas - finanzas generalas	190'706.80	190'706.80		
14090.99	Rect. dalla valor da ulteriuras investiziuns materialas - finanzas generalas	-47'800.00	-71'700.00		23'900.00
142	Investiziuns immaterialas				

Conto	Bilanza	01.01.2021	31.12.2021	Augment	Sminuaziun
14290.01	Ulter. investiziuns immaterialas - finanz. generalas	23'065.76	23'065.76		
14290.99	Rect. dalla valor ulter. investiziuns immaterialas	-23'065.76	-23'065.76		
145	Participaziuns	3'030'009.00	3'030'009.00		
14550.01	Participaziuns	3'030'009.00	3'030'009.00		

Conto	Bilanza	01.01.2021	31.12.2021	Augment	Sminuaziun
	PASSIVAS	28'197'980.78	30'751'225.22	22'748'220.46	20'194'976.02
20	Capital jester	9'008'061.74	9'681'652.94	18'737'056.42	18'063'465.22
200	Obligaziuns currentas	1'428'644.73	1'960'267.53	18'579'148.37	18'047'525.57
20000.01	Crediturs	1'196'430.85	1'707'654.64	12'157'375.92	11'646'152.13
20000.10	Crediturs / Bons Bogn	30'376.10	34'329.10	6'289.00	2'336.00
20001.01	Assicuranzas socialas (AVS/UCG/CCF)		-2'321.30	465'187.30	467'508.60
20001.02	Cassa da pensiun ÖKK		-253.60	203'580.90	203'834.50
20001.03	Cassa da pensiun cantun		1'372.00	186'827.10	185'455.10
20001.04	Assicuranza d'accidents SUVA			39'384.70	39'384.70
20001.05	Assicuranza d'accidents ÖKK	-498.70		25'585.70	25'087.00
20001.06	Assicuranza da schurnada da malsogna			44'278.75	44'278.75
20001.07	Segirada supplementara d'accident ÖKK	-25.40		4'254.60	4'229.20
20010.10	Conto current pleiv rom.-cat.	181'322.55	165'509.55	238'526.50	254'339.50
20010.11	Conto current pleiv evangelica cantun	5'501.25	6'479.40	9'929.30	8'951.15
20010.12	Conto current pleiv evangelica	26'652.40	31'448.70	48'357.60	43'561.30
20010.20	Vignettas da mopeds			1'161.00	1'161.00
20020.01	Obligaziuns ord taglia communal		6'271.05	10'651.50	4'380.45
	generala				
20022.21	TPV conto economisaziun dil rumien			2'295.14	2'295.14
20022.31	TPV energia			0.01	0.01
20022.41	TPV menaschi tecnic			0.05	0.05
20022.51	TPV Bogn			0.02	0.02
20022.80	TPV conto anticipau	-28'886.92	-2'299.91	170'953.70	144'366.69
20053.01	Conto rendaquen - pagas	8'824.70		2'965'176.75	2'974'001.45
20055.01	Conto transitoric - divers	30.00		1'996'172.83	1'996'202.83
20060.01	Depot Laptop	5'600.00	8'500.00	2'900.00	
20060.02	Cartas depot Bogn	3'317.90	3'577.90	260.00	
204	Limitaziuns passivas	10'012.05	157'908.05	157'908.05	10'012.05
20400.01	Limitaziun passiva dil quen da gudogn e sperdita	10'012.05	157'908.05	157'908.05	10'012.05
206	Obligaziuns finanzialas a liung termin	7'000'000.00	7'000'000.00		
20640.01	Emprest Banca raiffeisen / 11.2037	3'000'000.00	3'000'000.00		
20640.02	Emprest SUVA 11.2030	2'000'000.00	2'000'000.00		
20640.03	Emprest GKB 01.2035	1'000'000.00	1'000'000.00		
20640.04	Emprest Raiffeisenbank / 01.2035	1'000'000.00	1'000'000.00		
209	Obligaziuns enviers finanziaziuns specialas e fondos el capital jester	569'404.96	563'477.36		5'927.60
20910.10	Deposit forestal	547'754.91	541'827.31		5'927.60
20910.11	Reservat uaul natural Prau Nausch	21'650.05	21'650.05		
29	Agen Capital	19'189'919.04	21'069'572.28	4'011'164.04	2'131'510.80
290	Obligaziuns resp. aniticipaziuns enviers finanziaziuns specialas	4'720'655.60	4'890'359.18	207'442.74	37'739.16
29001.01	Finanziaziun speciala provediment d'aua	1'500'000.00	1'500'000.00		
29002.01	Finanziaziun speciala purificaziun dall'aua	3'181'343.59	3'388'786.33	207'442.74	
29003.01	Finanziaziun speciala economisaziun dil rumien	39'312.01	1'572.85		37'739.16
291	Fondos	307'460.63	307'460.63	137'206.30	137'206.30
29100.01	Fond per il svilup economic	300'000.00	300'000.00	137'206.30	137'206.30
29100.03	Legat Gertrud Zepf	7'460.63	7'460.63		
293	Prefinanziaziuns	3'500'000.00	4'700'000.00	1'200'000.00	
29300.01	Prefinanziaziun sanaziun Bogn Sedrun	3'500'000.00	4'200'000.00	700'000.00	
29300.02	Prefinanziaziun archiv cultural		500'000.00	500'000.00	
299	Surpli/deficit da bilanza	10'661'802.81	11'171'752.47	2'466'515.00	1'956'565.34
29900.01	Resultat annual	1'956'565.34	509'949.66	509'949.66	1'956'565.34
29990.01	Resultats cumulai dils onns precedents	8'705'237.47	10'661'802.81	1'956'565.34	

Credits (concedi ordeifer il preventiv) per igl onn da quen 2021

Quen da gudogn e sperdita

110.3113.00	Acquists d'informatica	(frs. 1'175.00)
Specificaziun	Beamer, la mesadad	frs. 1'150.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
120.3113.00	Acquists d'informatica	(frs. 1'175.00)
Specificaziun	Beamer, la mesadad	frs. 1'150.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
120.3113.00	Acquists d'informatica	(frs. 6'665.15)
Specificaziun	Laptops suprastonza	frs. 6'500.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
210.3113.00	Acquists d'informatica	(frs. 2'850.00)
Specificaziun	Apparat da pagar cun carta da credit	frs. 2'606.35
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
210.3099.00	Divers cuosts da persunal	(frs. 1'000.00)
Specificaziun	Tscheina da conlucers	frs. 1'000.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	27-09-2021	
210.3113.00	Acquists d'informatica	(frs. 1'500.00)
Specificaziun	Program – registraziun da temps	frs. 1'292.40
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
220.3113.00	Acquists d'informatica	(frs. 8'280.00)
Specificaziun	Acquist d'in scanner uffeci da baghegiar	frs. 8'280.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	12-07-2021	
220.3132.00	Indemnisaziun da cussegliaiders	(frs. 35'000.00)
Specificaziun	Uffeci da baghegiar – controllar rodond 300 objects	frs. 4'101.20
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	02-08-2021	
220.3132.00	Indemnisaziun da cussegliaiders	(frs. 1'500.00)
Specificaziun	Cussegliaziun da baghegiar	frs. 1'344.90
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
1621.3132.00	Indemnisaziun da cussegliaiders	(frs. 45'000.00)
Specificaziun	Analisa segirtad da tiaratriembel casa da scola	frs. 38'775.25
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	03-08-2020	
2170.3144.00	Manteniment baghetgs	(frs. 7'564.30)
Specificaziun	Lavurs scola Sedrun – mesiras da radon	frs. 9'487.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	12-07-2021	

3110.3119.03	Cuosts extraordinaris	(frs. 700.00)
Specificaziun	Acquist cristall	frs. 700.00
Instanza	Direcziun communal	
Decidiu	31-03-2021	
3290.313000	Survetschs da tiarzas personas	(frs. 3'952.65)
Specificaziun	Planisaziun casti da Putnengia a Rueras	frs. 5'236.90
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	03-08-2020	
3290.3636.01	Promoziun dalla cultura	(frs. 2'000.00)
Specificaziun	Guid cultural dad ir a cuolm en Surselva	frs. 2'000.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	03-05-2021	
3290.3636.01	Promoziun dalla cultura	(frs. 3'000.00)
Specificaziun	Organisaziun fieras	frs. 2'419.50
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	12-07-2021	
6220.3130.00	Traffic regiunal	(frs. 23'352.55)
Specificaziun	Studi davart la realisabladad dil bus local ella val Bugnei	frs. 7'500.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	08-03-2021	
6220.3130.00	Traffic regiunal	(frs. 15'000.00)
Specificaziun	Bus da clom (unic) naven 2022 sur il cantun	frs. 6'866.60
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	25-01-2021	
7201.3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	(frs. 18'000.00)
Specificaziun	Lescha pil provediment d'aua	frs. 14'675.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	21-03-2021	
8110.3140.10	Manteniment alps e pastiras	(frs. 18'000.00)
Specificaziun	Bova a Selva	frs. 12'976.56
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	25-08-2021	
8110.3144.10	Manteniment baghetgs d'alp	(frs. 400.00)
Specificaziun	Tegia sin l'alp Caschlè – transport sgols	frs. 693.59
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	11-01-2021	
8290.3100.00	Acquist niev computer e squitschader	(frs. 2'000.00)
Specificaziun	Drizzar en biro stradalessen	frs. 2'553.55
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	06-12-2021	
8400.3131.00	Planisaziun e projectaziuns da tiarzas personas	(frs. 19'000.00)
Specificaziun	Masterplan BIKE Sursassiala	frs. 18'967.55
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	13-01-2020	
8400.3635.32	Contribuziuns per purschidas turisticas	(frs. 29'000.00)
Specificaziun	Nova carta da viandar (entradas sil conto 8400.4250.03)	frs. 22'132.35
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	25-01-2021	

8400.3635.32	Contribuziuns per purschidas turisticas	(frs. 5'000.00)
Specificaziun	Susteniment runal La Péra Trun	frs. 5'000.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	22-03-2021	
8400.3635.32	Contribuziuns per purschidas turisticas	(frs. 20'000.00)
Specificaziun	Finanziaziun dils viadis cul tren per gruppas dallas casas da colonias	frs. 16'663.95
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	17-05-2021	
8500.3130.21	Promozion dil liug e marketing	(frs. 2'800.00)
Specificaziun	Film da musica cun Chelsea Fontenel	frs. 2'800.00
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	02-08-2021	
8500.3130.21	Promozion dil liug e marketing	(frs. 7'457.15)
Specificaziun	Cuosts da planisaziun pratica dil miedi	frs. 7'457.15
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	30-08-2021	
8500.3130.21	Promozion dil liug e marketing	(frs. 14'539.50)
Specificaziun	Concept per surbaghegiar parcelas sut il Bogn Sedrun	frs. 14'539.50
Instanza	Suprastonza communal	
Decidiu	07-04-2021	
8500.3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	(frs. 161'908.00)
Specificaziun	Relasch en connex cul Coronavirus – Susteniment per las interpresas pertuccadas	frs. 117'397.60
Instanza	Cussegl da vischnaunca	
Decidiu	28-04-2021	
8500.3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	(frs. 320'000.00)
Specificaziun	Susteniment investiziuns pratica dalla nova miedia	frs. 19'808.70
Instanza	Cussegl da vischnaunca	
Decidiu	28-07-2021	

Annexa tiel quen 2021

1. Principis da presentaziun dalla contabilitad, bilanzaziun e valetaziun

Principi da presentaziun dalla contabilitad

La presentaziun dalla contabilitad ei conforma allas leschas da finanzas dil cantun Grischun (FHG, BR 710.100) sco era all'ordinaziun da finanzas per vischnauncas (FHVG, BR 710.200). Ella muossa in maletg dallas finanzas che corrispunda alla situaziun dalla facultad, alla situaziun finanziaria ed alla situaziun da rendita efectiva (true and fair view).

Principi da bilanzaziun e valetaziun

La facultad finanziaria cuntegn quellas valurs dalla facultad che san vegnir vendidas senza impedir l'ademplida dallas incumbensas publicas (art. 2, alinea 1 FHG). La valetaziun succeda il di da controlla dalla bilanza tenor ils principis commercials. Excepiu ein parcellas e stabiliments che vegnan valetai silmeins mintga 10 onns (art. 26 FHG e art. 20 FHVG).

La facultad administrativa cuntegn las valurs dalla facultad che surveschan immediat ed a liunga vesta per ademplir las incumbensas publicas (art. 2, alinea 2 FHG). Valurs dalla facultad administrativa vegnan bilanzadas sch'ei sa vegnir fatg diever sur plirs onns dad ellas e sch'ellas surpassan il cunfin d'activaziun che vala per la vischnaunca (art. 12 FHVG). La facultad administrativa vegn bilanzada tenor ils cuosts d'acquist ni da producziun. Sch'ei ha dau negins cuosts, vegn bilanzau tenor la valur da marcau. La facultad administrativa che vegn reducida entras l'utilisaziun, vegn amortisada linear sin fundament dalla categoria d'investiziun ed il temps d'utilisaziun supponiu. Sch'ina reducziun permanenta che surpassa il diever ordinari per ina posiziun da facultad administrativa ei previsibla, vegn la valur contabilisada rectificada (art. 27, alinea 4 FHG). Emprests, participaziuns e parcellas vegnan buca amortisai aschiditg ch'ei dat negina reducziun dalla valur.

2. Cumprova dil capital agen

La cumprova dil capital agen muossa ils motivs per las midadas el capital agen.

conto	num	01-01-2021	31-12-2021	midada	motiv dalla midada
29001.01	FS Provediment d'aua	1'500'000	1'500'000	0	
29002.01	FS Purificaziun dall'aua	3'181'344	3'388'786	207'442	Deposit finanziaziun speciala e taxas da colligiazun
29003.01	FS dall'economisaziun dil rumien	39'312	1'573	-37'739	Prelevaziun finanziaziun speciala
29100.01	Fond per il svilup economic	300'000	300'000	0	Deposit e prelevaziun*
29100.03	Legat Gertrud Zepf	7'461	7'461	0	
29300.01	Prefinanziaziuns	3'500'000	4'700'000	1'200'000	Sanaziun Bogn Sedrun
29900.01	Resultat annual	1'956'565	509'950	-1'446'615	Gudogn 2020 / 2021
29990.01	Resultats cumulai dils onns precedents	8'705'237	10'661'803	1'956'566	
Total capital agen		19'189'919	21'069'572	1'879'653	

*Susteniment per las interpresas pertuccadas dallas prescripziuns relaschadas el connex cul coronavirus. Prelevaziun per la sanaziun dalla pratica dalla nova media e per las mobillas ed eventualas apparaturas fermas. La summa da frs. 137'206.30 (8400.3511.00: frs. 68'603.15 / 8500.3511.00: frs. 68'603.15) ei vegnida alimentada al fond pil svilup economic.

3. Survesta dallas retenziuns

Las retenziuns vegnan bilanzadas el capital jester. Ei vegn differenziau denter retenziuns a liunga ed a cuorta vesta. Las retenziuns e lur midadas ein da declarar ella survesta dallas retenziuns. La survesta dallas retenziuns cuntegn en special il stan dallas singulas retenziuns ed in commentari vitier (art. 14, alinea 3 FHVG). Per la fin dil onn 2021 ha la vischnaunca da Tujetsch neginas retenziuns.

4. Survesta dallas participaziuns

La survesta dallas participaziuns cuntegn emprests e participaziuns che stattan en connex cun l'ademplida dallas incumbensas ed interessenzas communalas. Plinavon cuntegn ella fuormas dalla collaboraziun intercomunala e purtaders externs, als quals la vischnaunca separticipescha sco commembra ni purtadra (art. 25, alinea 1 FHVG).

Emprests dalla facultad administrativa che stattan en connex cun l'ademplida dallas incumbensas ed interessenzas communalas:

Per la fin digl onn 2021 ein negins emprests bilanziai ella facultad administrativa.

Perencunter ein ils suandonts emprests bilanziai ella facultad finanziaia:

	valeta 01-01-2021	deducziun	valeta 31-12-2021
- Empest Pendicularas Mustér (2018 – 2038)	2'250'000	125'000	2'125'000
- Empest La Conditoria Sedrun SA (2020-2030)	100'000	0	100'000
- Empest Uniun NEATural (2021-2047)	0		75'000
- Empest Campadi Rein SA (2021-2031)	0		50'000

Ils emprests vegnan pagai anavos e/ni ord tals seresultan tscheins. Ord quei motiv ein ils emprests bilanziai ella facultad finanziaia.

Participaziuns dalla facultad administrativa che stattan en connex cun l'ademplida dallas incumbensas ed interessenzas communalas.

Num e fuorma giuridica	Activitad		Diember	Valur nominala	Participaziun %	Valeta 31-12-2021
Ovra Electricas Reinanterior SA	Energia	aczias	280	5'000	1.75%	1'400'000
Andermatt- Sedrun Sport SA*	Turissem	aczias	236'997	25	9.00%	630'000
energia alpina	Energia	capital da dotaziun			100.00%	1'000'000
Grischelectra SA	Energia	aczias	1	200	< 1%	1
Viafier Matterhorn Gotthard SA	Traffic	aczias	108	75	< 1%	1
Viafier Retica SA	Traffic	aczias	10	500	< 1%	1
Dampfbahn Furka Bergstrecke SA	Traffic	aczias	5	200	< 1%	1
Plazza da golf Sedrun SA	Turissem	aczias	280	400	5.33%	1
Repower SA	Energia	aczias	240	1	< 1%	1
Sennaria Surselva SA	Victualias	aczias	36	650	< 1%	1
Campadi Rein SA	Turissem	aczias	30	500	6.60%	1
Residenza Dulezi SA	Habitaziuns p. seniurs	aczias	95	1'000	95.00%	1
Sedrun-Mustér Turissem SA	Turissem	aczias	50	1'000	50.00%	0
Total						3'030'009

*La valur dil cuors dallas aczias dall'Andermatt Sedrun Sport SA corrispunda pils 31 da december 2021 a frs.888'738.75 tenor la gliesta dall'administraziun da taglia.

Fuormas dalla collaboraziun intercommunal e purtaders externs

Num dall'organisaziun	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Participaziun	Ulteriurs commembers
0 Administraziun generala				
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public			vischnauncas Surselva
1 Segirtad publica				
Uffeci funsil Cadi	Corporaziun			vischnauncas dalla Cadi
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Uffeci civil		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	APUC Surselva (KESB)		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Uffeci da stumadira e concuors		vischnauncas Surselva
Pumpiers Sursassiala	Corporaziun	Pumpiers		vischnauncas Medel/Lucmagn, Mustér
2 Scolaziun e formaziun				
Inspectorat dil district Surselva	Legislaziun cantunala	Inspectorat da scola		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Scola da musica		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Scola da talents		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Survetsch logopedic		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Gimnasi a Mustér		vischnauncas Surselva
3 Cultura e temps liber				
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Finanziaziun museums		vischnauncas Surselva
4 Sanadad				
Sana Surselva	Consorti	Prestaziuns da sanadad		vischnauncas Surselva
Spital regional Surselva SA	Societad acziunara	Prestaziuns da spital		vischnauncas Surselva
Spitex Cadi	Uniun	Prestaziuns ambulontas		vischnauncas dalla Cadi
Puntreis Center da sanadad SA	Societad acziunara	Prestaziuns da tgira		vischnauncas Medel/Lucmagn, Mustér
5 Ovras socialas				
Survetsch social dalla Regiun Surselva	Legislaziun cantunala	Cussegliaziun sociala		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Curatella professiunala		vischnauncas Surselva
6 Traffic				
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Traffic public regional		vischnauncas Surselva
7 Ambient e planisaziun				
Corporaziun Aua cristalla	Corporaziun	Provediment d'aua		
Provediment d'aua Milez				
Corporaziun d'aua s. Leci	Corporaziun	Provediment d'aua		
Corporaziun d'aua Bugnei	Corporaziun	Provediment d'aua		
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Recicladi Surselva		vischnauncas Surselva
Deposit da cadavers	Corporaziun	Dismessa da cadavers		vischnauncas Medel/Lucmagn, Mustér
Corporaziun per l'economisaziun da gliet dallas sereneras dalla Cadi	Corporaziun	Economisaziun da gliet		vischnauncas dalla Cadi
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Planisaziun directiva Surselva		vischnauncas Surselva
8 Economia publica				
Sedrun Mustér Turissem	Uniun	Promozion dil turissem		vischnaunca Mustér
Sedrun Disentis Tourismus SA	Societad acziunara	Promozion dil turissem		vischnaunca Mustér
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Svilup regional Surselva		vischnauncas Surselva

5. Survesta dallas garanzias

Ella survesta dallas garanzias vegnan tut ils fatgs numnai ord ils quals in'obligaziun impurtonta sa seresultar el futur (art. 25, alinea 2 FHVG). Ella cuntegn en special:

- a) Obligaziuns eventualas tier las qualas la vischnaunca va en ina obligaziun en favur da tierzas personas, en special garanzias, obligaziuns da garanzias e garanzias da deficit;
- b) Obligaziuns da leasing;
- c) Auters fatgs cun caracter eventual; pil cass che quels ein buca cudischai sco retenziuns, sco castitgs convenziunals e riclas.

Tier las obligaziuns eventualas setracta ei d'obligaziuns che la vischnaunca va en favur da tierzas personas. Las obligaziuns ein dependentas che certas premissas ein dadas. Ellas determinaziuns da finanzas munta la vigur d'ina obligaziun eventuala in'expensa. Perquei basegna ella ina lubientscha d'expensa entras l'istanza responsabla.

La vischnaunca Tujetsch ha actualmein suandontas obligaziuns eventualas:

Num e sez dall'organisaziun	Caracter dalla garanzia	Decisiun	Prestaziuns segiradas	Pagaments onn da rapport	Declaraziuns tier las rescas specificas
Residenza Dulezi SA	garanzia	23-06-17 rc	9'000'000.00	nuot	
Residenza Dulezi SA	garanzia da deficit	09-04-21 rc		121'651.89	
Cassa da pensiun			Obligaziun da far in pagament supplementar	nuot	
Academia Vivian	garanzia da deficit	22-09-16 sp		9'113.00	
Gremis cumpetents: radunonza communal (rc), cussegl da vischnaunca (cv), suprastanza communal (sp)					

6. Survesta dils retscheviders da gronds pagaments

En quei register ein pagaments a vischnauncas e tierzas personas (divisiun da caracter 363) indicai, ch'ei vegni prestai sin basa d'ina obligaziun. Quels pagaments han negina cunterprestaziun adequata e la vischnaunca separticipescha buca sezza alla societad. Sco gronds pagaments valan tier vischnauncas tochen 5000 habitonts pagaments naven da frs. 500'000.00

Conto	Retschevider	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Pagau onn da gestiun
8400.3635.30	Sedrun Disentis Tourismus SA		Turissem	925'000.00

7. Survesta dalla facultad finanziaria

Per documentar ed informar davart la valetaziun dalla facultad sto la survesta dalla facultad vegnir elavurada. Ella survescha alla publicaziun tenor il principi da presentaziun dalla contabilitad, dil qual vegn fatg diever ella contabilitad da facultad. Las valurs ella survesta dalla facultad vegnan generadas ord la contabilitad da facultad e corrispundan alla contabilitad da finanzas (bilanza).

Investiziuns materialas	Valeta dils 01-01-2021	Entradas (+)	Transfer dalla FA (+)	Expensas (-)	Transfer ella FA (-)	Adattaziun valor commercial a (+/-)	Valeta dils 31-12-2021
Terren da bageghiar	797'800.00						797'800.00
Terren dretg da bagh.	1'677'635.00						1'677'635.00
Ulterior terren*	498'700.00	372'720.00					871'420.00
Baghegts	770'000.00						770'000.00
Total	3'744'135.00						4'116'855.00

*Cumpra parcella nr. 1916 e parcella nr. 3057, plan 22 (38 m2 e 12'386 m2) ella zona d'industria.

8. Survesta dallas investiziuns bilanziadas ella facultad administrativa

	Valurs d'acquist					Amortisaziuns cumuladas						Valur da cudischaziun
	stan dils 01-01-2021	Expensas (+) Entradas (-) QI	Sortidas (-)	Spustaments	stan dils 31-12-2021	stan dils 01-01-2021	Amortisaziuns ordinarias	Amortisaziuns extraordinarias	Amortisaziuns suppl.	Sortidas (-)	stan dils 31-12-2021	Stan dils 31-12-2021
Facultad administrativa												
Vias	381'474.47			551'413.47	932'887.94	381'474.47	13'900.00				395'374.47	537'513.47
Construcziuns bassas - finanzas generalas	78'624.47			1'917'359.62	1'995'984.09	5'400.00	43'700.00				49'100.00	1'946'884.09
Construcziuns bassas - dismessa d'aua piarsa	441'941.29				441'941.29	19'300.00	8'900.00				28'200.00	413'741.29
Construcziuns bassas - economisaziun dil rumien	212'306.56				212'306.56	107'800.00	38'300.00				146'100.00	66'206.56
Construcziuns aultas - finanzas generalas	2'738'115.03				2'738'115.03	166'000.00	83'000.00				249'000.00	2'489'115.03
Construcziuns aultas - dismessa d'aua piarsa	63'612.93				63'612.93	4'000.00	2'000.00				6'000.00	57'612.93
Mobilias, indrezs, vehichels	316'441.88			91'183.21	407'625.09	148'120.00	57'900.00				206'020.00	201'605.09
Uter. investiziuns materialas - finanz. generalas	190'706.80				190'706.80	47'800.00	23'900.00				71'700.00	119'006.80
Uter. investiziuns immaterialas - finanz. generalas	23'065.76				23'065.76	23'065.76	0.00				23'065.76	0.00
Stabiliments en construcziun	3'241'021.65	2'048'667.47		-2'559'956.30	2'729'732.82						0.00	2'729'732.82
Total	7'687'310.84	2'048'667.47	0.00	0.00	9'735'978.31	902'960.23	271'600.00	0.00	0.00	0.00	1'174'560.23	8'561'418.08
Participaziuns	3'030'009.00				3'030'009.00							3'030'009.00
Total facultad administrativa	10'717'319.84	2'048'667.47	0.00	0.00	12'765'987.31	902'960.23	271'600.00	0.00	0.00	0.00	1'174'560.23	11'591'427.08
Taxas da colligiaziun*		-183'792.57										
Investiziuns nettas		1'864'874.90										

* Las taxas da colligiaziun vegnan cudischadas directamein el conto d'obligaziun dalla finanziaziun speciala «Purificaziun dall'aua».

9. Ulteriuras indicaziuns

9.1 Fatschentas extraordinarias

Fatschentas extraordinarias ston vegnir declaradas ell'annexa. Cheutier s'audan expensas ed entradas sco era expensas ed entradas d'investiziun, sch'ellas eran buca previsiblas e sch'ellas seretrain all'influenza e controlla ni sch'ellas s'audan buca tier il sector operativ. Sco expensas extraordinarias valan era amortisaziuns supplementaras sin la facultad administrativa, finanziaziun preliminar (prefinanziaziun) ed igl import d'in deficit da bilanza (art. 12 FHG)

nr. conto	descripziun	summa	motiv
3110.3893.00	Prefinanziaziun archiv cultural	500'000	Alimentaziun per ina prefinanziaziun archiv cultural
8400.3893.00	Prefinanziaziun sanaziun Bogn Sedrun	700'000	Prefinanziaziun pil project pendent
1621.3810.00	Corona	5'306	Cuosts stab communal
6150.3810.00	Donns da malaura vid las vias	182'775	Finanziaziun dils donns da malaura
6150.4861.00	Donns da malaura vid las vias	-91'000	Surpriu dil cantun
7410.3810.00	Donns da malaura vid il Drun	501'786	Finanziaziun dils donns da malaura
7410.4861.00	Donns da malaura vid il Drun	-278'946	Surpriu dil cantun
8200.3810.00	Donns da malaura forestalessen	641'987	Finanziaziun dils donns da malaura
8200.4861.00	Donns da malaura forestalessen	-434'000	Surpriu dil cantun
8400.3810.00	Donns da malaura turissem	3'965	Donn da malaura Punt Mla

3110: Sin fundament dil bien resultat dil rendaquen 2021 ei ina summa da frs. 500'000.00 vegnida contribuida al capital agen. Ei setracta cheu d'ina contribuziun per il niev archiv cultural.

8400: Sin fundament dil bien resultat dil rendaquen 2021 ei ina summa da frs. 700'000.00 vegnida contribuida al capital agen. Ei setracta cheu d'ina prefinanziaziun ch'ei definada per la sanaziun dil Bogn Sedrun.

1621: Per la vischnaunca ein cuosts ella summa da frs. 5'306.25 en connex cul coronavirus seresultai.

6150/7410/8200/8400: Ils donns da malaura vid las vias ed ils praus han caschunau cuosts extraordinaris ella summa da frs. 526'567.00 netto.

9.2 Contribuziuns garantidas dil stadi, cantun e tiarzs

In'identificaziun cun effect sil success al punct dalla garanzia da contribuziun dil stadi, cantun e tiarzs per expensas d'investiziuns dalla vischnaunca san ins (sut circumstanzas) administrar mo grev. Per quei motiv vegnan questas contribuziuns sulettamein presentadas ell'annexa (art. 27 FHVG).

Neginas contribuziuns ein garantidas

9.3 Regulaziuns dalla branscha per amortisaziuns linearas tier ils secturs da provediment e dismessa che vegnan finanziazi cun taxas

Pils secturs da provediment e dismessa che vegnan finanziazi cun taxas, san las tariffas dallas amortisaziuns linearas ord las regulaziuns dallas branschas corrispundentas vegni applicadas. Quellas regulaziuns vegnan publicadas ella annexa.

Ei vegn applicau neginas regulaziuns da branschas per las amortisaziuns linearas. Las amortisaziuns succedan tenor il sistem da contabilitad HRM 2. Il provediment d'aua vegn garantius ella vischnaunca Tujetsch entras las differentas corporaziuns d'aua.

9.4 Valetaziun dils beins materials dalla facultad finanziaria – divergenzas dalla valor commerciala

Las parcelas ed ils stabiliments vegnan valetai silmeins mintga 10 onns tier la valor da fiera al di da controlla dalla bilanza (art. 26 alinea 2 FHG, art. 20 FHVG). Da principi vegn sereferiu alla valor commerciala tenor schazetg uffical. Divergenzas dalla valor commerciala ein da giustificar ell'annexa. La valetaziun dils beins materials ella facultad finanziaria corrispundan alla valor commerciala realistica.

9.5 Indicažiuns dalla facultad da gudiment buca bilanziada

La vischnaunca da Tujetsch ei proprietaria da 347 parcelas. Quei corrispunda ad ina surfatscha da rodund 83.5 milliuns m².

9.6 Controlla dils credits d'impegn

Ei sto vegnir fatg controllas dils credits surpigliai, dils credits pretendi, dils pagamenti succedi sco era la divisiun da credits generals sin ils projects singuls (art. 7 FHVG). Quella controlla da credits d'obligaziuns ei da publicar ell'annexa (art. 27 FHVG).

9.6 Controlla dils credits d'impegn

La vischnaunca ei obligada da menar ina gliesta da controlla davart ils credits d'impegn. Quella cumpeglia il stadi dils projects, ils pagamenti resultai sco era la spartgida dils credits da rama tenor ils singuls intents. La controlla davart ils credits d'impegn vegn publicada ella annexa.

Controlla dils credits d'impegn 2021

Credit				Quen d'investiziun		controlla dils credits						
						Expensas			Contribuziuns			credit restont
						stan		stan	stan		stan	
datum	organ	summa da credit	contribuzi-uns	conto	object	01-01-2021	Q1 2021	31-12-2021	01-01-2021	Q1 2021	31-12-2021	
07-11-2018*	cv	94'850		2190.5060.01	Amplificaziun EED	69'235	21'948	91'183			0	3'667
16-12-2021	cv	59'000		3413.5040.03	Bogn Sedrun - planisaziun	0	62'810	62'810				-3'810
17-12-2021	rc	1'236'000		6150.5010.01	Via Dentervitgs (incl. canalisaziun)	0	11'705	11'705				1'224'295
08-12-2017	rc	400'000	160'000	6150.5010.05	Via Strem (incl. canalisaziun)	310'354	0	310'354	83'767		83'767	89'646
07-11-2018* ¹	cv	495'000		6150.5010.06	Via d'access e parcadis halla plurivalenta	328'282	168'699	496'981			0	-1'981
07-11-2018	cv	120'000		6150.5010.09	Preproject Sanaziun dalla Via dalla Staziun	69'886		69'886			0	50'114
26-06-2020	rc	2'305'857	570'000	6150.5010.09	Sanaziun dalla Via dalla Staziun e Punt Tgamaura (incl. canalisaziun)	528'689	975'153	1'503'842			0	802'015
28-04-2021	cv	96'000		6150.5010.12	Via d'access zona d'industria	0	49'800	49'800				46'200
10-07-2020* ²	rc	1'481'238		6150.5030.02	Parcadi ed ambient Dulezi	1'381'238	75'632	1'456'870			0	24'368
28-04-2021*	cv	200'000		6150.5030.03	Parcadis sin territori communal (Drun)	0	143'011	143'011				56'989
24-11-2021	cv	103'000		6150.5030.07	Plazza sut Tgès'Alva	0	4'919	4'919			0	98'081
07-10-2020	cv	215'000		7301.5033.02	Plazzas da rumians communalas (molocs)	3'000	180'670	183'670			0	31'330
08-12-2017	rc	1'915'000	1'600'940	7410.5030.04	Project Scharinas	1'380'886	89'794	1'470'680	1'021'303	180'722	1'202'025	444'320
14-12-2018	rc	700'000	475'000	8200.5010.01	Via da maschina dil Tgom	452'826	152'257	605'083	276'000	136'756	412'756	94'917
01-07-2019	sp	47'400		8400.5010.00	Preproject senda "sur vitg"	44'237		44'237			0	3'163
27-10-2021	cv	300'000		8400.5010.00	Senda "sur vitg"	0	325	325				299'675
28-07-2021 ³	cv	417'000		8400.5010.02	Punt Salins e parcadis	0	175'199	175'199				241'801
16-06-2021	cv	343'000		8400.5010.03	Sendas da bike	0	254'222	254'222				88'778
		10'528'345	2'805'940	Bilanza / FF		4'568'633	2'366'145	6'934'778	1'381'070	317'478	1'698'548	3'593'567

Gremis cumpetents: radunonza communal (rc), cussegl da vischnaunca (cv), suprastonza communal (sp)

*Credit ei serraus giu per ils 31-12-2021

¹08-12-2017 (rc) frs. 300'000.00 / 07-11-2018 (cv) frs. 195'000.00

²10-07-2020 (rc) frs. 1'260'000.00 / 28-04-2021 (cv) frs. 221'238.00

³28-07-2021 (cv) frs. 357'000.00 / 27-10-2021 (cv) frs. 60'000.00

Rapport da gestiun 2021

Il pensums e las cumpetenzas dalla cumissiun da gestiun ein reglai egl artichel 49 dalla constituziun communal, el regulativ per la cumissiun da gestiun ed en il model da quen e controlla dallas vischnauncas dil cantun Grischun. La cumissiun da gestiun ha l'incumbensa da controllar e d'examinar las differentas spartas dall'administraziun communal ed il menaschi finanziel dalla vischnaunca Tujetsch sco era il menaschi finanziel dalla Corporaziun Pumpiers Sursassiala per igl onn da quen 2021.

La controlla ha cumpigliau:

- La revisiun dil quen annual (bilanza, quen da gudogn e sperdita e quen d'investiziuns) dalla vischnaunca da Tujetsch che cumpeggia la perioda dil 1. da schaner 2021 tochen ils 31 da december 2021.
- La revisiun dil quen annual 2021 dalla Corporaziun Pumpiers Sursassiala.

Constataziuns tier il quen communal:

- La contabilitad ei menada conform agl uorden e tenor principis mercantils sco era tenor il model da quen per las vischnauncas dil cantun Grischun.
- La bilanza pils 31 da december 2021 ed il quen da gudogn e sperdita 2021 correspundan alla contabilitad.
- La facultad ed ils deivets per ils 31 da december 2021 ein corrects e mussai ora completamein.
- Ils documents da fatschenta e da contabilitad ein avon maun. Damondas ein vegnidas rispundidas exact e cumpetent.
- Il fatg communal vegn tgamunaus cun quita e senn da responsabladad.

Constataziuns tier il quen dalla Corporaziun Pumpiers Sursassiala:

- Las cudischaziuns ein accumpignadas cun ils mussaments correspundents.
- Ils saldis da banca correspundan cun attests mussai ora.
- Tuttas vaglias ein avon maun.

La cumissiun da gestiun admetta alla suprastanza communal, allas ulteriuras autoritads e cumissiuns sco era a tuttas colluvreras e colluvrers dalla vischnaunca Tujetsch in cordial engraziament per la buna lavur prestada.

Proposta:

La cumissiun da gestiun propona al cussegl da vischnaunca Tujetsch d'approbar il quen communal dalla vischnaunca Tujetsch (*cul dretg da referendum*) e da dar scarica alla suprastanza communal, als ulteriurs organs responsabels ed all'administraziun communal.

Sedrun, ils 11 da matg 2022

Cumissiun da gestiun dalla vischnaunca Tujetsch

Primus Deragisch, Bugnei, president

Baseli Huonder, Sedrun

Severino Solèr, Cavorgia

Propostas

La suprastonza communal, en concordanza cun la cumissiun da gestiun, propona al cussegl da vischnaunca:

- a)** d'approbar la prefinanziaziun ella summa da frs. 500'000.00 pil project archiv cultural ch'ei vegnida creada ord il gudogn resultau dil quen da gudogn e sperdita 2021. La prefinanziaziun va en favur dil project per la realisaziun d'in archiv cultural a Tujetsch;
- b)** d'approbar la prefinanziaziun ella summa da frs. 700'000.00 pil Bogn Sedrun ch'ei vegnida creada ord il gudogn resultau dil quen da gudogn e sperdita 2021. La prefinanziaziun va en favur dil project da sanaziun ed engrondaziun;
- c)** d'approbar l'attribuziun supplementara dalla summa da frs. 37'206.30 al fond per promover il svilup economic;
- d)** d'approbar il quen digl onn 2021 dalla vischnaunca da Tujetsch;
- e)** d'approbar il rapport da gestiun 2021 dalla vischnaunca Tujetsch;
- f)** d'approbar il quen e rapport da gestiun 2021 dall'energia alpina;
- g)** d'approbar l'utilisaziun dil gudogn dall'energia alpina ella summa da frs. 3'291'891.00 che preveda:
 - ina conderschida alla vischnaunca Tujetsch: *frs. 1'060'000.00*;
 - ina attribuziun allas reservas legalas: *frs. 30'000.00*;
 - ed in transport sil niev quen dall'energia alpina: *frs. 2'201'891.00*;
- h)** da dar scarica a tuts organs communals ed al cussegl d'administraziun dall'energia alpina.

Quella fatschenta ei suttamessa al referendum facultativ tenor igl artichel 17 lit. a dalla constituziun communal.

Suprastonza communal Tujetsch

President communal:
Martin Cavegn

Menader center communal:
Simon Collenberg

Preziadas convischinas, prezias convischins

Igl onn 2021 ei staus igl emprem onn d'in menaschi cumplein – pia da dudisch meins. Il baghetg ha saviu vegnir collaudaus entras igl Uffeci d'edificis dil Grischun ed aschia ademplescha la Residenza da seniors tuttas prescripziuns da menaschi e da segirtad tenor il pareri dils 28 da schaner 2021.

Cul datum dils 23 da zercladur 2022 ei era il schazetg dall'immobilia vegnius fatgs aschia ch'era las valurs per la segirada da fiug mo era las valurs da commerci ein vegnidas determinadas.

Ils 4 da fevrer 2022 ei era l'examinaziun pils donns da garanzia vegnida fatga. L'inspeziun ha mussau ch'ils donns ein fetg pigns e san vegnir remediai immediat.

Tonaton dat ei aunc in pèr pendenzas da sclarir. Gia dapi l'entschatta dat ei da temps en temps friads en entginas habitaziuns ed igl ei aunc oz buca enconuscent danunder quels derivan. Vinavon ha il cussegl d'administraziun stuiu constatar el decuors digl atun 2021 ch'ei maunca en treis habitaziuns las lingias per colligiar la televisiun ed il telefon. Quella pendenza ei vegnida liquidada immediat suenter haver encurschiu quei manco.

Finanzas

El quen annual 2021 ha ei dau aunc ina ni l'autra expensa oxtordinaria sco per exempel ils cuosts per la segirada duront il temps da baghegiar da frs. 3'355.00 e la premia pil schazetg dall'immobilia da frs. 4'582.00 sco era la taglia sin schischom per igl onn 2020 da frs. 9'410.00. Vinavon ha il cussegl d'administraziun decidiu da buca adossar als affittaders la taxa per la colligiazion dil scaldament vid la reit d'anergia da frs. 10'769.00.

Il quen annual 2021 siara cun in deficit da frs. 121'651.89. En cumparegliaziun cugl onn vargau cun in deficit da frs. 127'431.04 ei quei ina sminuaziun da frs. 5'779.15. Senza las expensas extraordinarias da frs. 17'347.00 seresultass in deficit da rodund frs. 104'000.00.

Tier la repartiziun dils cuosts accessorics eisi semussau che la Residenza da seniors ha aults cuosts da servis. Quei oravontut per l'escha electronica, per la ventilaziun, pigl ascensur e pils indrezs dalla survigilanza da fiug. Quels cuosts vegnan adossai als affittaders. Ina cumparegliaziun dils tscheins d'affittaziun cun la fiera ha mussau ch'ils tscheins ella Residenza da seniors ein rodund denter 25% e 30% pli bass. La strategia da porscher als seniors da nossa val ella residenza tscheins favoreivels vegn buca midada. Tonaton ei l'obligaziun dil cussegl d'administraziun da cuntinuadamein affittar las habitaziuns per il meglier tscheins pusseivel.

Engraziament

In cordial engraziament admittel jeu a mes collegas dil cussegl d'administraziun, a Nicole Giossi ed a Renato Decurtins. Era in grond engraziament all'administratura interna Judith Decurtins cun Mauro Cavegn. Per l'administraziun tecnica in grond engraziament a Pio Hendry.

Sco davos less jeu engraziar da tut cor a nossas duas personas dalla survigilanza dils affittaders ad Elvira Deplazes e Rosvita Loretz. Ellas miran di per di che tut seigi en uorden e che la survigilanza funcziuni per plena cuntentientscha dils cussadents e dallas cussadentas. Cun lur preschientscha e lur decoraziuns dattan ellas alla casa da seniors in spèrt beinvulent aschia che tuts sesentan bein e protegi.

Residenza Dulezi SA
7188 Sedrun

QUEN ANNUAL 2021

Bilanza
Quen da gudogn e sperdita
Annexa
Quen da liquiditad

Sedrun, ils 29 da mars 2022

BILANZA PER 31 DA DECEMBER 2021

A C T I V A S	31-12-2021	cumparegliaziun 31-12-2020
	CHF	CHF
CAPITAL EN CIRCULAZIUN		
Mieds liquids	576'891.11	784'693.57
Pretensiuns ord furniziuns e prestaziuns		
Enviers tiarzs	0.00	0.00
Enviers acziunaris	121'651.89	121'154.92
Ulteriuras pretensiuns		
Enviers tiarzs	0.00	1.35
Enviers acziunaris	0.00	0.00
Reservas e prestaziuns buca facturadas	0.00	0.00
Limitaziun activa dil quen	0.00	3'355.60
Total capital en circulaziun	698'543.00	909'205.44
FACULTAD D'INVESTIZIUN		
Vaglias		
Scret da participaziun Banca Raiffeisen	200.00	200.00
	200.00	200.00
Investiziuns materialas moviblas		
Mobiliars ed indrezs	184'000.00	210'095.66
	184'000.00	210'095.66
Investiziuns materialas nunmoviblas		
Immobilia	8'810'000.00	8'890'458.11
	8'810'000.00	8'890'458.11
TOTAL FACULTAD D'INVESTIZIUN	8'994'200.00	9'100'753.77
TOTAL ACTIVAS	9'692'743.00	10'009'959.21

BILANZA PER 31 DA DECEMBER 2021

P A S S I V A S	31-12-2021	cumparegliaziun 31-12-2020
	CHF	CHF
CAPITAL JESTER		
Obligaziuns ord furniziuns e prestaziuns		
Enviers tiarzs	48'653.87	29'014.93
Ulteriuras obligaziuns a cuort termin		
Enviers tiarzs	6'286.50	11.65
Enviers acciunaris	0.00	0.00
Limitaziun passiva dil quen		
Expensas aunc buca liquidadas	1'230.00	360.00
TOTAL CAPITAL JESTER A CUORT TERMIN	56'170.37	29'386.58
Pretensiuns da tscheins a liung termin		
Pretensiuns da banca	6'620'000.00	7'000'000.00
Retenziuns		
Fondo da renovaziun ordinari	63'000.00	27'000.00
Fondo d'accumpignament	7'460.60	7'460.60
TOTAL CAPITAL JESTER A LIUNG TERMIN	6'690'460.60	7'034'460.60
TOTAL CAPITAL JESTER	6'746'630.97	7'063'847.18
CAPITAL AGEN		
Capital d'aczias	100'000.00	100'000.00
Agio ord transmissiun da facultad	2'900'000.00	2'900'000.00
Sperdita da bilanza	- 53'887.97	- 53'887.97
TOTAL CAPITAL AGEN	2'946'112.03	2'946'112.03
TOTAL PASSIVAS	9'692'743.00	10'009'959.21

QUEN DA GUDOGN E SPERDITA

	2021 (12 meins) CHF	cumparegliaziun 2020 (8 meins) CHF
Entradas da furniziun e prestaziun	259'040.00	163'510.00
Ulteriuras entradas	9'880.05	6'970.10
Gudogn brut	268'920.05	170'480.10
Expensas da persunal	- 36'280.75	- 41'724.70
Manteniment, reparatura e remplazzament	- 30'655.10	- 23'909.50
Deposit el fondo da renovaziun	- 36'000.00	- 27'000.00
Cuosts d'administraziun	- 4'709.25	- 13'091.05
Ulteriuras expensas da menaschi	- 2'162.27	- 1'128.23
Assicuranza da caussas e taxas	- 12'387.45	- 2'491.90
Cuosts accessorics dils affittaders	- 63'005.10	- 49'424.20
Contribuziuns cuosts accessorics dils affittaders	63'005.10	49'424.20
Ulteriuras expensas da menaschi	- 85'914.07	- 67'620.68
Resultat da gestiun avon deducziuns, tscheins e taglias	146'725.23	61'134.72
Deducziuns	- 208'871.92	- 155'000.00
Resultat da gestiun avon tscheins e taglias	- 62'146.69	- 93'865.28
Expensas da finanzas	- 40'685.20	- 33'565.76
Entradas da finanzas	0.00	0.00
Resultat da gestiun avon taglias	- 102'831.89	- 127'431.04
Contribuziun da sperdita dalla vischnaunca	121'651.89	127'431.04
Ulteriuras expensas jastras	0.00	0.00
Ulteriuras entradas jastras	0.00	0.00
Entradas extraordinarias	0.00	0.00
Expensas extraordinarias	0.00	0.00
Gudogn digl onn avon taglias	18'820.00	- 0.00
Taglia da schischom	- 18'820.00	0.00
Gudogn digl onn	0.00	0.00

ANNEXA TIEL QUEN ANNUAL 2021

1. Indicaziuns davart ils principis applicai el quen annual

Il quen annual present ei vegnius realisau tenor las prescripziuns dalla lescha svizra, cunzun tenor ils artechels davart la contabilitad commerciala e la presentaziun dil quen tenor il dretg d'obligaziuns (art. 957 tochen 962).

La presentaziun dil quen pretenda dil cussegl d'administraziun valetaziuns e giudicats che san influenzer las valurs da facultad, las obligaziuns declaradas e las obligaziuns eventualas il mument dalla bilanzaziun sco era expensas ed entradas dalla perioda da rapport. Il cussegl d'administraziun decida mintgamai tenor agen beinmanegiar co duvrar il spazi d'agir legal da valetar e bilanzar. El rom dil principi da precauziun san vegnir fatgas amortisaziuns, rectificaziuns dalla valur e reservas egl interess dalla fundaziun che surpassan la dimensiun necessaria tenor criteris dall'economia da menaschi.

	2021	cumparegliaziun 2020
	CHF	CHF
1. Survesta dils mieds liquids		
Contos bancars:		
Contocurrent	386'460.07	784'693.57
Fondo da renovaziun ordinari	63'000.00	0.00
Fondo da renovaziun dalla garanzia dalla vischnaunca	127'431.04	0.00
	<u>576'891.11</u>	<u>784'693.57</u>
2. Sligiazion netta dallas reservas tgeuas		
Sligiazion netta dallas reservas tgeuas impurtontas	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
3. Obligaziuns da leasing buca bilanzadas		
Obligaziuns da leasing buca bilanzadas cun temps restont > 1 onn	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
4. Summa totala per la segirtad dallas obligaziuns atgnas dallas activas applicadas		
Valeta da bilanza dil schischom engreviau	8'810'000.00	8'890'458.11
Valeta nominala dalla hipoteca	0.00	0.00
Summa dil deivet hipotecar	6'620'000.00	7'000'000.00
Il deivet hipotecar ei segiraus cun ina garanzia solidarica dalla vischnaunca Tujetsch.		
5. Diember da conluvrers		
Diember da plazzas cumpleinas ella media digl onn	<u>0.10</u>	<u>0.00</u>
6. Eveniments essenzials suenter il di da bilanz		

Ei dat negins eveniments suenter il rendaquen dils 31-12 che fussen da menziunar. Suenter il di da bilanza e tochen alla deliberaziun dil quen annual entras il cussegl d'administraziun ein succedi negins eveniments essenzials che savessen influenzer il quen annual resp. che stuessen vegnir menziunai en quei liug.

Bericht der Revisionsstelle
zur Eingeschränkten Revision an
die Generalversammlung der
Residenza Dulezi SA
7188 Sedrun

Als Revisionsstelle haben wir die Jahresrechnung (Bilanz, Erfolgsrechnung und Anhang) der Residenza Dulezi SA für das am 31. Dezember 2021 abgeschlossene Geschäftsjahr geprüft.

Für die Jahresrechnung ist der Verwaltungsrat verantwortlich, während unsere Aufgabe darin besteht, diese zu prüfen. Wir bestätigen, dass wir die gesetzlichen Anforderungen hinsichtlich Zulassung und Unabhängigkeit erfüllen.

Unsere Revision erfolgte nach dem Schweizer Standard zur Eingeschränkten Revision. Danach ist diese Revision so zu planen und durchzuführen, dass wesentliche Fehlaussagen in der Jahresrechnung erkannt werden. Eine eingeschränkte Revision umfasst hauptsächlich Befragungen und analytische Prüfungshandlungen sowie den Umständen angemessene Detailprüfungen der beim geprüften Unternehmen vorhandenen Unterlagen. Dagegen sind Prüfungen der betrieblichen Abläufe und des internen Kontrollsystems sowie Befragungen und weitere Prüfungshandlungen zur Aufdeckung deliktischer Handlungen oder anderer Gesetzesverstösse nicht Bestandteil dieser Revision.

Bei unserer Revision sind wir nicht auf Sachverhalte gestossen, aus denen wir schliessen müssten, dass die Jahresrechnung sowie der Antrag über die Verwendung des Bilanzgewinns nicht Gesetz und Statuten entsprechen.

Sedrun, 14. April 2022

conversa.gr treuhand ag

André Schmid
zugelassener Revisor nach RAG
Leitender Revisor

Beat Hosang
zugelassener Revisor nach RAG

Beilage Jahresrechnung

